

Lembaga Pemantauan Audit

Laporan Tahunan 2016

Lembaga Pemantauan Audit

Laporan Tahunan 2016

© Lembaga Pemantauan Audit, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
2017

Alamat
Suite 8-6 Aras 8
Wisma UOA Damansara II
No. 6, Jalan Semantan Damansara Heights
50490 Kuala Lumpur

Telefon
+603 2091 0666

Laman sesawang
www.sc.com.my/audit-oversight-board www.investsmartsc.my

Faks
+603 2091 0600

Tarikh akhir bagi data yang dinyatakan dalam
laporan ini adalah 31 Disember 2016.

PERNYATAAN MISI

Memupuk pengauditan bebas berkualiti tinggi bagi memelihara keyakinan terhadap kualiti dan kebolehpercayaan penyata kewangan teraudit entiti berkepentingan awam dan kumpulan wang jadual di Malaysia.

KANDUNGAN

Perutusan Pengerusi Eksekutif	6
Gambaran Keseluruhan Strategi Lembaga Pemantauan Audit	10

BAHAGIAN SATU Penaksiran Prestasi dan Keberkesanan

Pengenalan	13
Semakan Prestasi 2016	14

BAHAGIAN DUA Menggalakkan Amalan Audit Berkualiti Tinggi

LANDSKAP PENGAUDITAN	19
Firma Audit dan Juruaudit Individu Berdaftar	19
Firma Audit dan Juruaudit Individu Asing yang Diiktiraf	23
Tinjauan ke atas 10 Firma Audit Terbesar di Malaysia	24
KUALITI AUDIT	32
Pengenalan	32
Ringkasan Aktiviti	32
Temu Bual Berfokus dengan Rakan Kongsi Audit	33
Fasa 2 Inisiatif Firma Kecil dalam Memacu Pembinaan Keupayaan dalam Kalangan Firma Audit yang Lebih Kecil	37
Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Firma ke atas Firma Audit Utama	37
Rencana Kotak1: Matlamat Utama Inisiatif Firma Kecil	38
Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Firma ke atas Firma Audit Lain	40
Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Tugasan ke atas Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain	44
Rencana Kotak 2: Pemerhatian ke atas Bidang Berisiko Tinggi Tertentu	52
Pemulihan	54
Rencana Kotak 3: Kesan daripada Aktiviti Kawal Selia AOB	56
Kesimpulan	58
PENGUATKUASAAN	
• Rayuan kepada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia	60
• Cabaran Perundangan	60

BAHAGIAN TIGA**Mempengaruhi Ekosistem Pelaporan Kewangan dan
Manfaatkan Sokongan Pihak Berkepentingan**

Perkembangan Antarabangsa	63
Pembabitan Firma Audit dan Pihak Berkepentingan Lain	65
Menggalakkan Amalan Pelaporan Kewangan Berkualiti Tinggi	66
Mengukuhkan Profesional Perakaunan	67
Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula	67
Rencana Kotak 1: Hal Audit Utama	70

BAHAGIAN EMPAT**Menyokong Pemakaian dan Pelaksanaan
Piawaian**

Pembangunan dan Pelaksanaan Piawaian dan Peraturan	73
Inisiatif Global dalam Mengubah Pasaran dan Amalan Audit	80

BAHAGIAN LIMA**Pernyataan Tadbir Urus**

Ahli-ahli Lembaga Pemantauan Audit	87
Pernyataan Tadbir Urus	93

BAHAGIAN ENAM**Penyata Kewangan dan Lain-lain**

Penyata Kewangan Lembaga Pemantauan Audit	97
Akrонim dan Singkataan	116
Definisi	118

Perutusan
Pengerusi
Eksekutif

Dengan sukacitanya saya membentangkan Laporan Tahunan Lembaga Pemantauan Audit (AOB) bagi tahun berakhir 31 Disember 2016. Setelah berkhidmat sebagai ahli Lembaga sejak 2012 dan Pengerusi Eksekutif bermula dari 18 November 2016, saya mengenali dan menghormati AOB sebagai sebuah organisasi yang kekal fokus dalam misinya untuk menggalakkan amalan audit berkualiti tinggi dalam pasaran audit yang dikawal selianya. Kami berbangga untuk berkongsi tentang usaha AOB yang juga telah diakui di peringkat antarabangsa. Laporan tahunan ini mengandungi banyak contoh bagaimana AOB mencipta kelainan dalam ekosistem pelaporan kewangan melalui penglibatan dalam pelbagai aktiviti dengan pihak-pihak berkepentingan tempatan dan luar negara.

Pengiktirafan global ke atas usaha yang dilaksanakan

Laporan *Corporate Governance Watch 2016* oleh Persatuan Tadbir Urus Korporat Asia (ACGA) mengetengahkan bahawa AOB mempunyai 'program pemeriksaan yang mantap'. Usaha penguatkuasaan ke atas pemantauan audit juga menerima pujian daripada CG Watch 2016.

Pada tahun ini, Suruhanjaya Eropah (EC) mengiktiraf keperluan audit AOB sebagai setanding dengan yang dipatuhi rakan-rakan sekerjanya dalam Kesatuan Eropah bagi tujuan pemindahan kertas kerja audit dan dokumen lain yang berkaitan dengan pemeriksaan dan penyiasatan. Ini akan memudahkan kerjasama berkesan dan pergantungan bersama antara AOB dan sistem pemantauan rakan sejawatnya di EC. Ia juga seterusnya memperakui bahawa rangka kerja audit Malaysia adalah setanding dengan amalan terbaik antarabangsa, dari segi peraturannya yang berkaitan dengan pemantauan, jaminan kualiti, siasatan dan sistem penalti bagi juruaudit.

Usaha berterusan untuk mendorong pembinaan keupayaan dalam kalangan firma audit

Menyedari peri pentingnya pembinaan keupayaan dan kualiti audit yang mampan, AOB telah mengadakan dialog tahunan dan pelbagai acara untuk pembabitannya bersama firma-firma audit berdaftar. Baru-baru ini, AOB juga telah mengadakan pertemuan dengan 12 firma audit yang lebih kecil melalui Inisiatif Firma Kecil untuk menggalakkan pengukuhan keupayaan mereka dan sistem kawalan kualiti.

Sejak 2015, AOB telah mengumpul data daripada 10 firma audit terbesar (berdasarkan permodalan pasaran pelanggan firma) yang meliputi bidang campuran hasil, sumber manusia, latihan serta aktiviti-aktiviti pemantauan dalaman firma. Data yang dikumpul telah membolehkan AOB untuk mendapatkan kefahaman yang lebih mendalam mengenai keadaan semasa firma audit yang lebih besar. Di samping itu, AOB telah menggunakan data yang dikumpul untuk menanda aras firma-firma tersebut berbanding dengan rakan-rakan mereka. Keputusannya digunakan sebagai asas perbincangan untuk menggalakkan pembinaan keupayaan. Melangkah ke hadapan, AOB bercadang untuk menganalisis data yang dikumpul sejak beberapa tahun lepas untuk mewujudkan trend dan juga mengenal pasti petunjuk yang boleh memberi kesan kepada kualiti audit. Hasil daripada analisis ini akan membantu usaha tambahan AOB untuk mencapai pengawalseliaan berkesan melalui pemantauan aktif dan pembabitian dengan firma-firma audit.

Penekanan kemantapan dan kekuahan proses penguatkuasaan AOB

Ketika aktiviti pemantauan seperti program pemeriksaan dan penyeliaan menyediakan saluran untuk mengesan ketidakpatuhan firma dan juruaudit terhadap piawaian dan peraturan, penguatkuasaan terus menjadi fungsi teras AOB. Ini merupakan keutamaan teratas untuk melindungi pelabur dan pihak berkepentingan yang lain dan juga memacu kualiti audit di Malaysia.

Dengan sukacita kami melaporkan bahawa AOB dengan jayanya telah menyelesaikan cabaran perundungan yang dibawa terhadap proses penguatkuasaannya. Ini mengukuhkan lagi bahawa proses penguatkuasaannya adalah mantap dan kukuh.

AOB akan terus memantau perkembangan dalam pasaran terutamanya ke atas isu-isu penguatkuasaan yang sedia ada dan baru timbul dengan niat untuk meningkatkan keberkesaan penguatkuasaan.

Memberi lebih banyak maklumat kepada pasaran melalui laporan juruaudit

Setelah memulakan kerja-kerja asas bagi model pelaporan juruaudit yang baharu beberapa tahun kebelakangan ini, AOB komited untuk mengekalkan momentum positif dengan terus memberi tumpuan kepada hal-hal utama dan pemangkin perubahan, seperti *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula* sebagai cara untuk mendorong inovasi dan lebih banyak ketelusan dalam laporan juruaudit serta pelaporan kewangan oleh PIE dan kumpulan wang jadual Malaysia.

Hal Utama Audit (KAM) dibangunkan sebagai sebahagian usaha untuk menangani jurang antara

maklumat yang tersedia kepada pasaran dan maklumat yang tersedia kepada juruaudit dengan memberikan sedikit ‘kefahaman mendalam juruaudit’ mengenai maklumat yang paling signifikan dalam audit kepada pengguna penyata kewangan ini.

Pelaksanaan piawaian-piawaian ini akan membantu aliran maklumat yang berguna dan relevan kepada pasaran modal, mengurangkan spekulasi dan menggalakkan pemahaman yang lebih baik terhadap penyata kewangan. Ini seterusnya akan memberi kuasa kepada pelabur dan membantu penstrukturkan perbincangan yang lebih bermakna dan berkaitan dalam kalangan pihak berkepentingan. Syarikat-syarikat dan pengarah-pengarah juga akan diberi panduan agar mereka lebih berwaspada dalam hal-hal yang lebih menarik perhatian pemegang saham.

AOB amat yakin bahawa inisiatif sebegini akan mempercepat penutupan jurang jangkaan audit antara pihak berkepentingan dan juruaudit.

Menyedari bahawa salah satu tujuan utama Piawaian Pelaporan Juruaudit yang baharu dan disemak semula adalah untuk memberi maklumat yang lebih berguna dan relevan kepada pasaran modal, AOB berminat untuk bekerjasama dengan pihak berkepentingan untuk melibatkan pengguna penyata kewangan dan mendapatkan pandangan mereka mengenai faktor yang menjadikan sesebuah laporan juruaudit itu baik. AOB akan mengawasi dengan rapi pengalaman juruaudit dalam pelaksanaan *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula* melalui pelbagai kaedah termasuk rejim pemeriksaan untuk mengenal pasti situasi ketidakpatuhan, trend serta inovasi dalam proses pelaporan.

Fasa AOB seterusnya

Seperti yang dihuraikan dengan lebih lanjut dalam laporan tahun ini, AOB masih bimbang dengan kelemahan dalam kerja-kerja juruaudit yang

masih tinggi, seperti yang dikenal pasti melalui aktiviti pemantauan AOB. Sehubungan ini, AOB akan terus bekerjasama dengan firma-firma audit untuk memahami punca sebenar kelemahan dan memastikan bahawa tindakan pemulihan audit yang perlu diambil oleh firma untuk menangani dengan berkesan punca sebenar yang telah dikenal pasti. Di samping itu, perancangan untuk memulakan beberapa inisiatif pada tahun akan datang akan dimasukkan dalam aktiviti pemantauan AOB sedia ada dengan perhatian khusus diberikan kepada rekod prestasi tugas firma audit, struktur organisasi, budaya dan pelaburan dalam kualiti.

AOB memahami bahawa untuk mencapai kejayaan dalam meningkatkan kualiti audit di Malaysia, adalah penting bagi AOB untuk bekerjasama dengan pihak yang dikawal selia serta pihak berkepentingan lain dalam ekosistem pelaporan kewangan negara. Oleh itu, adalah amat penting bagi AOB untuk kekal fokus dan menyedari cabaran yang dihadapi oleh juruaudit dan firma audit untuk memastikan pembangunan budaya mampu tentang kualiti audit yang berterusan dengan tujuan untuk menegakkan pelaporan kewangan berkualiti tinggi di Malaysia. Ini hanya boleh dicapai jika semua komponen utama dalam ekosistem pelaporan kewangan memainkan peranan masing-masing secara efektif.

Penghargaan

Mantan Pengerusi Eksekutif AOB, Encik Nik Mohd Hasyudeen Yusoff dan empat ahli Lembaga AOB menamatkan tempoh berkanun mereka pada Mac 2016. Mereka ialah Datuk Nor Shamsiah Mohd Yunos, Encik Goh Chin Yin, Encik Cheong Kee Fong dan Cik Chok Kwee Bee.

Bermula 1 Januari 2012 sehingga 17 November 2016, saya merupakan salah seorang ahli Lembaga AOB dan telah dilantik sebagai Pengerusi Eksekutif AOB pada 18 November 2016.

AOB juga mengalu-alukan Encik Eugene Wong Weng Soon, Cik Che Zakiah Che Din, Encik Wong Chong Wah dan Puan Darawati Hussain menyertai Lembaga AOB pada tahun ini.

Saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Encik Nik Mohd Hasyudeen Yusoff dan ahli-ahli Lembaga AOB yang terdahulu atas usaha mereka dalam membangunkan AOB sehingga ke tahap yang dikecapinya hari ini. Saya juga merakamkan penghargaan kepada semua ahli Lembaga AOB atas nasihat dan panduan yang diberikan sejak hari pertama pelantikan saya sebagai Pengerusi Eksekutif.

Saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada rakan-rakan pengawal selia, badan-badan profesional perakaunan dan pihak berkepentingan lain atas sokongan yang telah diberikan kepada AOB sehingga kini. Saya berharap sokongan dan kerjasama yang diberikan akan berterusan ketika AOB bermuladi fasa pembangunan seterusnya.

AOB sangat beruntung memperoleh input daripada ahli-ahli Lembaga AOB terdahulu dan kini serta pengurusan dan kakitangan yang gigih berusaha, komited dan berdedikasi. Justeru itu, saya ingin mengucapkan selamat jalan dan ribuan terima kasih kepada Ketua AOB sebelum ini, Puan Lim Fen Nee, yang telah memberi banyak sumbangan kepada AOB sepanjang perkhidmatannya bersama AOB.

Akhir kata, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada pengurusan dan kakitangan AOB yang sedia ada atas sokongan dan prestasi cemerlang yang dipamerkan pada tahun lalu yang membolehkan AOB meneruskan usahanya untuk menggalakkan pagauditan berkualiti tinggi di negara ini.

Dato' Gumuri Hussain

GAMBARAN KESELURUHAN STRATEGI LEMBAGA PEMANTAUAN AUDIT

Lembaga Pemantauan Audit (AOB) menyasarkan untuk mencapai hasil yang diingini seperti berikut:

- Amalan pelaporan kewangan berkualiti tinggi oleh entiti berkepentingan awam (PIE) dan kumpulan wang jadual;
- Amalan audit yang bijak dan berkualiti tinggi;
- Audit bebas dan berkualiti tinggi;
- Penyata kewangan teraudit yang berkualiti tinggi dan boleh dipercayai; dan
- Keyakinan yang dipertingkatkan dalam penyata kewangan teraudit

AOB telah mengguna pakai rangka kerja strategik yang menghubungkan bidang perkhidmatan dan aktiviti AOB kepada hasil yang diingini yang menunjukkan pencapaian misinya. Berikut adalah empat tema rangka kerja strategik tersebut:

- Menggalakkan amalan audit berkualiti tinggi;
- Mempengaruhi ekosistem pelaporan kewangan;
- Memanfaatkan sokongan pihak berkepentingan; dan
- Menyokong penggunaan dan pelaksanaan piawaian.

Menggalakkan amalan audit berkualiti tinggi

Aktiviti pemantauan utama kami seperti pendaftaran, pemeriksaan dan siasatan bertujuan untuk memastikan firma audit dan juruaudit individu komited dalam menjalankan pengauditan bebas berkualiti tinggi sambil mencapai objektif perniagaan mereka. Untuk ini, matlamat yang diusahakan di bawah tema ini adalah:

- Menguatkuaskan dasar pendaftaran yang menggalakkan kualiti dan keupayaan;
- Mendorong amalan audit berkualiti melalui pemeriksaan dan pemulihan juruaudit; dan
- Menetapkan tahap kualiti melalui tindakan penguatkuasaan.

Mempengaruhi ekosistem pelaporan kewangan

Pelaporan kewangan berkualiti tinggi hanya akan dicapai jika semua komponen utama dalam ekosistem pelaporan kewangan memainkan peranan masing-masing dengan berkesan. Memahami keadaan ini, AOB memberi tumpuan kepada usaha mempengaruhi pihak berkepentingan utama yang lain untuk memastikan kualiti audit diberi keutamaan dalam agenda perniagaan mereka. Matlamat yang ingin dicapai adalah:

- Meningkatkan kerjasama antara pihak berkepentingan dalam ekosistem pelaporan kewangan; dan
- Menggalakkan penyelidikan dan perbincangan tentang kualiti audit.

Manfaatkan sokongan pihak berkepentingan

Keberkesanan AOB dapat dipertingkatkan jika ia boleh memanfaatkan usaha pihak berkepentingan lain yang berkongsi minat yang sama dalam meningkatkan kualiti pelaporan kewangan PIE dan kumpulan wang jadual. Ini termasuk bekerjasama dengan rakan sekerja antarabangsa memandangkan pengauditan telah menjadi satu urusan global. AOB menyasarkan untuk mencapai matlamat berikut:

- Meningkatkan penyelarasan aktiviti dengan pihak berkuasa lain di Malaysia dan di luar negara;
- Mengambil bahagian dalam aktiviti antarabangsa untuk membina ilmu dan pengalaman serta meningkatkan keyakinan dalam kualiti audit di Malaysia; dan
- Mendapatkan sokongan kewangan yang lebih tinggi daripada pihak berkepentingan.

Menyokong penggunaan dan pelaksanaan piawaian

Piawaian pengauditan dan etika menyediakan garis dasar bagi mencapai pengauditan bebas berkualiti tinggi. Dalam hal ini, AOB ingin mencapai matlamat berikut:

- Memastikan tiada jurang yang ketara;
- Menggalakkan pelaksanaan yang mementingkan intipati daripada rupa bentuk; dan
- Memudahcaraikan pelaksanaan piawaian dalam kalangan firma audit

BAHAGIAN SATU

Penaksiran Prestasi dan Keberkesanan

Pengenalan

Rangka kerja strategik AOB telah dirangka dengan tujuan meningkatkan keyakinan terhadap kualiti dan kebolehpercayaan penyata kewangan teraudit PIE dan kumpulan wang jadual yang sejajar dengan misi AOB. Tahun 2016 merupakan tahun terakhir bagi rangka kerja AOB bagi tahun 2013–2016 yang telah dirangka sejak penubuhannya. Hasil strategik yang disasarkan:

- Keyakinan dalam penyata kewangan teraudit;
- Pendapat audit berdasarkan bukti yang cukup dan sesuai;
- Eksternalisasi nilai dan etika profesional;
- Amalan audit bijak dan berupaya; dan
- Amalan pelaporan kewangan berkualiti tinggi oleh PIE.

Pada 2016, AOB merangka *Pelan Strategik 2017–2020* (*Pelan Strategik*). Bagi fasa perkembangan yang seterusnya. Untuk mengukuhkan inisiatif kualiti audit, Pelan

Strategik akan memberi tumpuan kepada perkara berikut:

- Memberi analisis tentang profesion audit dengan lebih mendalam dan berwawasan;
- Mengukuhkan tumpuan pemeriksaan berasaskan risiko;
- Hasil penguatkuasaan yang tertumpu dan berkesan; dan
- Komunikasi dan kerjasama yang berkesan dengan pihak berkepentingan.

AOB terus berjaga-jaga dengan isu-isu memuncul dan perkembangan global dalam pelaporan kewangan dan pengauditan yang akan memberi kesan kepada persekitaran operasi dan pihak berkepentingannya. Agar sentiasa responsif kepada perubahan ini, AOB secara berterusan menilai semula keutamaan dan bidang tumpuannya bagi memastikan ia mencapai mandatnya untuk meningkatkan keyakinan dalam kualiti dan kebolehpercayaan penyata kewangan teraudit PIE dan kumpulan wang jadual.

Gambaran ringkas prestasi AOB bagi 2016 dinyatakan dalam Jadual 1.

Jadual 1

SEMAKAN PRESTASI 2016

Hasil strategik AOB	Aktiviti	Penaksiran prestasi bagi 2016
Keyakinan dalam penyata kewangan teraudit	<ul style="list-style-type: none"> • Terbabit dalam acara awam untuk menyampaikan mesej utama tentang kualiti audit kepada pihak berkepentingan utama. • Mewujudkan kesedaran dalam kalangan pihak berkepentingan utama dan mempromosi pandangan mengenai kepentingan pemantauan audit dalam pasaran modal. 	<ul style="list-style-type: none"> • AOB mengambil bahagian dalam sembilan acara tempatan dan tiga acara antarabangsa.
Pendapat audit berdasarkan bukti yang cukup dan sesuai	<ul style="list-style-type: none"> • 12 firma audit dan 34 juruaudit individu diperiksa di bawah pemeriksaan lazim yang dilaksanakan pada tahun ini. • Pemantauan impak kemudiannya ke atas juruaudit serta pembabitan PIE sebagai sebahagian daripada penilaian keberkesanannya aktiviti kawal selia AOB sejak penubuhannya pada 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tindakan berikut yang diambil oleh juruaudit boleh dikaitkan secara langsung atau tidak langsung dengan aktiviti AOB: <ul style="list-style-type: none"> – Perubahan dalam komposisi pasukan audit; – Perubahan dalam prosedur audit; dan – Penyataan semula penyata kewangan.
Eksternalisasi nilai dan etika profesional	<ul style="list-style-type: none"> • Pembabitan dengan firma audit untuk menjana lebih kesedaran mengenai keperluan untuk mematuhi keperluan etika yang berkaitan. • Menggalakkan firma audit untuk melakukan pemantauan dalaman untuk memastikan keperluan etika yang berkaitan dipatuhi untuk memelihara kebebasan dan kualiti audit. • Penyerahan Pengisyntiharan Tahunan yang diperkenalkan adalah sejajar dengan usaha AOB untuk memberi panduan kepada pihak yang berdaftar dengannya ke arah set minda preemptif melalui pelaporan dalaman yang lebih kerap dan pemantauan dalam firma masing-masing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pada tahun berkenaan, contoh ketidakpatuhan telah dikenal pasti melalui pemantauan firma dan telah dilaporkan kepada AOB.

Jadual 1 (sambungan)

SEMAKAN PRESTASI 2016

Hasil strategik AOB	Aktiviti	Penaksiran prestasi bagi 2016
Amalan audit yang bijak dan berupaya	<ul style="list-style-type: none"> • Pembabitan berterusan dengan firma audit untuk memastikan mereka mempunyai rangka kerja kawalan kualiti. • Firma dikehendaki mengenal pasti punca sebenar bagi kelemahan yang diketengahkan oleh AOB ketika pemeriksaan. • Pemantauan AOB setiap suku tahun ke atas status pelaksanaan pelan pemulihan firma-firma yang diperiksa. • Perkongsian berterusan statistik utama dengan kepimpinan 10 firma audit terkemuka di Malaysia menurut permodalan pasaran klien dalam kalangan PIE. • Memulakan Fasa Kedua Inisiatif Firma Kecil dengan matlamat untuk menggalakkan amalan baik untuk mengukuhkan kualiti audit dalam kalangan firma audit yang lebih kecil. (Firma yang mempunyai empat rakan kongsi atau kurang dan mempunyai bilangan PIE yang diaudit antara satu hingga tujuh). • Menjalankan temubual dengan rakan kongsi terpilih dari firma audit besar dan berkongsi keputusan temubual tersebut dengan kepimpinan firma audit untuk memastikan pembinaan keupayaan yang berterusan dan infrastruktur yang betul, nada dari pihak atasan dan budaya yang menyokong kualiti audit. • Mengambil bahagian sebagai pemerhati dalam mesyuarat yang dianjurkan oleh Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan (AASB) dan Lembaga Piawaian Etika (ESB). 	<ul style="list-style-type: none"> • AOB menyaksikan komitmen berterusan daripada beberapa firma audit untuk membina keupayaan melalui pelan penggantian rakan kongsi dan inisiatif pengekalan kakitangan. • Beberapa penambahbaikan dalam kualiti audit diperhatikan dalam kalangan Firma Audit Utama (Firma audit dengan lebih daripada 10 rakan kongsi audit dan mengaudit lebih daripada 50 pelanggan PIE dengan jumlah permodalan pasaran melebihi 20 billion) yang mana peratus keseluruhan bilangan tugas yang memerlukan penambahbaikan ketara telah berkurangan daripada tahun sebelumnya. • Sembilan juruaudit individu tertakluk kepada langkah-langkah pemulihan khusus sebagai usaha berterusan untuk memastikan kualiti audit yang berterusan. • Pelan pemulihan yang berkesan telah dirangka oleh firma-firma berdasarkan pemahaman yang lebih mendalam terhadap punca sebenar bagi pemerhatian AOB. Dua firma yang diperiksa pada 2016 tidak mempunyai pemerhatian berulang manakala bilangan pemerhatian berulang bagi enam firma lain telah berkurangan daripada pemeriksaan terdahulu. • Memudah cara tanda aras prestasi dalam kalangan industri audit serta pengenapstian bidang bagi penambahbaikan untuk menaik taraf kualiti audit. • Memudah cara kefahaman bersama dalam kalangan profesion mengenai persepsi dan cabaran yang dihadapi berkaitan dengan isu-isu semasa perakaunan dan pengauditan.

*Jadual 1 (sambungan)***SEMAKAN PRESTASI 2016**

Hasil strategik AOB	Aktiviti	Penaksiran prestasi bagi 2016
<p>Amalan pelaporan kewangan berkualiti tinggi oleh PIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jawatankuasa pemandu telah ditubuhkan untuk membangunkan strategi dan memberi panduan mengenai isu-isu dan risiko-risiko yang dikenal pasti berhubungan dengan <i>Laporan Juruaudit Baharu</i>. Dalam hal ini, AOB meneruskan usahanya dan memudah cara perbincangan dalam kalangan ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu. • Jawatankuasa Pemandu menganjurkan 10 program capaian utama. • Pembabitan berterusan dengan pihak berkepentingan untuk menggalakkan amalan pelaporan kewangan berkualiti tinggi seperti- <ul style="list-style-type: none"> ✓ memudahcara perkongsian pengalaman UK dalam pelaksanaan <i>Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula</i> bersama pengarah PLC dan juruaudit PIE dan kumpulan wang jadual; dan ✓ memudahcara perbincangan antara pengawal selia, profesion perakaunan dan industri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usaha terselaras dalam kalangan ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu telah menghasilkan perkara berikut: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Perubahan kawal selia khususnya pindaan kepada keperluan penyenaraian Bursa Malaysia tentang: <ul style="list-style-type: none"> – Pengumuman serta-merta mengenai pandangan audit yang diubah suai dan ketidaktentuan material berkaitan dengan usaha berterusan (MUGC); – Pendedahan laporan suku tahun mengenai pandangan audit yang diubah suai dan MUGC; dan – Mengukuhkan peranan jawatankuasa audit. ✓ Membantu dalam penerbitan, <i>Board of Directors – Are you ready for the enhanced auditors' report?</i> oleh MIA. • Menyediakan input untuk membangunkan pelan pelaksanaan dengan tumpuan kepada 15 cadangan yang dikemukakan dalam Laporan CSAP.

Halaman ini sengaja dibiarkan kosong.

BAHAGIAN DUA

Menggalakkan
Amalan Audit
Berkualiti Tinggi

Landskap Pengauditan

Dalam persekitaran pelaporan kewangan kini yang semakin rumit, kualiti audit adalah penting untuk memelihara kepercayaan awam dan mengukuhkan keyakinan pelabur dalam pasaran modal. AOB mengiktiraf bahawa pemantauan audit yang berkesan adalah langkah yang amat penting untuk mencapai matlamat ini. AOB terus mempertingkat aktiviti pendaftaran, penyelidikan, pemeriksaan dan penguatkuasaan dengan pemantauan dan semakan kerap ke atas dasar-dasar dan proses-prosesnya.

Pindaan kepada *Akta Suruhanjaya Sekuriti Malaysia 1993* (SCMA) pada September 2015 telah memberi kesan yang ketara ke atas rejim pendaftaran AOB. Terutamanya, jangkuan pengawalseliaan AOB telah diperluaskan kepada institusi pasaran modal dan kumpulan wang jadual¹, di mana tempoh peralihan selama tiga bulan dari tarikh pengoperasian dibenarkan. Keperluan bagi pembaharuan pendaftaran juga telah dimansuhkan.

Firma Audit dan Juruaudit Individu Berdaftar

Fungsi pendaftaran, pemeriksaan dan penguatkuasaan AOB kekal menjadi teras dalam usaha AOB untuk memantau juruaudit yang terlibat dalam pengauditan penyata kewangan PIE dan kumpulan wang jadual.

Untuk layak bagi pendaftaran, sesebuah firma audit mesti terlebih dahulu menunjukkan bagaimana keperluan Piawaian Antarabangsa tentang Kawalan Kualiti (ISQC) 1 *Quality Control for Firms that Perform Audits and Reviews of Financial Statements, and Other Assurance and Related Services Engagements* telah dipatuhi.

Rakan kongsi auditnya juga mesti mempunyai kelayakan dan kemahiran yang sewajarnya, berkebolehan, serta layak dan sesuai. Sehubungan dengan itu, firma audit dan juruaudit individu yang memohon pendaftaran dengan AOB dikehendaki membuat pengisyntahan berhubung dengan status layak dan sesuai mereka. Selepas itu, firma audit yang berdaftar adalah bertanggungjawab untuk memastikan bahawa firma audit dan rakan kongsi auditnya yang berdaftar dengan AOB hendaklah kekal layak dan sesuai sepanjang masa, seperti yang dikehendaki oleh SCMA.

“Firma audit yang berdaftar adalah bertanggungjawab untuk memastikan bahawa firma audit dan rakan kongsi auditnya yang berdaftar dengan AOB hendaklah kekal layak dan sesuai sepanjang masa, seperti yang dikehendaki oleh SCMA.”

¹ Senarai institusi pasaran modal dan kumpulan wang jadual dinyatakan dalam Jadual 1 SCMA.

Pada 31 Disember 2016, audit PIE dan kumpulan wang jadual kekal tertumpu dengan firma audit yang mempunyai 10 atau lebih rakan kongsi audit, secara kolektif mengaudit 842 PIE yang meliputi 94.30% daripada jumlah permodalan pasaran syarikat-syarikat awam tersenarai (PLC) dan 992 kumpulan wang jadual yang meliputi 99.24% daripada jumlah nilai asset bersih (NAV) di Malaysia. (Jadual 1)

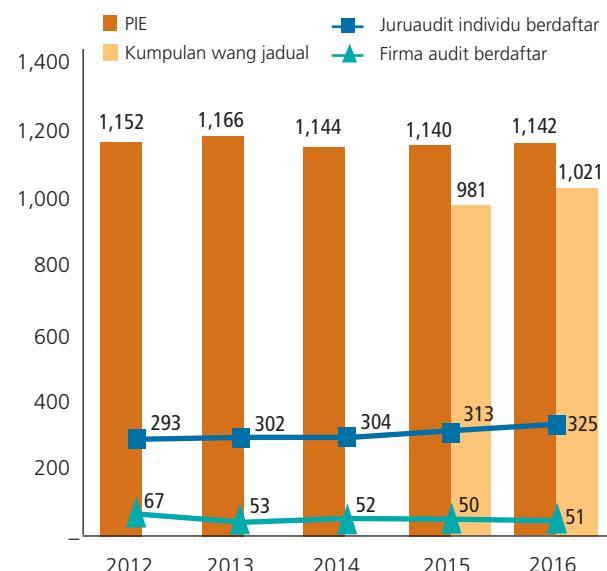
Carta 1 pula menunjukkan bilangan firma audit dan juruaudit individu berdaftar dengan AOB, serta jumlah PIE yang diaudit bagi tempoh lima tahun yang lepas. Trend menaik yang berterusan dalam bilangan juruaudit individu berdaftar dengan AOB berbanding pergerakan minimum dalam bilangan firma audit adalah petunjuk bahawa pembinaan keupayaan berterusan dilaksanakan oleh pelbagai firma audit.

Untuk tahun yang dikaji, AOB meluluskan semua permohonan untuk pendaftaran. Tahun 2016 merupakan tahun keenam sejak penubuhan AOB dan juga pelaksanaan peraturan kawal selia audit di Malaysia, dan semua tempoh peralihan yang berkaitan dengan pelaksanaannya telah berakhir. AOB menjangkakan bahawa kesemua firma audit dan juruaudit individu kini amat peka akan keperluan berkaitan dengan peraturan kawal selia

audit dan kepentingan usaha berterusan ke arah meningkatkan kualiti audit. Profesional PIE serta kumpulan wang jadual juga perlu sedar bahawa sebarang ketidakpatuhan terhadap peraturan dan piawaian tidak akan dipandang ringan.

Carta 1

Statistik pendaftaran selama 5 tahun bagi firma audit dan juruaudit individu berdaftar

Sumber: AOB

Jadual 1

Pendaftaran firma audit dan juruaudit individu pada 31 Disember 2016

Profil firma audit	Bil. firma audit	Bil. juruaudit individu	Bil. PIE	% permodalan pasaran	Bil. kumpulan wang jadual	% jumlah nilai asset bersih
Perkongsian dengan 10 dan lebih rakan kongsi audit	7	185	842	94.30	992	99.24
Perkongsian dengan 5 – 9 rakan kongsi audit	12	58	190	2.03	9	0.04
Perkongsian dengan 2 – 4 rakan kongsi audit	32	82	110	3.58	20	0.72
JUMLAH	51	325	1,142	99.91	1,021	100.00

Sumber: AOB

Semua firma audit dan juruaudit individu diingatkan bahawa mereka dikehendaki berdaftar dengan atau diiktiraf oleh AOB sebelum bertindak sebagai juruaudit sesuatu PIE atau kumpulan wang jadual. Kegagalan untuk berbuat demikian adalah pelanggaran seksyen 31N(1) SCMA.

AOB berpegang kepada falsafah kawal selia berkadar dan menggesa semua firma audit dan juruaudit individu untuk memastikan pematuhan kepada piawaian, undang-undang dan peraturan yang berkaitan, seperti mana yang dikehendaki pada setiap masa. Sesebuah firma audit dan juruaudit individunya yang memberikan alasan kejahilan terhadap undang-undang tidak boleh diterima oleh AOB.

“Sesebuah firma audit dan juruaudit individunya yang memberikan alasan kejahilan terhadap undang-undang tidak boleh diterima oleh AOB.”

Peningkatan kecekapan operasi

AOB telah mengambil peluang untuk mengorak langkah yang lebih besar ke arah meningkatkan kecekapan operasi semasa pelaksanaannya. Inisiatif ke arah ini termasuk penambahbaikan berperingkat kepada Sistem Permohonan Pendaftaran Juruaudit (ARAS) AOB. Penambahbaikan tersebut meringkaskan dan menambah baik proses pendaftaran, yang memudahcarakan penyerahan maklumat pendaftar AOB serta usaha pemantauan AOB.

Sebagai ganti pembaharuan pendaftaran, AOB kini memerlukan Deklarasi Tahunan yang dikemukakan oleh semua firma audit berdaftar melalui ARAS dalam masa tujuh hari bekerja selepas 30 Jun setiap tahun kalender. Ini adalah

selaras dengan usaha AOB untuk membimbang mereka yang berdaftar ke arah pemikiran yang lebih pre-emptif melalui pelaporan dan pengawasan dalaman yang kerap dalam firma masing-masing. Inisiatif sebegini juga mengukuhkan asas untuk aktiviti pemantauan AOB yang berterusan. Oleh itu, adalah amat mustahak untuk memastikan bahawa pengemukaan mereka yang berdaftar kepada AOB adalah tepat, lengkap dan tepat pada masanya.

“Pengenalan pengemukaan Deklarasi Tahunan adalah selaras dengan usaha AOB untuk membimbang mereka yang berdaftar ke arah pemikiran yang lebih pre-emptif melalui pelaporan dan pengawasan dalaman yang kerap dalam firma masing-masing. Adalah amat mustahak untuk memastikan bahawa pengemukaan mereka yang berdaftar kepada AOB adalah tepat, lengkap dan tepat pada masanya.”

Dalam peringkat pengenalan Deklarasi Tahunan pada 2016, dua firma audit telah gagal mengemukakan Deklarasi Tahunan mereka tepat pada masanya. Memandangkan ini adalah tahun pelaksanaan yang pertama, tiada tindakan telah diambil terhadap firma audit tersebut. Walau bagaimanapun, melangkah ke hadapan, semua yang berdaftar harus sedar akan keperluan pengemukaan. Sehubungan itu, pendaftar harus menguruskan pengemukaan mereka untuk memastikan maklumat dikemas kini tepat pada masanya dalam rangka masa yang ditetapkan.

Pergerakan pelanggan PIE

Tahun 2016 menunjukkan pergerakan berterusan pelanggan audit PIE daripada Firma Audit Utama² kepada Firma Audit Lain. Sekali lagi, AOB mendapati bahawa peningkatan daya saing adalah menggalakkan. Walau bagaimanapun, para juruaudit perlu berwaspada dengan tanggungjawab dan tugas mereka

untuk bertindak demi kepentingan awam dan memastikan kualiti audit tidak dikompromi dalam usaha mencapai pertumbuhan atau yuran.

Sehubungan dengan ini, firma audit mesti mempertimbangkan semua sumber dan keupayaan sedia ada sebelum menerima tugasaran audit PIE atau kumpulan wang jadual yang baharu. Ini termasuk mempertimbangkan dengan teliti

Jadual 2

Pergerakan pelanggan dalam kalangan firma audit berdaftar dan diiktiraf sepanjang 2016

Saiz firma	PIE								Pada 31 Dis 2016
	Pada 1 Jan 2016	Baharu	Dinyahsenarai/dikeluarkan	Bil. kemasukan PIE dari			Bil. keluaran PIE ke		
				Utama	Lain	PIE tanpa juruaudit	Utama	Lain	
Firma Audit Utama ^(a)	786	11	(12)	–	3	–	–	(12)	776
Firma Audit Lain ^(b)	354	6	(4)	12	16	1	(3)	(16)	366
Asing	7	–	–	–	–	–	–	–	7
PIE tanpa juruaudit	2	1	(2)	–	–	–	–	(1)	–
JUMLAH	1,149	18	(18)	12	19	1	(3)	(29)	1,149

Saiz firma	Kumpulan wang jadual			
	Pada 1 Jan 2016	Baharu	Dihentikan	Pada 31 Dis 2016
Firma Audit Utama ^(a)	952	86	(48)	990
Firma Audit Lain ^(b)	29	9	(7)	31
JUMLAH	981	95	(55)	1,021

Nota:

- (a) Firma Audit Utama ialah firma audit dengan lebih daripada 10 rakan kongsi audit dan mengaudit lebih daripada 50 PIE dengan jumlah permodalan pasaran melebihi RM20 bilion.
- (b) Firma Audit Lain ialah firma audit selain daripada Firm Audit Utama.

Sumber: AOB

² Firma Audit Utama secara kolektif mengaudit kira-kira 94% daripada PIE yang tersenarai di Bursa Malaysia mengikut permodalan pasaran.

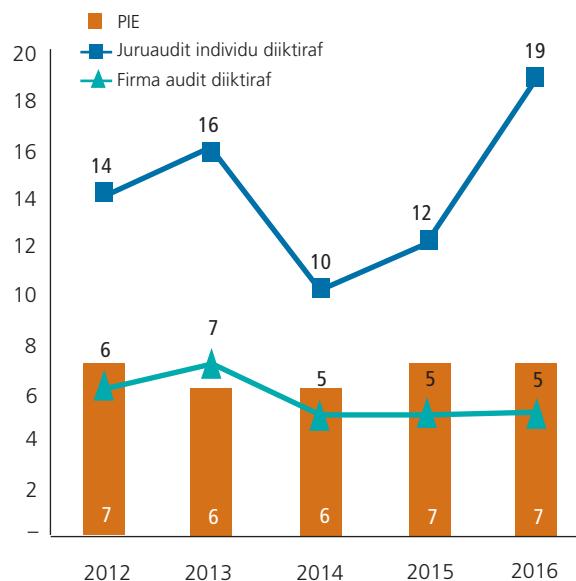
ketersediaan rakan kongsi audit dalam firma untuk melaksanakan semakan kawalan kualiti tugas dan pengawasan dalaman yang mencukupi seperti yang dikehendaki oleh keperluan ISQC 1.

Firma Audit dan Juruaudit Individu Asing yang Diiktiraf

AOB menyemak dan memperkemas rangka kerja pengiktirafannya secara berterusan untuk menggalakkan pembinaan keupayaan juruaudit asing bagi meningkatkan rangka kerja kawalan kualiti mereka agar dapat menyampaikan audit berkualiti secara tekal.

Pada 31 Disember 2016, enam firma audit asing dan 19 juruaudit individu asing diiktiraf oleh AOB. Mereka mengaudit tujuh daripada syarikat yang diperbadankan di luar negara yang tersenarai di Bursa Malaysia.

Carta 2
Statistik pengiktirafan 5 tahun firma audit dan juruaudit individu asing yang diiktiraf

Sumber: AOB

Sebuah firma audit asing yang memohon pengiktirafan dengan AOB mestilah sebuah firma rangkaian gabungan antarabangsa, dengan sokongan teknikal yang berkesan daripada firma rangkaianya. Pada masa yang sama, rangka kerja pengawasan kawalan kualiti firma audit asing mesti berkesan dan diselia oleh rakan kongsi audit pengawasan, dilengkapi dengan semakan rakan berkala yang dijalankan oleh firma rangkaianya untuk perlindungan daripada isu-isu kawalan kualiti.

Semasa mempertimbangkan permohonan untuk pengiktirafan, AOB bergantung kepada rangka kerja pemantauan bidang kuasa negara juruaudit asing tersebut untuk menentukan sama ada mereka layak dan sesuai. Secara khususnya, AOB mempertimbangkan sama ada firma-firma audit tersebut mematuhi piawaian antarabangsa kawalan kualiti, pengauditan, etika dan jaminan lain, dan sama ada mereka tertakluk kepada pemeriksaan lazim oleh pengawal selia audit negara mereka.

Oleh itu, sebahagian daripada proses pengiktirafan juruaudit asing memerlukan mereka untuk mendedahkan penemuan dari pemeriksaan yang dijalankan oleh pengawal selia audit negara mereka, yang kemudiannya akan dipertimbangkan dengan teliti. AOB menjangkakan bahawa pendedahan tersebut adalah tepat dan lengkap pada setiap masa. Kemas kini maklumat juga hendaklah dikemukakan tepat pada masanya, seperti yang dikehendaki oleh syarat-syarat pengiktirafan.

Bagi juruaudit diiktiraf yang kembali untuk permohonan pengiktirafan seterusnya, AOB masih menekankan kepentingan permohonan yang tepat masa dan tepat bagi memastikan kesinambungan audit pelanggan PIE mereka.

Tinjauan ke atas 10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Dalam mengikuti perkembangan trend industri dan untuk terus merangsang perbincangan yang berterusan mengenai kualiti audit dengan firma audit, AOB terus mengumpul data daripada 10 Firma Audit Terbesar berdasarkan permodalan pasaran pelanggan PLC di Malaysia (10 Firma Audit Terbesar).

Statistik dan pemerhatian utama telah dikongsi dengan industri, dengan statistik dan pemerhatian tertentu dikongsi dengan lebih terperinci bersama kepimpinan 10 Firma Audit Terbesar. Perkongsian tersebut telah membuka jalan bagi firma audit untuk menanda aras prestasi mereka dalam kalangan firma-firma audit yang terlibat dalam audit PIE dan kumpulan wang jadual. AOB juga secara konsisten menekankan kepentingan perbincangan berterusan antara firma audit dengan pihak-pihak berkepentingan dalaman dan luaran.

Firma audit menyambut baik pengumpulan data yang berterusan dan seterusnya perkongsian pemerhatian. Ini memudahcarakan pengenalpastian akan bidang yang memerlukan penambahbaikan, yang kemudiannya boleh memacu usaha untuk menyokong penambahbaikan kualiti audit.

Pada 2016, seperti tahun-tahun sebelumnya, AOB sekali lagi mengumpul data daripada 10 Firma Audit Terbesar. Firma-firma audit tersebut secara kolektif mengaudit 930 PIE dan 994 kumpulan wang jadual yang mewakili 98.02% daripada permodalan pasaran PLC, dan 99.87% daripada jumlah NAV kumpulan wang jadual di Malaysia masing-masing pada 31 Disember 2016. Keputusan analisis tersebut dinyatakan di bawah.

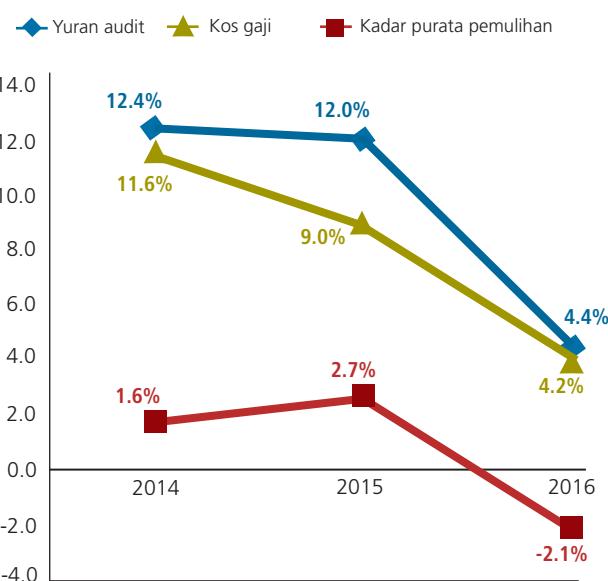
Yuran audit, kos gaji dan bilangan jam berbayar

Jumlah yuran audit dan kos gaji terus meningkat pada 2016, tetapi kadar pertumbuhan masing-masing kira-kira sebanyak 4%, adalah jauh lebih rendah pada 2016 berbanding tahun sebelumnya. Kadar pertumbuhan yang lebih rendah terutamanya disebabkan oleh keadaan ekonomi yang tidak menentu dan juga pergerakan berterusan pelanggan PIE dari 10 Firma Audit Terbesar (Jadual 2, muka surat 22).

Carta 3 menunjukkan bahawa pertumbuhan dalam yuran audit kini lebih sejajar dengan peningkatan kos gaji. Analisis selanjutnya

Carta 3

Perbandingan kenaikan yuran audit dan kos gaji dengan kadar purata pemulihan

Nota: Graf ini tidak termasuk maklumat daripada salah satu daripada 10 Firma Audit Terbesar kerana ia tidak dapat memberikan maklumat tertentu untuk perbandingan.

Sumber: Analisis AOB – 10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

menunjukkan penurunan dalam kadar purata pemulihan, ukuran sejauh mana masa yang dihabiskan oleh firma audit untuk suatu tugas audit diterjemahkan kepada yuran audit.

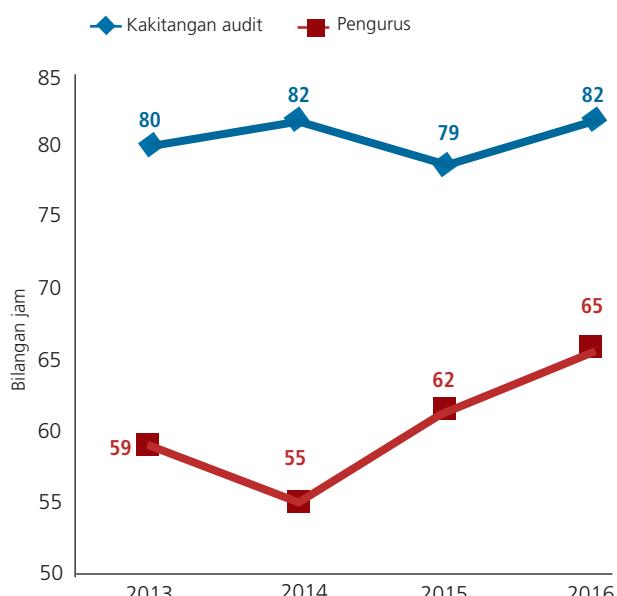
Penurunan dalam kadar purata pemulihan walaupun dengan pertumbuhan dalam yuran audit menunjukkan bahawa lebih banyak masa telah diluangkan untuk tugas audit pada 2016³ tetapi tidak digambarkan dalam jumlah yuran audit yang kemudiannya dicaj kepada pelanggan. Amalan sedemikian mungkin tidak dapat dikekalkan dalam tempoh yang lebih lama. Walaupun menghabiskan lebih banyak masa untuk memastikan kualiti audit terpelihara adalah satu usaha yang wajar diberi pujian, firma audit juga perlu memastikan bahawa yuran audit setimpal dengan masa yang dihabiskan dan kerja yang dijalankan untuk sesuatu audit.

Latihan

Pada 2016, firma-firma audit telah menyediakan latihan sebagai persediaan untuk pelaksanaan *Piawaian Pelaporan Juruaudit yang Baharu dan Disemak Semula* yang berkuat kuasa untuk audit penyata kewangan dengan tempoh kewangan berakhir pada atau selepas 15 Disember 2016. Sesi-sesi latihan tersebut termasuk yang dianjurkan oleh AOB secara kerjasama dengan pelbagai pihak utama ekosistem pelaporan kewangan. Maklumat lanjut boleh didapati dalam Bahagian 3 laporan tahunan ini.

Carta 4 menunjukkan trend menaik dalam purata bilangan jam latihan yang dijalani oleh pengurus⁴ manakala untuk kakitangan audit⁴ sebahagian besarnya masih konsisten dengan tahun-tahun sebelumnya. Didapati bahawa purata

Carta 4
Purata bilangan jam untuk latihan yang dijalani

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

bilangan jam latihan masih melebihi purata jam latihan Pendidikan Profesional Berterusan (CPE) mandatori Institut Akauntan Malaysia (MIA)⁵ iaitu kira-kira 40 jam setiap tahun kalender.

Langkah-langkah proaktif perlu diambil untuk memupuk dan mengekalkan budaya tunjuk ajar yang kukuh untuk memudahcaraikan perkongsian pengalaman dan pengetahuan yang berkesan dengan kakitangan audit. Ini sangat penting terutamanya memandangkan bilangan kakitangan dalam amalan audit semakin bertambah (Carta 10), di mana 84.9% daripada jumlah bilangan kakitangan amalan audit terdiri daripada kakitangan audit (Carta 5) dengan purata tempoh pengalaman hanya selama dua tahun (Carta 6).

³ Terdapat peningkatan sebanyak 3% dalam bilangan jam yang dijalani oleh pengurus dan peningkatan 6% dalam bilangan jam yang dijalani oleh kakitangan audit.

⁴ Bagi tujuan analisis ini:

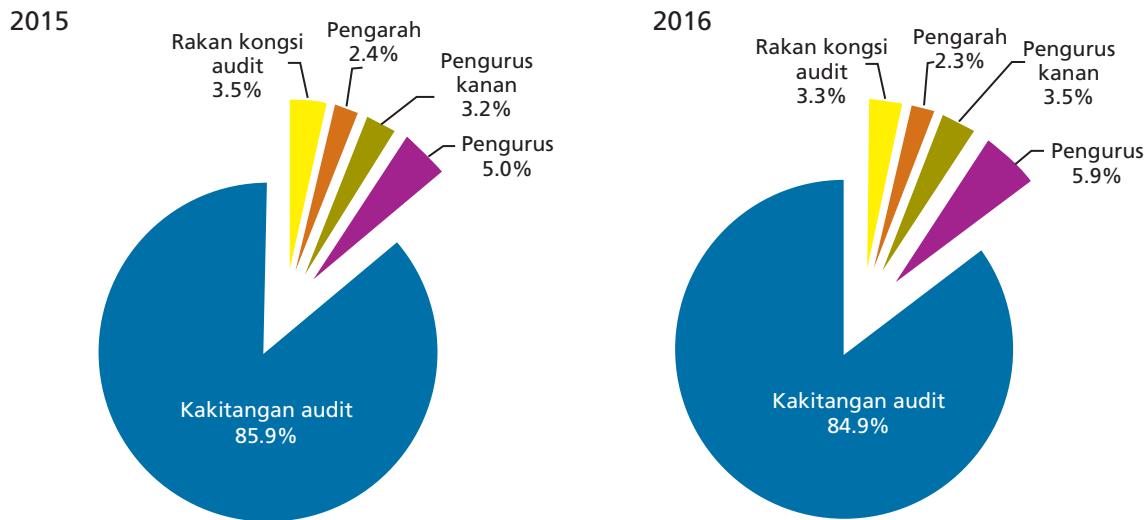
(a) "Pengurus" secara umum merujuk kepada mereka yang berada di tahap pengarah, pengurus kanan, pengurus dan penolong pengurus; dan

(b) "Kakitangan audit" secara umum merujuk kepada ahli-ahli pasukan tugas audit yang berada di bawah tahap pengurusan.

⁵ Keperluan CPE mandatori MIA adalah sejajar dengan piawaian global dan piawaian Persekutuan Akauntan Antarabangsa (IFAC).

Carta 5

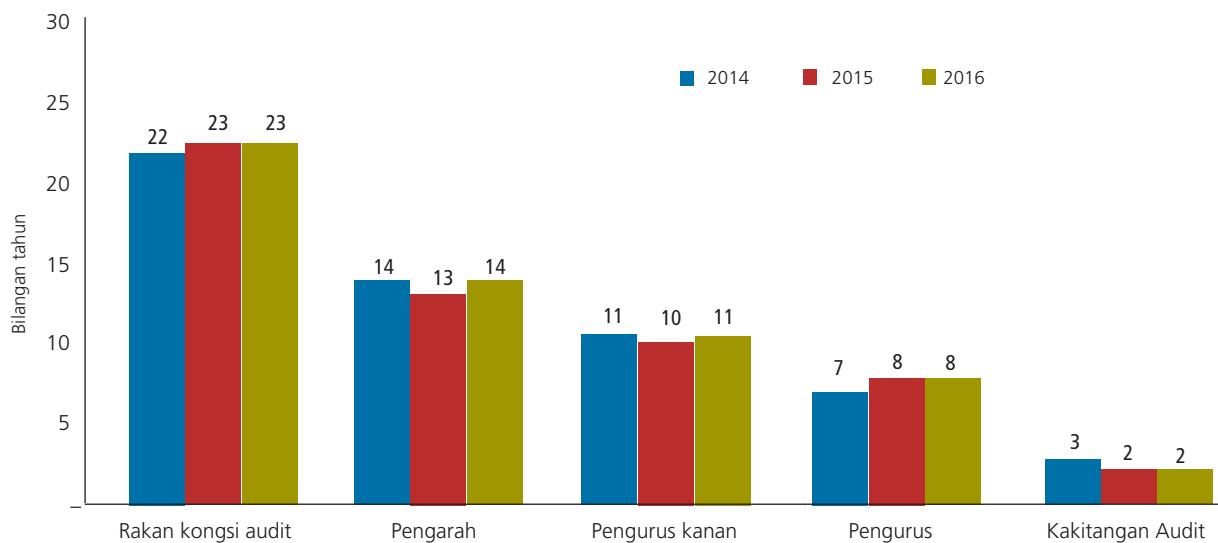
Kakitangan amalan audit menurut tahap kepada jumlah bilangan kakitangan

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Carta 6

Purata tahun pengalaman untuk kakitangan amalan audit

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Kesan sebahagian besar kakitangan audit yang kurang berpengalaman terhadap kualiti audit adalah suatu pertimbangan yang penting di kedua-dua peringkat firma dan tugas audit.

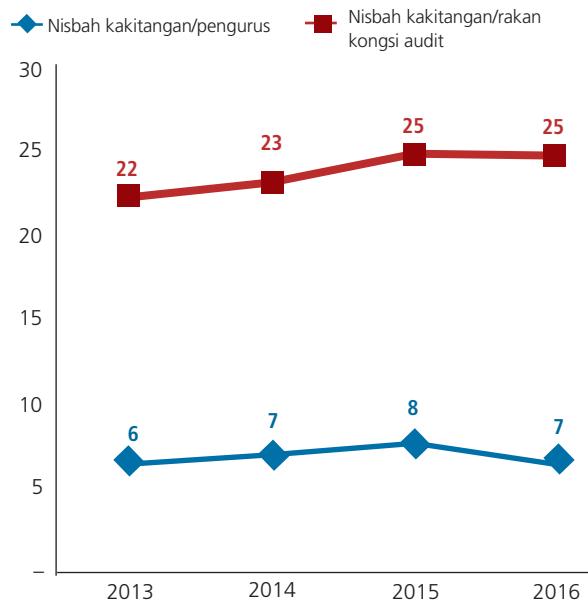
Oleh itu, penekanan firma audit terhadap latihan untuk kakitangan audit adalah penting untuk memastikan mereka dilengkapi dengan asas-asas utama audit.

Sumber manusia: Pengalaman

Adalah jelas daripada Carta 5 bahawa tahap kakitangan audit masih mendominasi tenaga kerja amalan audit. Walau bagaimanapun, peningkatan dalam peratusan di tahap pengurus telah mengakibatkan nisbah kakitangan kepada pengurus yang lebih rendah (Carta 7).

Nisbah kakitangan kepada pengurus yang lebih rendah membolehkan para pengurus meluangkan lebih banyak masa untuk menunjuk ajar, membimbing dan membentuk kakitangan yang kurang berpengalaman. Hal ini, di samping komunikasi yang kerap dan konsisten, amat penting bagi memastikan bahawa semua anggota pasukan tugas audit mempunyai kefahaman dan matlamat yang sama dalam mencapai dan mengekalkan tahap kualiti audit yang sesuai dalam pelaksanaan tugas audit.

Carta 7
Nisbah kakitangan kepada rakan kongsi audit dan pengurus

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Rakan kongsi audit 10 Firma Audit Terbesar, dengan purata 23 tahun pengalaman, membawa pelbagai pengetahuan yang boleh dikongsi dengan ahli-ahli pasukan mereka. Perkongsian yang membina dan berkesan boleh mengurangkan kecuraman keluk pembelajaran yang perlu ditempuhi oleh semua pekerja audit, termasuk rakan kongsi audit dan pengurus, yang akhirnya membantu mereka untuk mendukung kualiti audit dalam pelaksanaan kerja-kerja audit. Namun demikian, nisbah kakitangan kepada rakan kongsi audit yang semakin meningkat mungkin mengehadkan peluang perkongsian.

AOB menyedari bahawa nisbah kakitangan kepada rakan kongsi audit dan kakitangan kepada pengurus perlu disesuaikan dengan keperluan struktur firma audit masing-masing. Untuk mencapai keseimbangan yang betul, perlu diingat bahawa penglibatan rakan kongsi audit yang lebih besar dan peluang tunjuk ajar yang lebih kerap memberi kesan positif kepada kedua-dua kualiti audit dan pengekalan tenaga kerja keseluruhan. Ini adalah sangat penting memandangkan firma audit secara berterusan bergantung kepada sebilangan besar kakitangan audit dengan purata tempoh pengalaman hanya selama dua tahun.

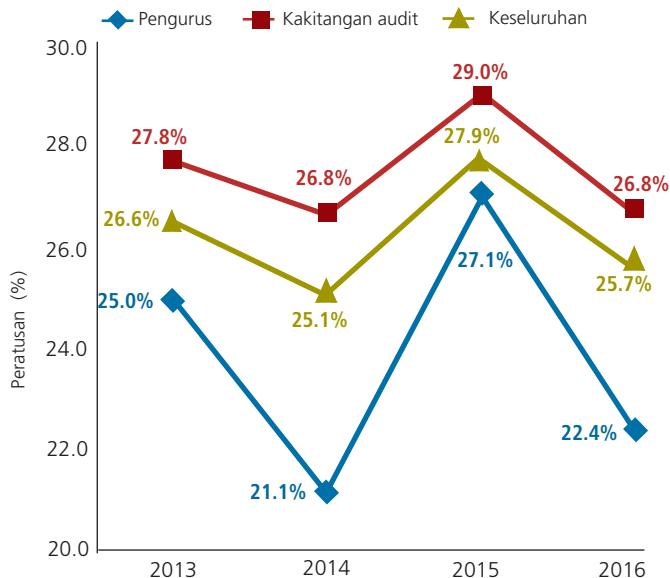
Sumber manusia: Pengurangan tenaga kerja

Sejajar dengan tahun-tahun sebelumnya, pengurangan tenaga kerja masih menjadi kegusaran utama 10 Firma Audit Terbesar. Namun demikian, pengurangan tenaga kerja pada tahap pengurus pada 2016 telah berkurangan; peningkatan daripada tahun sebelumnya (Carta 8). Ini telah menyebabkan sedikit peningkatan dalam peratusan jumlah bilangan kakitangan dan purata bilangan tahun pengalaman bagi pengurus yang lebih berpengalaman (Carta 5 dan 6).

Perbualan berterusan dengan firma audit tersebut mendedahkan persepsi bahawa pengurangan tenaga kerja berpunca daripada daya tarikan profesion audit yang sudah berkurangan,

diburukkan lagi sebahagiannya dengan peluang pekerjaan yang lebih baik di luar negara, kenaikan kos sara hidup dan turun naik dalam kadar pertukaran asing.

Carta 8
Kadar purata pusing ganti kakitangan audit

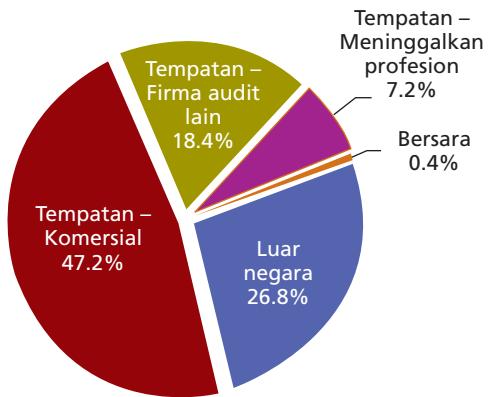
Sumber: Analisis AOB-10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Pada 2016, AOB mengumpul maklumat dari 10 Firma Audit Terbesar untuk mengesahkan persepsi tersebut. Didapati bahawa sebilangan besar kakitangan yang meninggalkan firma audit enggan mendedahkan majikan mereka yang seterusnya. Walau bagaimanapun, bagi yang berkongsi destinasi kerja mereka seterusnya, kira-kira 14.2% menyertai firma audit lain. 80.8% telah meninggalkan amalan audit tetapi kekal dalam profesion perakaunan. Adalah jelas bahawa profesion perakaunan masih menarik, walaupun banyak lagi perlu dilakukan untuk mempromosikan daya tarikan kerja-kerja juruaudit. Antaranya termasuk meningkatkan inisiatif untuk memberi suasana kerja dan kehidupan yang lebih seimbang dan lebih fleksibel.

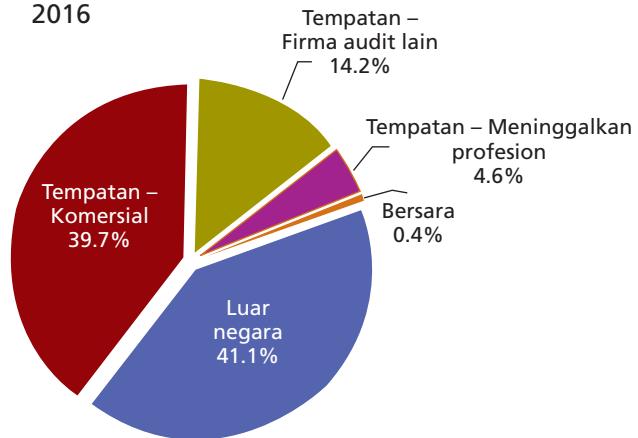
Carta 9 mengesahkan peningkatan peratusan bekas kakitangan audit yang mengejar peluang di luar negara kepada 41.1% (2015: 26.8%). Seramai 39.7% lagi menyertai sektor komersial (contohnya sebagai kakitangan dalam bahagian kewangan di PLC dan perusahaan kecil dan sederhana (PKS)). Mobiliti dan kebolehgajian yang jelas bagi kakitangan audit berpengalaman di kedua-dua peringkat antarabangsa dan tempatan adalah menggalakkan kerana ia mengesahkan

Carta 9
Pergerakan kakitangan selepas peletakan jawatan yang didedahkan

2015

2016

Nota: Carta-carta di atas tidak termasuk kakitangan yang meninggalkan firma audit yang enggan mendedahkan majikan mereka yang seterusnya.

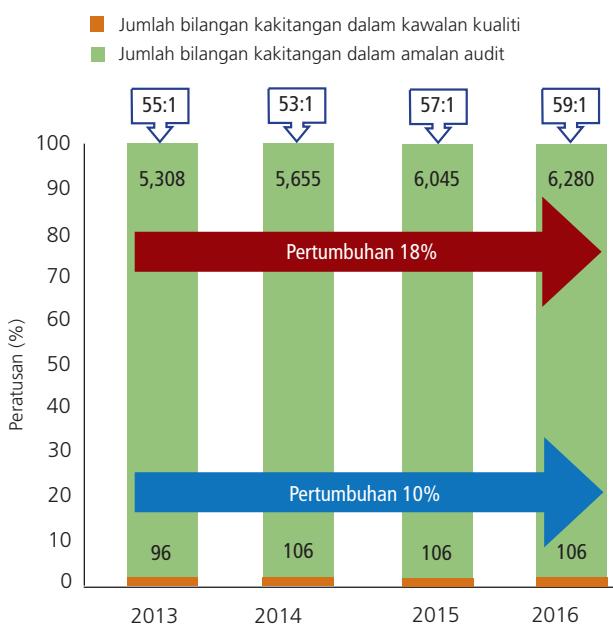
Sumber: Analisis AOB-10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

nilai rejim latihan yang mantap dalam membentuk asas pengalaman dan pengetahuan setiap individu yang diperoleh daripada bekerja dalam amalan audit di Malaysia.

Pemantauan dan kawalan kualiti

Rangka kerja pemantauan kawalan yang mantap dan berkesan adalah penting kepada keupayaan firma audit untuk menghadapi kerumitan yang semakin meningkat dalam pasaran modal, di samping mengekalkan kualiti audit yang baik. Usaha ini mesti dilengkappkan dengan kakitangan kawalan kualiti yang mencukupi dan mahir untuk menyokong fungsi teknikal, latihan dan pengurusan risiko firma audit, terutamanya memandangkan isu yang dibangkitkan

Carta 10
Jumlah bilangan kakitangan dalam kawalan kualiti berbanding jumlah bilangan kakitangan dalam amalan audit

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

memerlukan tindak balas segera dan tepat masa. Namun demikian, walaupun pasukan kawalan kualiti terlibat, tanggungjawab terhadap kualiti audit tetap terletak pada rakan kongsi audit dan pasukan tugas audit masing-masing.

Dengan pengekalan tenaga kerja yang bertambah baik dan pengurangan tenaga kerja yang lebih rendah pada 2016, jumlah bilangan kakitangan terus meningkat, walaupun pada kadar yang lebih perlahan. Analisis terperinci AOB dalam tempoh empat tahun yang lalu mendapat bahawa nisbah bilangan kakitangan amalan audit kepada kawalan kualiti memuncak pada 2016.

Selagi tenaga kerja amalan audit bertambah, firma audit perlu meningkatkan usaha untuk mengenal pasti tenaga kerja baru dan menarik sumber yang betul untuk fungsi kawalan kualiti. Ini adalah tambahan kepada usaha-usaha sedia ada yang tertumpu kepada pengekalan tenaga kerja dan pembangunan keupayaan kakitangan kawalan kualiti yang sedia ada. Kesimpulannya, firma audit mesti berupaya mengekalkan audit yang konsisten dan berkualiti dalam jangka masa panjang.

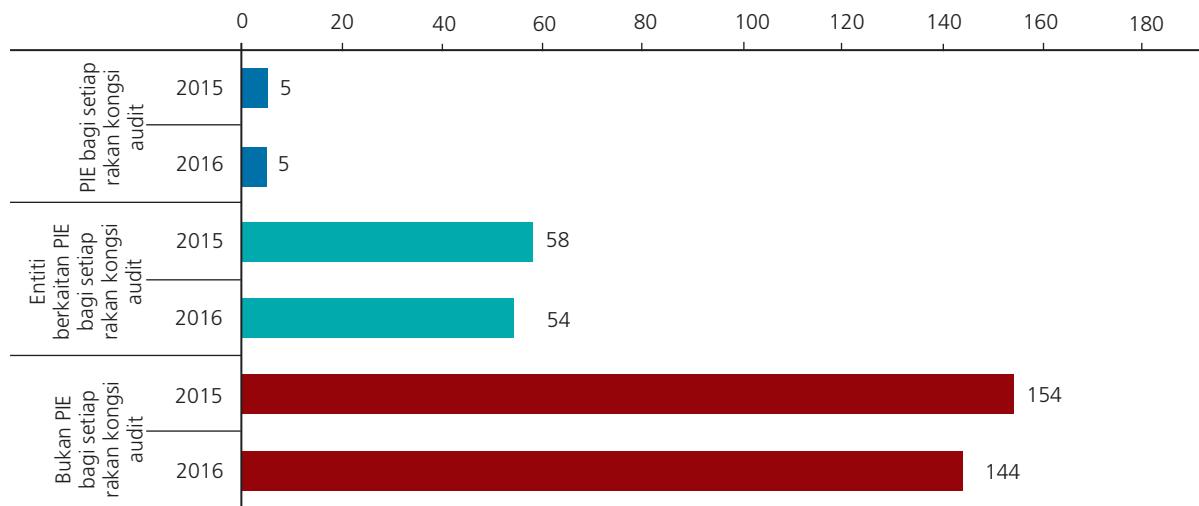
Beban kerja rakan kongsi audit

Melalui pelbagai kaedah komunikasi, AOB sentiasa menekankan bahawa penglibatan rakan kongsi audit amat penting untuk mengekalkan ketekalan prestasi tugas dan audit yang berkualiti. Untuk keberkesanannya, adalah mustahak bagi rakan kongsi audit untuk mempunyai masa yang mencukupi untuk memimpin dan menyelia audit dengan baik.

Carta 11 menunjukkan peningkatan dalam bilangan pelanggan bagi setiap rakan kongsi audit pada 2016, satu petanda positif bahawa firma audit telah mengambil langkah-langkah untuk menambahbaik pengagihan beban kerja. Langkah-langkah tersebut termasuk pengurangan bilangan pelanggan yang berisiko lebih tinggi sambil mengekalkan pelanggan yang berkualiti.

Carta 11

Purata bilangan pelanggan bagi setiap rakan kongsi audit

Sumber: Analisis AOB –10 Firma Audit Terbesar di Malaysia

Pada 2016, secara purata, seorang rakan kongsi audit menyemak dan menandatangani 203 laporan juruaudit, berbanding dengan 217 laporan juruaudit pada 2015. AOB sedang memantau secara aktif pergerakan PIE dan kumpulan wang jadual dalam kalangan firma audit. Ini adalah sejajar dengan pelbagai aktiviti pemeriksaan dan usaha sedia ada yang lain, seperti Inisiatif Firma Kecil.

AOB memuji langkah yang diambil oleh 10 Firma Audit Terbesar untuk menangani isu-isu sekitar beban kerja rakan kongsi audit berkaitan dengan pengauditan PIE. Namun, walaupun bukan PIE tidak termasuk dalam skop pemeriksaan AOB, AOB ingin menegaskan bahawa beban kerja bukan PIE yang lebih tinggi bagi setiap rakan kongsi audit masih boleh memberi kesan negatif kepada prestasi rakan kongsi audit yang sama dalam tugasannya audit PIE.

Kesimpulan

Secara keseluruhan, pengekalan dan pengurangan tenaga kerja telah agak bertambah baik pada 2016, walaupun penghijrahan berterusan tenaga kerja yang berpengalaman untuk mengejar peluang yang lebih baik di luar negara dan dalam sektor komersial masih menjadi cabaran.

Mobiliti dan kebolehgajian yang jelas bagi tenaga kerja yang berpengalaman adalah satu perakuan terhadap nilai yang diwujudkan melalui rejim latihan yang mantap dalam membentuk asas pengalaman dan pengetahuan setiap individu yang diperoleh daripada bekerja dalam amalan audit di Malaysia. Secara khusus, lepasan firma audit secara unik bersedia untuk mempengaruhi secara positif kualiti fungsi pelaporan kewangan yang mereka bakal menyertai. Ini adalah

seajar dengan strategi AOB untuk mencapai pelaporan kewangan berkualiti tinggi dengan mempengaruhi ekosistem pelaporan kewangan. Walau bagaimanapun, AOB mendapat bahawa pertumbuhan dalam yuran audit dan kos gaji yang lebih rendah yang mengakibatkan kadar purata pemulihan yang menurun pada tahun ini adalah membimbangkan. Firma audit diingatkan bahawa komitmen masa dan usaha kerja yang tidak setimpal dengan yuran audit yang dikenakan adalah satu amalan yang tidak boleh dikekalkan dan berkemungkinan menggugat penambahbaikan dalam pengekalan dan pengurangan tenaga kerja.

Firma audit juga perlu aktif memupuk dan mengekalkan budaya tunjuk ajar yang kukuh untuk memudahcarakan perkongsian pengalaman dan pengetahuan yang berkesan dalam kalangan rakan sekerja serta tahap-tahap rakan kongsi audit, pengurus dan kakitangan audit. Budaya sebegini dapat memudahcarakan dan melengkapkan fungsi pemantauan dan kawalan kualiti firma audit dalam menjalankan

tanggungjawab mereka dalam pasaran modal yang semakin kompleks. Firma audit masih perlu berusaha lebih untuk mengenal pasti tenaga kerja baharu dan menarik sumber yang betul untuk fungsi kawalan kualiti, sebagai tambahan kepada usaha pengekalan tenaga kerja dan pembangunan keupayaan sedia ada.

Beban kerja rakan kongsi audit berkenaan dengan pengauditan PIE kelihatan menurun, suatu penambahbaikan daripada tahun sebelumnya. Penglibatan rakan kongsi audit amat penting untuk mengekalkan ketekalan prestasi tugas dan pengauditan yang berkualiti. Namun begitu, ini hanya akan berkesan dengan masa yang mencukupi untuk memimpin dan menyelia audit dengan baik. Firma audit diingatkan bahawa beban kerja bukan PIE yang lebih tinggi bagi setiap rakan kongsi audit masih boleh memberi kesan negatif kepada prestasi rakan kongsi audit yang sama dalam tugas audit PIE, dan ini harus dipertimbangkan dengan teliti apabila membuat keputusan mengenai pengagihan beban kerja.

Kualiti Audit

Pengenalan

Seksyen 31V(1) Bahagian IIIA SCMA memberi mandat kepada AOB untuk menjalankan pemeriksaan lazim ke atas juruaudit PIE atau kumpulan wang jadual dengan tujuan utama untuk menggalakkan audit berkualiti tinggi dan memupuk keyakinan dalam kualiti dan kebolehpercayaan penyata kewangan teraudit PIE dan kumpulan wang jadual di Malaysia.

Pemeriksaan lazim terdiri daripada semakan di peringkat firma dan tugas. Semakan di peringkat firma bertujuan untuk menilai pematuhan firma dengan keperluan ISQC 1, manakala semakan tugas melibatkan penilaian ke atas pematuhan juruaudit dengan *Piawaian Antarabangsa tentang Pengauditan* (ISA) serta standard etika yang berkaitan di peringkat tugas audit. Semakan tugas juga bertujuan untuk menentukan sama ada bukti-bukti audit yang mencukupi dan sesuai telah diperolehi berhubung dengan laporan audit PIE atau kumpulan wang jadual. Bagi firma-firma yang telah diperiksa pada masa lalu, pemeriksaan

selanjutnya akan melibatkan semakan susulan mengenai pelaksanaan pelan tindakan pemulihan firma-firma tersebut.

AOB akan mengeluarkan laporan kepada setiap firma audit yang diperiksa. Firma-firma tersebut akan dikehendaki untuk mengenal pasti punca sebenar yang berkaitan dengan kekurangan yang diketengahkan dalam laporan pemeriksaan, dan tertakluk kepada kelulusan AOB, dan tindakan pemulihan yang berkaitan bagi menangani pemerhatian daripada pemeriksaan akan dilaksanakan.

Ringkasan Aktiviti

Pada 2016, AOB menjalankan pemeriksaan lazim ke atas lima Firma Audit Utama dan tujuh Firma Audit Lain. Secara kolektif, AOB menjalankan pemeriksaan lazim ke atas 12 firma audit yang mengaudit kira-kira 96% daripada permodalan pasaran syarikat awam tersenarai (PLC) dan lebih daripada 86% jumlah keseluruhan bilangan PIE. (Jadual 4)

Jadual 3

Profil Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain

	Firma Audit Utama	Firma Audit Lain
Bilangan firma	6	45
Bilangan rakan kongsi audit	172	155
Bilangan PIE diaudit	776	366
Permodalan pasaran PIE diaudit (RM' bilion)	1,512.4	105.04

Sumber: AOB

Jadual 4**Liputan pemeriksaan Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain pada 2016**

Profil	Firma Audit Utama	Firma Audit Lain
Bilangan firma yang diperiksa	5	7
Bilangan rakan kongsi audit yang diperiksa	20	14
Bilangan tugas yang diperiksa	20	14

Sumber: AOB

AOB mengiktiraf bahawa usaha menghasilkan audit yang berkualiti adalah tanggungjawab bersama firma audit, rakan kongsi audit serta pasukan tugas audit. Oleh itu, selain daripada menjalankan pemeriksaan, AOB juga terlibat dengan pihak berkepentingan yang berkaitan untuk menggalakkan pembinaan keupayaan berkenaan dengan sumber yang mencukupi dan cekap serta menggalakkan firma-firma untuk mewujudkan struktur sokongan yang memadai dalam firma untuk terus mengekalkan kualiti audit.

Pada 2016, AOB memulakan Fasa 2 Inisiatif Firma Kecil dengan tujuan untuk menggalakkan amalan baik bagi mengukuhkan kualiti audit dalam kalangan firma audit yang lebih kecil⁶. Selanjutnya, AOB menjalankan temu bual dengan beberapa rakan kongsi audit dari firma audit terpilih yang telah diperiksa pada 2016 bagi mendapatkan pandangan mereka mengenai perkara yang berkaitan dengan profesion audit, firma yang mereka terajui dan cabaran yang mereka hadapi. Pemerhatian temuduga telah dikongsi dengan pemimpin firma masing-masing supaya penambahbaikan yang berkaitan boleh dilaksanakan.

AOB terus mengambil bahagian secara aktif dalam acara yang dianjurkan oleh Forum Pengawal Selia Audit Bebas Antarabangsa (IFIAR) dan Kumpulan Pengawal Selia Audit ASEAN (AARG) untuk mengikuti perkembangan serantau dan antarabangsa dan amalan baik yang terkini seperti yang digambarkan dalam Jadual 5.

Temu Bual Berfokus dengan Rakan Kongsi Audit

Juruaudit dilihat sebagai pengawal bebas yang berperanan untuk menjaga kepentingan pelbagai pengguna penyata kewangan teraudit. Oleh itu, peranan yang dimainkan oleh rakan kongsi audit untuk memacu kualiti audit adalah sangat kritikal kerana mereka bertanggungjawab untuk mengetuai dan menyelia tugas audit.

Pada 2016, AOB telah menemui bual 30 orang rakan kongsi dari firma audit yang terpilih untuk mendapatkan maklum balas dan pandangan mereka mengenai perkara yang berkaitan dengan profesion audit, firma dan kerja mereka. Pemerhatian temu bual tersebut dengan rakan-rakan kongsi diringkaskan dalam Jadual 6.

⁶ Pada 2015, AOB menjalankan inisiatif untuk melibatkan enam firma audit yang lebih kecil yang belum diperiksa. Fasa 2 inisiatif tersebut melibatkan baki enam firma audit yang lebih kecil yang belum diperiksa.

Jadual 5

Acara antarabangsa yang disertai oleh AOB pada 2016

Acara	Lokasi / Tarikh
Bengkel Pemeriksaan Tahunan ke-4 Kumpulan Pengawal Selia Audit ASEAN (AARG)	Bali 20 hingga 22 Januari
<ul style="list-style-type: none"> • Bengkel ini memberi peluang kepada pegawai pemeriksaan dari negara anggota AARG untuk mendapatkan pandangan yang lebih mendalam mengenai rejim kawal selia sedia ada di rantau ini, dan berkongsi teknik pemeriksaan serta pemerhatian audit. • Turut dihadiri oleh pengawal selia dari rantau ini termasuk Jepun, China dan Hong Kong. 	
Bengkel Pemeriksaan ke-10 Forum Pengawal Selia Audit Bebas Antarabangsa (IFIAR)	Abu Dhabi 22 hingga 24 Februari
<ul style="list-style-type: none"> • Dihadiri oleh pengawal selia audit global yang merupakan anggota IFIAR untuk berkongsi pengetahuan, pemerhatian daripada pemeriksaan yang berkaitan dan amalan terbaik dalam pemeriksaan firma audit dengan matlamat utama untuk menggalakkan ketekalan yang lebih dalam kalangan pengawal selia global. 	
Mesyuarat Tahunan AARG	Singapura 26 Ogos
<ul style="list-style-type: none"> • Platform bagi pengawal selia serantau untuk melibatkan diri dengan kepimpinan serantau empat Firma Audit Besar mengenai isu-isu kualiti dan inisiatif audit. 	

Sumber: AOB

Jadual 6

Pemerhatian temu bual dengan rakan kongsi audit

Perkara yang dibincangkan	Keputusan temubual dengan rakan kongsi audit
Daya tarikan profesion	<ul style="list-style-type: none"> • Rakan kongsi audit memberi pandangan bercampur baur, sama ada profesion audit masih menarik bagi generasi muda. • Beberapa rakan kongsi berpendapat bahawa profesion audit di Malaysia tidak lagi menarik kerana pelbagai sebab termasuk: <ul style="list-style-type: none"> – Waktu kerja yang panjang; – Beban kerja yang berat; – Persepsi risiko yang dihadapi oleh juruaudit sekiranya berlaku kegagalan audit; – Persekutaran kawal selia yang ketat; – Ganjaran lebih baik yang ditawarkan oleh sektor komersial; dan – Peluang pekerjaan yang lebih baik di luar negara. • Sebaliknya, rakan-rakan kongsi tertentu berpandangan bahawa profesion audit masih menarik bagi graduan baru. Firma audit khususnya dilihat sebagai organisasi latihan yang menawarkan pendedahan dan peluang pembelajaran yang baik. • Sedikit sebanyak, firma audit dilihat memberi sumbangan positif kepada pasaran modal apabila bakat yang dilatih secara profesional oleh firma audit meninggalkan firma audit untuk menyertai PLC.

Jadual 6 (sambungan)**Pemerhatian temu bual dengan rakan kongsi audit**

Perkara yang dibincangkan	Keputusan temubual dengan rakan kongsi audit
Cabaran utama yang dihadapi oleh rakan kongsi audit	<ul style="list-style-type: none"> • Cabaran lazim yang dinyatakan oleh rakan-rakan kongsi audit adalah: <ul style="list-style-type: none"> – Mengelakkan kakitangan yang berpengalaman; – Kakitangan tidak mencukupi ketika tempoh puncak kerana kadar kakitangan meletak jawatan adalah tinggi; – Kecekapan fungsi pelaporan kewangan pelanggan mereka; – Kerumitan piawaian perakaunan; dan – Yuran audit yang rendah. • Rakan-rakan kongsi yang ditemubual berkongsi bahawa terdapat usaha berterusan yang dijalankan oleh firma mereka untuk menangani cabaran lazim tersebut. Antaranya adalah seperti yang diuraikan di bawah.
Usaha pengekalan bakat	<ul style="list-style-type: none"> • Rakan-rakan kongsi audit yang ditemubual berkongsi bahawa firma mereka mengambil pelbagai langkah untuk menggalakkan pengekalan kakitangan yang lebih baik. Langkah-langkah lazim yang dinyatakan adalah: <ul style="list-style-type: none"> – Memastikan wujudnya struktur sokongan yang kukuh meliputi metodologi audit, latihan dan perundingan teknikal bagi menyokong pasukan tugas audit; – Kajian berkala ke atas pakej gaji bagi memastikan firma-firma kekal berdaya saing dalam pasaran; – Menganjurkan aktiviti-aktiviti sosial dan luaran untuk menggalakkan keakraban antara rakan kongsi dan kakitangan serta dalam kalangan kakitangan; dan – Mewujudkan perancangan sumber yang lebih baik untuk memastikan beban kerja kakitangan lebih mudah diurus.
Kecekapan fungsi pelaporan kewangan pelanggan	<ul style="list-style-type: none"> • Rakan kongsi audit berkongsi bahawa beberapa pelanggan mereka menghadapi cabaran yang sama untuk menarik dan mengekalkan kakitangan yang cekap dalam fungsi-fungsi perakaunan dan kewangan mereka. • Seterusnya, kecekapan fungsi pelaporan kewangan pelanggan mereka adalah isu biasa yang dihadapi oleh juruaudit dan dilihat sebagai faktor utama yang menyumbang kepada beban kerja juruaudit. • Untuk menangani isu ini, rakan kongsi audit telah mengambil pelbagai langkah termasuk memberi maklum balas kepada Jawatankuasa Audit dan pihak pengurusan pelanggan tentang kualiti bahan serahan, perancangan awal jadual audit dan memperuntukkan lebih banyak masa untuk semakan audit yang terjejas. • Dalam beberapa kes, pelanggan yang mempunyai fungsi pelaporan kewangan yang agak lemah dikenakan yuran audit yang lebih tinggi kerana juruaudit perlu menghabiskan lebih banyak masa untuk menyemak bahan serahan yang disediakan oleh pelanggan tersebut. • Lanjutan daripada pelbagai langkah yang diambil, beberapa pelanggan kemudian mengukuhkan fungsi pelaporan kewangan mereka dan meningkatkan kualiti bahan serahan. • Walau bagaimanapun, beberapa rakan kongsi audit menegaskan bahawa mereka tidak akan teragak-agak untuk menolak pelantikan semula sebagai juruaudit PIE jika wujud kelemahan yang ketara dalam fungsi pelaporan kewangan pelanggan yang tidak ditangani segera.

Jadual 6 (sambungan)**Pemerhatian temubual dengan rakan kongsi audit**

Perkara yang dibincangkan	Keputusan temubual dengan rakan kongsi audit
Nada dari pihak atasan	<ul style="list-style-type: none"> Firma-firma secara umum telah mewujudkan satu rangka kerja yang menghubungkan pemerhatian semakan pemantauan dengan penilaian prestasi dan ganjaran rakan kongsi audit. Rakan-rakan kongsi audit merasakan bahawa langkah-langkah sedemikian menunjukkan kepimpinan firma memberi penekanan terhadap kualiti audit. Walau apa pun ganjaran atau tindakan penalti yang mungkin dilaksanakan oleh firma, beberapa rakan kongsi audit mengatakan bahawa sememangnya mereka mahu menjaga kualiti audit kerana reputasi mereka akan terjejas sekiranya berlaku kegagalan audit. Walaupun semua firma mensasarkan perkembangan perniagaan, rakan kongsi audit menekankan bahawa firma masing-masing tidak mengalami tekanan yang tidak wajar untuk mencapai sasaran perkembangan perniagaan.
Struktur sokongan firma	<ul style="list-style-type: none"> Rakan kongsi audit menyedari peranan penting struktur sokongan firma yang meliputi, antara lain, latihan, perundingan dan program pemantauan dalam membantu pasukan tugas audit untuk mencapai kualiti audit. Rakan kongsi audit umumnya bersetuju bahawa struktur sokongan yang kukuh, mereka perlu terus melabur untuk memastikan bahawa fungsi-fungsi sokongan dilengkapi secukupnya dengan sumber bakat yang layak. Walaupun firma telah melaksanakan semakan ‘cold file review’⁷, pemerhatian daripada pemeriksaan AOB serta semakan pemantauan dalam menunjukkan bahawa memastikan ketekalan prestasi tugas masih merupakan satu cabaran bagi beberapa firma. Firma secara umumnya menyedari kekangan semakan ‘cold file review’ yang merupakan satu bentuk kawalan pengesanan. Hasilnya, kebanyakan firma telah melaksanakan program pemantauan ‘hot file review’ untuk melengkapkan program semakan ‘cold file’ mereka. Rakan-rakan kongsi audit menyokong program tersebut dan percaya bahawa ia akan memberi manfaat dalam menggalakkan audit berkualiti memandangkan objektif ‘hot file review’⁸ adalah untuk mencegah atau meminimumkan kekurangan audit. Pasukan tugas audit dijangka untuk menangani semua pemerhatian yang dibangkitkan oleh penyemak ‘hot file review’ sebelum laporan audit dimuktamadkan.
Beban kerja rakan kongsi audit	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat kesedaran yang tinggi dalam kalangan firma-firma tentang kepentingan memastikan rakan kongsi audit diberi masa yang mencukupi untuk mengetuai dan menyelia kerja audit dengan baik. Langkah-langkah yang diambil oleh firma bagi memastikan beban kerja rakan kongsi diurus dengan baik adalah seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> Meningkatkan bilangan rakan kongsi audit untuk berkongsi beban kerja; Pemantauan oleh firma ke atas beban kerja rakan kongsi dan pengimbangan semula portfolio pelanggan jika perlu; Mengurangkan bilangan pelanggan yang berisiko tinggi sambil mengekalkan pelanggan yang berkualiti; dan Meningkatkan usaha-usaha untuk mengekalkan kakitangan audit berpengalaman untuk menyokong rakan kongsi.

⁷ ‘Cold file review’ adalah semakan yang dilakukan selepas laporan audit telah ditandatangani. Tujuan ‘cold file review’ adalah untuk memastikan bahawa kerja audit telah dilaksanakan menurut prosedur firma dan ISA dan penyata kewangan telah disediakan menurut undang-undang yang berkaitan.

⁸ ‘Hot file review’ adalah semakan yang dilakukan sebelum laporan audit ditandatangani.

Jadual 6 (sambungan)

Pemerhatian temu bual dengan rakan kongsi audit

Perkara yang dibincangkan	Keputusan temubual dengan rakan kongsi audit
Peranan penyemak kawalan kualiti tugas yang dijalankan oleh rakan kongsi audit	<ul style="list-style-type: none"> Selain daripada memainkan peranan sebagai rakan kongsi tugas, ada rakan kongsi audit yang turut menjalankan peranan sebagai penyemak kawalan kualiti tugas (EQCR). Masa putaran kerja yang ketat untuk seseorang EQCR menyiapkan semakan kawalan kualiti tugas telah dipetik sebagai satu cabaran lazim. Hal ini sedang ditangani oleh beberapa rakan kongsi audit melalui penglibatan awal antara pasukan audit dan EQCR, EQCR melakukan semakan demi semakan dan pengurusan masa yang berkesan. Rakan kongsi audit mengakui peranan penting yang dimainkan oleh EQCR berfungsi sebagai ‘semak dan imbang’ untuk sesuatu tugas audit. Dalam hal ini, beberapa rakan kongsi audit menyokong bahawa EQCR harus memikul sebahagian tanggungjawab bagi kegagalan audit, terutamanya apabila jelas bahawa EQCR lalai dalam melaksanakan tugasnya.

Fasa 2 Inisiatif Firma Kecil dalam Memacu Pembinaan Keupayaan dalam Kalangan Firma Audit yang Lebih Kecil

Pada 2016, AOB meneruskan dengan Fasa 2 Inisiatif Firma Kecil dengan membabitkan enam firma audit yang lebih kecil dengan tujuan untuk mencapai objektif-objektif berikut:

- Menggalakkan firma audit yang lebih kecil untuk mengukuhkan keupayaan mereka;
- Meningkatkan kesedaran dalam kalangan kepimpinan firma audit yang lebih kecil mengenai keperluan dan kepentingan ISQC 1; dan
- Memahami cabaran yang dihadapi oleh firma audit kecil serta tindakan-tindakan yang berkaitan yang telah diambil oleh firma-firma tersebut untuk mengatasi cabaran yang dihadapi.

Firma yang terlibat terdiri daripada firma yang mempunyai empat rakan kongsi atau kurang.

Bilangan PIE yang diaudit oleh firma-firma tersebut adalah antara satu hingga tujuh PIE.

Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Firma ke atas Firma Audit Utama

Sejak beberapa tahun, AOB mendapat bahawa kepimpinan Firma Audit Utama telah menetapkan nada yang lebih kukuh di peringkat atasan, bertujuan untuk memupuk budaya dan tingkah laku yang betul dalam firma mereka. Walau bagaimanapun, AOB meneruskan pemerhatian ke atas pemerhatian dalam lima daripada enam elemen ISQC 1 seperti yang digambarkan dalam Carta 12 semasa pemeriksaan pada 2016.

Dalam melaksanakan semakan peringkat firma ke atas Firma Audit Utama, AOB mendapat tiada kelemahan untuk satu Firma Audit Utama manakala bagi firma selebihnya; beberapa kelemahan diperhatikan bagi setiap firma. Bilangan kelemahan yang lebih banyak diperhatikan di bawah elemen pelaksanaan tugas dan pemantauan ISQC 1 seperti diuraikan dalam Jadual 7.

Matlamat Utama Inisiatif Firma Kecil

- **Sistem kawalan kualiti di firma-firma kecil**

Firma-firma kecil yang terbabit dengan AOB menyedari bahawa mereka perlu mematuhi keperluan ISQC 1. Walaupun firma-firma ini telah membangunkan manual, borang dan templat kawalan kualiti untuk memudahkan pematuhan, melalui perbincangan dengan mereka, AOB telah mengenal pasti bidang-bidang berikut yang memerlukan penambahbaikan:

- Kebanyakan firma masih belum menentukan kriteria jelas untuk menilai rakan kongsi yang sepatutnya mempertimbangkan keputusan semakan pemantauan dalam dan menghubungkan keputusan penilaian tersebut dengan ganjaran rakan kongsi audit. Pemerhatian yang serupa telah dicatatkan dalam beberapa firma berkaitan dengan penilaian prestasi kakitangan mereka. Penilaian prestasi dan ganjaran adalah mekanisme berguna yang boleh digunakan oleh firma untuk menggalakkan tingkah laku yang betul dalam kalangan rakan kongsi audit dan kakitangan;
- Penekanan firma ke atas latihan berbeza dari satu firma ke firma yang lain. Tindakan positif yang diperhatikan termasuk menjalankan latihan berstruktur yang merangkumi kedua-dua audit dan perakaunan, penglibatan jurulatih luar untuk menjalankan latihan dalam dan memastikan kakitangan yang menghadiri latihan luaran berkongsi tentang latihan yang dihadirinya dengan kakitangan lain dalam firma tersebut. Walau bagaimanapun, AOB mendapati terdapat beberapa firma yang kekurangan latihan berstruktur untuk memastikan bahawa kakitangan audit telah dilengkapi dengan pengetahuan dan kemahiran yang berkaitan untuk menjalankan audit ke atas PIE;
- Kebanyakan firma kecil mempunyai dasar yang memerlukan pasukan tugas audit untuk berunding apabila berhadapan dengan ‘perkara-perkara yang sukar atau menimbulkan perbalahan’ tetapi tidak memberikan penjelasan lanjut atau contoh perkara-perkara tersebut. Oleh itu, pasukan tugas audit mungkin tidak dibimbing sewajarnya mengenai hal-hal yang harus dibawa berunding; dan
- Beberapa firma telah gagal untuk melaksanakan semakan pemantauan tahunan di peringkat firma dan tugas seperti yang dikehendaki oleh ISQC 1 untuk menentukan sistem kawalan kualiti firma tersebut beroperasi dengan berkesan. Adalah penting untuk firma-firma mempunyai sistem pemantauan yang berkesan memandangkan ia adalah penting bagi menyokong pencapaian kualiti audit.

- **Cabarani yang dihadapi dan tinjauan masa depan**

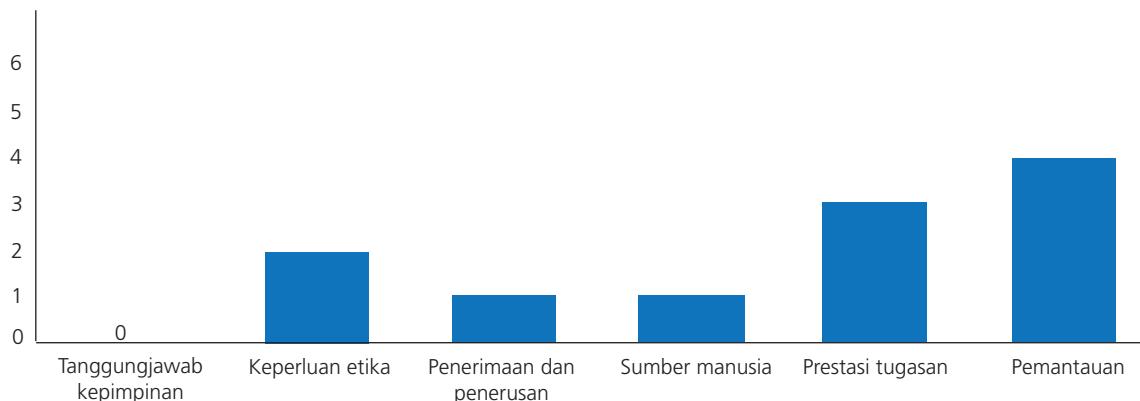
Sama seperti firma audit yang lebih besar, firma audit kecil menghadapi cabaran utama untuk mencapai keseimbangan yang tepat antara tahap yuran audit yang sedia ada dan kenaikan kos untuk memastikan kualiti audit tidak terjejas. Firma audit yang lebih kecil menghadapi cabaran yang lebih besar untuk menarik bakat terbaik dan mengekalkan tenaga kerja yang berpengalaman. Untuk menarik bakat yang betul, firma perlu memastikan bahawa ganjaran yang mereka tawarkan berdaya saing. Di samping itu, kadar pusing ganti kakitangan yang tinggi dan perubahan dalam piawaian perakaunan mendorong firma-firma tersebut untuk terus melabur dalam latihan kakitangan mereka.

Firma audit kecil menyatakan pelbagai langkah untuk membendung kehilangan kakitangan seperti menggalakkan keseimbangan kehidupan dan kerja yang lebih baik dalam firma, menyediakan kakitangan dengan peluang kenaikan pangkat sebagai rakan kongsi audit dengan lebih pantas dan juga fokus terhadap membina hubungan yang lebih erat antara rakan kongsi audit dan kakitangan. Sebahagian daripada firma audit yang lebih kecil telah mengalami kadar pengekalan yang lebih baik dalam kalangan kakitangan peringkat kanan kerana pelbagai inisiatif yang telah dilaksanakan oleh firma.

Firma audit kecil yang berkaitan menerima dengan baik Inisiatif Firma Kecil dan menyatakan komitmen mereka untuk meningkatkan lagi sistem kawalan kualiti mereka.

Carta 12

Bilangan Firma Audit Utama dengan pemerhatian dalam enam elemen ISQC 1 pada 2016

Sumber: AOB

Jadual 7

Kelemahan yang ditemui oleh AOB semasa pemeriksaan Firma Audit Utama pada 2016

Kelemahan yang ditemui oleh AOB yang dikumpulkan mengikut elemen ISQC 1	
Prestasi Tugasan	
(i) Perundingan	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tidak mematuhi dasar firma tentang perundingan: <ul style="list-style-type: none"> – Kes-kes yang mana perundingan wajib tidak dilaksanakan; – Perundingan-perundingan tidak diluluskan mengikut dasar firma; dan – Perundingan tidak direkodkan dalam pangkalan data perundingan untuk rujukan masa depan, seperti yang dikehendaki oleh polisi firma. <p>Proses perundingan membantu untuk mengurangkan risiko bukti audit yang tidak mencukupi dan tidak sesuai diperolehi untuk menyokong pendapat audit yang akan dibangkitkan oleh firma. Oleh itu, adalah penting bagi firma memastikan bahawa dasar dan prosedur perundingan dipatuhi.</p>
(ii) Semakan kawalan kualiti tugasan	
	<ul style="list-style-type: none"> • Situasi yang mana beberapa PIE tidak tertakluk kepada semakan kawalan kualiti tugasan walaupun ia diperlukan menurut dasar firma. Ini terjadi kerana kerana entiti-entiti tersebut telah diberi pengklasifikasi yang salah sebagai bukan PIE oleh pasukan tugas audit. Walaupun entiti-entiti tersebut bukan PLC, mereka disifatkan sebagai PIE kerana mereka memegang Lesen Pasaran Modal dan Perkhidmatan untuk menjalankan aktiviti dikawal selia iaitu urus niaga dalam sekuriti, urus niaga dalam derivatif atau pengurusan dana. <p>Proses semakan kawalan kualiti tugasan ialah satu proses yang penting yang mana rakan kongsi bebas akan memberi semakan dan imbalan kepada proses audit melalui penilaian bebas terhadap bidang pertimbangan utama dan hal-hal penting serta penilaian sama ada prosedur audit dan dokumentasi yang berkaitan menyokong kesimpulan yang dicapai.</p>

Jadual 7 (sambungan)

Kelemahan yang ditemui oleh AOB semasa pemeriksaan Firma Audit Utama pada 2016

Kelemahan yang ditemui oleh AOB yang dikumpulkan mengikut elemen ISQC 1
Prestasi Tugasan
(iii) Pengumpulan fail akhir tugasan audit
<ul style="list-style-type: none"> Sungguhpun usaha-usaha telah dilakukan oleh firma-firma pada tahun-tahun lalu, AOB masih mengenal pasti kelemahan-kelemahan dalam pengumpulan tugas audit yang tidak disempurnakan dalam tempoh 60 hari selepas tarikh laporan audit, yang merupakan keperluan di bawah piawaian ISQC 1.
Pemantauan
(i) Membetulkan kelemahan yang dikenal pasti pemerhatian daripada pemeriksaan AOB
<ul style="list-style-type: none"> Semasa pemeriksaan AOB ke atas tugas terpilih, beberapa situasi pemerhatian berulang telah dikenal pasti.

Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Firma ke atas Firma Audit Lain

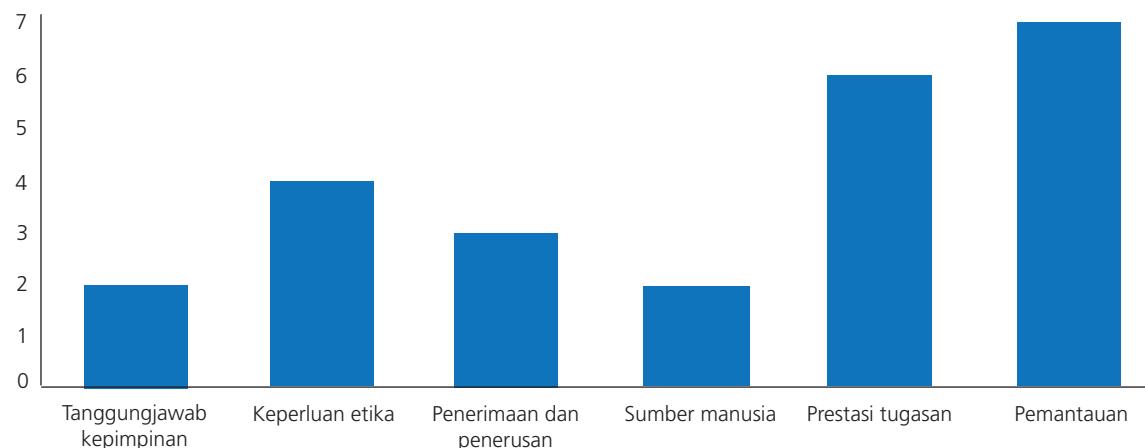
Pada 2016, AOB menjalankan pemeriksaan ke atas empat Firma Audit Lain yang telah diperiksa pada masa lalu manakala tiga lagi Firma Audit Lain diperiksa buat kali pertama. Jurang yang

ketara dapat dilihat dalam pematuhan firma terhadap keperluan ISQC 1 untuk dua Firma Audit Lain yang diperiksa buat kali pertama, manakala firma yang lain mempunyai beberapa jurang.

Seperti yang digambarkan dalam Carta 13, bilangan firma yang mempunyai kelemahan di bawah elemen kehendak etika, prestasi tugas dan pemantauan ISQC 1 adalah lebih tinggi.

Carta 13

Bilangan Firma Audit Lain dengan pemerhatian dalam enam elemen ISQC 1 pada 2016

Sumber: AOB

Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB untuk tujuh Firma Audit Lain yang diperiksa diuraikan dalam Jadual 8.

Bagi empat firma yang telah diperiksa pada masa lalu, AOB mendapati bahawa firma-firma tersebut telah menunjukkan peningkatan berkenaan dengan pematuhan ISQC 1, iaitu

bilangan pemerhatian semakan peringkat firma yang dikenal pasti pada 2016 adalah lebih rendah berbanding pemeriksaan yang terdahulu. Walau bagaimanapun, AOB masih bimbang dengan keputusan semakan tugas yang telah menyebabkan AOB mengambil tindakan tertentu ke atas beberapa firma dan rakan kongsi audit mereka seperti yang dinyatakan dalam Jadual 9.

Jadual 8

Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB semasa pemeriksaan Firma Audit Lain pada 2016

Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB dikumpulkan mengikut elemen ISQC 1
Keperluan Etika yang Berkaitan
<p>(i) Pengesahan / pengisytiharan kebebasan tugas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situasi yang mana rakan tugas audit tidak menyemak dan membuat kesimpulan terhadap pengesahan kebebasan pasukan tugas masing-masing pada awal pelaksanaan audit sebagaimana yang dikehendaki oleh ISA; • Situasi yang mana pengesahan kebebasan yang dibuat oleh pasukan tugas audit tidak menepati masa atau tidak dilaksanakan; dan • Perisyiharan kebebasan oleh ahli-ahli pasukan tugas audit tidak cukup menyeluruh kerana ia tidak meliputi pengesahan mengenai kebebasan pasukan tersebut yang berkaitan dengan kepentingan kewangan, pinjaman dan jaminan.
<p>Penerimaan dan Penerusan Hubungan Pelanggan dan Tugasan Khusus</p>
<p>(i) Penerimaan pelanggan audit dan tugas audit baharu</p> <p>Situasi yang mana dasar dan prosedur firma untuk penerimaan pelanggan audit dan tugas audit baharu tidak dipatuhi adalah seperti yang berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kelulusan bagi penerimaan pelanggan dan tugas audit baharu telah diberikan sebelum penyelesaian penilaian bebas dalam firma; • Surat persetujuan untuk bertindak telah dikeluarkan kepada PIE sebelum proses penilaian bagi penerimaan pelanggan dan tugas baharu diselesaikan; dan • Borang penilaian pelanggan baharu tidak ditandatangani oleh Ketua Audit untuk menjadi bukti kelulusan penerimaan pelanggan baharu walaupun diperlukan oleh dasar firma. <p>Adalah penting untuk firma-firma melaksanakan proses penilaian pelanggan dan penerimaan dengan rapi kerana ia membantu mengelakkan firma daripada menerima pelanggan dan kerja audit yang berada di luar kapasiti firma.</p>

Jadual 8 (sambungan)**Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB semasa pemeriksaan Firma Audit Lain pada 2016**

Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB dikumpulkan mengikut elemen ISQC 1	
Prestasi Tugasan	
(i) Metodologi Audit untuk pensampelan	
<ul style="list-style-type: none"> Untuk satu firma, asas pensampelan pengujian item penyesuaian bagi pengauditan tunai dan bank boleh menyebabkan bukti audit tidak mencukupi diperolehi melalui item penyesuaian yang mana jumlah nilai populasi yang tidak diuji mungkin melebihi materialiti audit; Instrumen kalkulator pensampelan satu firma yang digunakan untuk menentukan bilangan sampel bagi tujuan ujian butiran tidak mengambil kira saiz populasi, perkara utama yang diuji berasingan dan materialiti perancangan walaupun dikehendaki oleh Perenggan 7 ISA 530 <i>Audit Sampling</i>; dan Firma-firma tertentu tidak memberikan apa-apa panduan kepada pasukan tugas audit mengenai pensampelan audit. Hal ini menyebabkan amalan penentuan saiz sampel antara pasukan tugas audit tidak konsisten, dan ada kemungkinan bilangan sampel yang dipilih untuk ujian tidak mencukupi. 	
(ii) Perundingan	
<ul style="list-style-type: none"> Dasar-dasar perundingan firma tertentu memerlukan perundingan bagi ‘isu utama, sukar atau menimbulkan perbalahan’. Walau bagaimanapun, definisi atau panduan mengenai apa yang tergolong sebagai ‘isu utama, sukar atau menimbulkan perbalahan’ tidak dinyatakan. Oleh itu, pasukan audit mungkin tidak dibimbang sewajarnya mengenai hal-hal yang harus dibawa berunding. 	
Pemantauan	
(i) Pemantauan ke atas dasar dan prosedur kawalan kualiti firma	
<ul style="list-style-type: none"> Dua firma audit tidak menjalankan penilaian ke atas sistem kawalan kualiti firma termasuk pemeriksaan berkala ke atas tugas lengkap yang dipilih untuk menentukan sama ada sistem kawalan kualiti firma tersebut mencukupi dan beroperasi dengan berkesan. Walaupun satu firma audit mempunyai program untuk menjalankan semakan pemantauan, skop program ini pada 2016 tidak menyeluruh kerana ia terhad kepada semakan penerusan tugas dan semakan tugas audit yang dipilih. Di samping itu, semakan tugas firma tidak cukup rapi memandangkan penyemak firma tersebut gagal untuk mengenal pasti kekurangan yang ketara untuk tugas audit PIE yang tertakluk kepada semakan AOB dan semakan dalaman firma. 	

Jadual 8 (sambungan)**Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB semasa pemeriksaan Firma Audit Lain pada 2016**

Kelemahan lazim yang ditemui oleh AOB dikumpulkan mengikut elemen ISQC 1	
Pemantauan	
(ii) Menilai kelemahan yang dikenal pasti daripada semakan pemantauan	
	<ul style="list-style-type: none"> • Beberapa firma tidak mewujudkan kriteria yang jelas untuk membuat kesimpulan menyeluruh bagi penilaian yang telah mereka lakukan ke atas setiap tugas yang tertakluk kepada semakan dalaman. Kesimpulan bagi keseluruhan prestasi tugas berguna untuk menyokong asas tindakan wajar yang akan diambil berhubung dengan tugas individu atau ahli pasukan tugas; dan • Walaupun beberapa firma mempunyai proses untuk membuat kesimpulan mengenai keseluruhan kualiti tugas yang disemak dengan memberikan gred kepada setiap tugas, firma tersebut tidak memberi definisi bagi setiap gred. Definisi gred adalah penting untuk memudahkan penentuan gred yang lebih objektif dan juga untuk menggalakkan pemahaman yang lebih baik mengenai sistem penggredan dalam kalangan rakan kongsi audit dan kakitangan.
(iii) Memperbaiki kelemahan yang dikenal pasti daripada pemeriksaan AOB	
	<ul style="list-style-type: none"> • Daripada empat firma yang diperiksa semula oleh AOB pada 2016, tiga firma mempunyai beberapa perhatian semakan tugas berulang.

Jadual 9**Tindakan yang diambil oleh AOB terhadap Firma Audit Lain pada 2016**

Firma yang diperiksa oleh AOB	Tindakan yang diambil oleh AOB ke atas Firma Audit Lain yang diperiksa
Tiga firma yang baru diperiksa	<ul style="list-style-type: none"> • Sebuah firma telah diberi amaran dan dikenakan langkah-langkah pemulihan khusus ke atas firma tersebut. Seterusnya, salah seorang daripada rakan tugas audit firma tersebut juga telah dirujuk kepada Jabatan Pengawas AOB untuk tindakan lanjut. • Sebuah firma dikenakan langkah-langkah pemulihan khusus ke atas firma dan rakan-rakan kongsinya. • Rakan kongsi audit bagi sebuah firma telah dirujuk kepada Jabatan Pengawas AOB untuk tindakan lanjut.
Empat firma yang diperiksa semula	<ul style="list-style-type: none"> • Sebuah firma dikenakan langkah-langkah pemulihan khusus ke atas firma dan rakan-rakan kongsinya. • Seorang rakan kongsi audit sebuah firma dikenakan langkah pemulihan khusus manakala seorang rakan kongsi audit yang lain dirujuk kepada Jabatan Pengawas AOB untuk tindakan lanjut. • Rakan kongsi audit bagi sebuah firma telah dirujuk kepada Jabatan Pengawas AOB untuk tindakan lanjut.

Berdasarkan perkara di atas, kepimpinan firma perlu menghantar mesej yang jelas daripada pihak atasan untuk menggalakkan budaya yang memberikan penekanan kepada kualiti audit. Di samping itu, firma juga perlu berusaha secara berterusan dalam membuat penambahbaikan kepada sistem kawalan kualiti dan melaksanakan mekanisme pemantauan yang mantap bagi menjaga kualiti audit.

Pemerhatian Utama daripada Semakan Peringkat Tugasan ke atas Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain

Aktiviti pemeriksaan AOB adalah penting untuk mengukur prestasi Firma dalam melaksanakan pengauditan bebas berkualiti tinggi PIE dan kumpulan wang jadual. Semakan tugasan secara khususnya menilai tahap pematuhan sesuatu tugasan audit dengan ISA dan Undang-undang kecil MIA (Tentang Etika Profesional, Tatalaku dan Amalan). Selama ini, AOB menyaksikan komitmen positif Firma ke arah mencapai kualiti audit dengan melaksanakan pelbagai tindakan pemulihan dalam menangani punca kelemahan yang diketengahkan oleh AOB.

“...bergantung kepada kapasiti keseluruhan Firma, tindakan pemulihan tertentu yang diambil oleh Firma ke arah prestasi tugasan mungkin tidak cukup menyeluruh untuk menangani punca yang dikenal pasti.”

Walau bagaimanapun, bergantung kepada kapasiti keseluruhan Firma, tindakan pemulihan tertentu yang diambil oleh Firma ke arah prestasi tugasan mungkin tidak cukup menyeluruh untuk menangani punca yang dikenal pasti. Oleh yang demikian, AOB masih menemui pemerhatian dalam perkara-perkara tertentu bagi Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain walaupun perkara tersebut telah dibangkitkan dalam laporan tahunan AOB terdahulu.

Bagi Firma Audit Utama, AOB mendapati pemerhatian ketara dalam bidang audit utama yang melibatkan hasil dan belum terima serta urus niaga pihak berkaitan. Dalam kebanyakan kes, penilaian dan bukti audit yang diperolehi tidak mencukupi untuk menunjukkan pemahaman Firma terhadap beberapa urus niaga dan pengaturan perniagaan yang kompleks dan rumit. Terdapat juga pemerhatian dalam perkara asas melibatkan pengekosan inventori yang dianggap sebagai bidang berisiko rendah walaupun jumlah yang terlibat memberi kesan ketara kepada penyata kewangan.

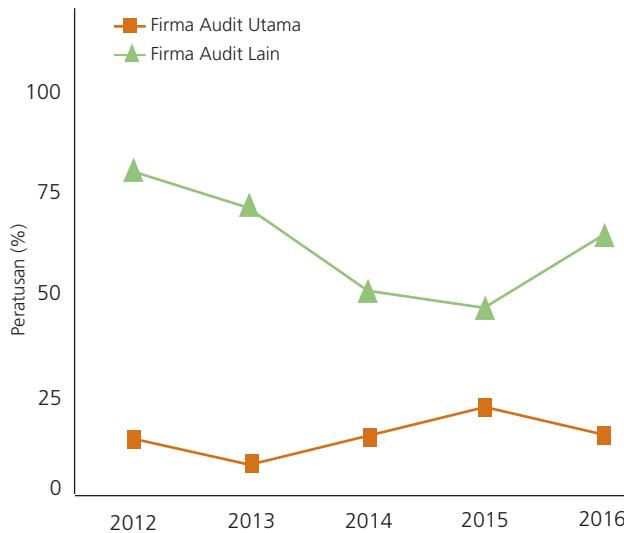
Untuk Firma Audit Lain, AOB masih menemui situasi bukti dokumentari tidak mencukupi untuk jenis, tahap dan pemasaan prosedur audit yang dijalankan di bidang audit utama. Sebahagian daripada Firma Audit Lain ini telah diperiksa pada tahun-tahun sebelumnya. Adalah penting untuk firma-firma sentiasa menilai keupayaan yang sedia ada, termasuk metodologi audit dan keupayaan sumber Firma. Bagi jurang yang telah dikenal pasti, Firma perlu memastikan tindakan yang sewajarnya dilaksanakan untuk mengekalkan kualiti audit.

Tugasan yang memerlukan penambahbaikan yang ketara

Seperti yang ditunjukkan dalam Carta 14, AOB mendapati bilangan tugasan sedemikian bagi Firma Audit Lain meningkat pada 2016.

Carta 14

Peratusan tugas yang diperiksa yang memerlukan penambahbaikan yang ketara

Sumber: AOB

Carta 14 juga menggambarkan jurang dalam prestasi keseluruhan antara Firma Audit Lain berbanding dengan Firma Audit Utama dalam tempoh lima tahun sejak 2012. Walaupun Firma Audit Lain tidak tertakluk kepada pemeriksaan tahunan, kepimpinan firma perlu beringat untuk menubuhkan dasar dan prosedur yang berkesan dalam menggalakkan budaya kualiti audit dalam organisasi masing-masing.

Untuk Firma Audit Utama, walaupun peratusan keseluruhan bilangan tugas yang memerlukan peningkatan yang ketara telah berkurang pada 2016, firma perlu melipat gandakan usahanya untuk menggalakkan kualiti audit dalam kalangan rakan kongsi tugas. Untuk mencapai hasil yang dikehendaki daripada tindakan pemulihian masing-masing adalah penting untuk kepimpinan firma-firma mengenal pasti punca sebenar dan menangani isu-isu sistemik yang mempengaruhi firma tersebut.

Proses Semakan Kawalan Kualiti Tugasan

Keberkesanan proses Semakan Kawalan Kualiti Tugasan bergantung kepada sama ada EQCR tersebut telah memberi semakan dan imbalan yang berkesan semasa proses semakan tersebut.

Seperti yang ditekankan pada tahun-tahun sebelumnya, walaupun tanggungjawab utama untuk melaksanakan audit terletak pada rakan kongsi tugas audit, AOB terus mengambil kira kepentingan peranan EQCR ke arah mencapai kualiti audit. EQCR harus menunjukkan kemampuannya untuk menyediakan penilaian bebas dan objektif bagi bidang pertimbangan utama dan perkara penting sesebuah audit. Apabila wujud perbezaan pendapat antara EQCR dan rakan kongsi tugas, proses perundingan Firma tersebut haruslah cukup mantap untuk menguruskan keadaan dengan matlamat utama untuk melindungi kualiti audit.

Selama ini, AOB menyaksikan komitmen positif daripada firma dalam mengiktiraf kepentingan peranan EQCR. Antara lain, berikut adalah faktor lazim yang boleh menyumbang kepada keberkesanan semakan EQCR:

- EQCR mempunyai tahap kuasa yang mencukupi dan bersesuaian ke atas rakan kongsi tugas;
- EQCR mempunyai pengalaman yang mencukupi dan sesuai dengan pengetahuan industri yang berkaitan;
- EQCR terlibat dengan secukupnya sepanjang tempoh tugas audit; dan
- Dokumentasi yang sewajarnya tentang had dan tempoh semakan.

Perenggan 20 ISA 220 Kawalan Kualiti Untuk Pengauditan Penyata Kewangan menghendaki EQCR untuk melaksanakan penilaian objektif ke atas pertimbangan penting dan kesimpulan yang dibuat oleh pasukan tugas. Penilaian tersebut hendaklah melibatkan hal-hal berikut:

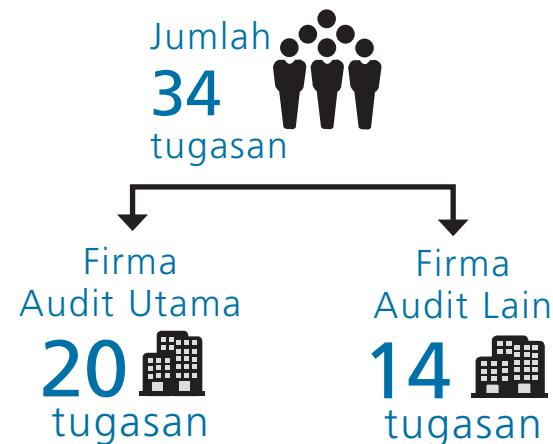
- (a) Perbincangan mengenai hal-hal penting dengan rakan kongsi tugas;
- (b) Semakan ke atas penyata kewangan dan laporan juruaudit yang dicadangkan;
- (c) Semakan ke atas dokumentasi yang dipilih daripada pertimbangan penting yang dibuat dan kesimpulan yang dicapai oleh pasukan tugas; dan
- (d) Penilaian ke atas kesimpulan yang dicapai dalam merangka laporan juruaudit dan pertimbangan sama ada laporan juruaudit yang dicadangkan adalah sesuai.

Kelemahan ketara yang lazim bagi Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain

Berikut adalah kelemahan ketara yang lazim ditemui bagi kedua-dua Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain:

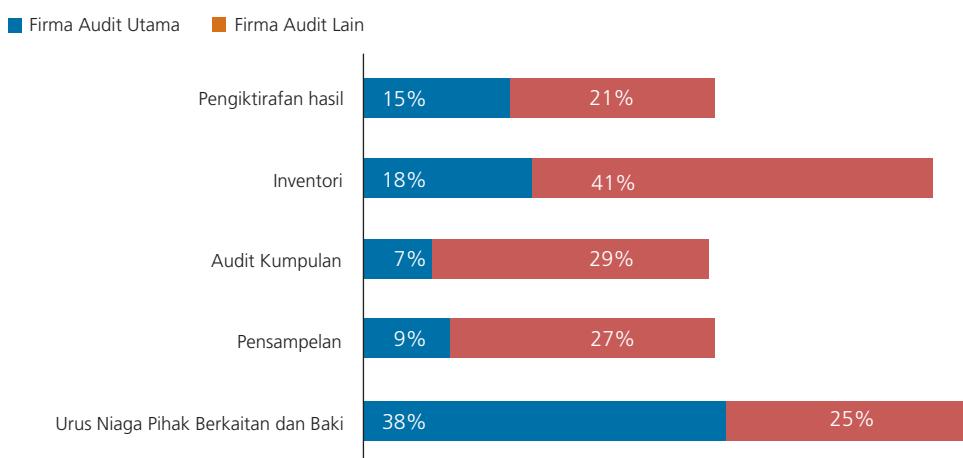
- Pengiktirafan hasil;
- Inventori;
- Audit kumpulan;
- Pensampelan; dan
- Urus niaga pihak berkaitan dan baki

Rajah 1
Bilangan tugas yang diperiksa

Carta 15

Kelemahan ketara yang lazim berbanding skop tugas

Sumber: AOB

“...AOB tidak mempersoalkan keputusan rakan kongsi audit tetapi ia mempersoalkan kesesuaian dan kecukupan bukti audit untuk menyokong pertimbangan rakan kongsi audit.”

Pengiktirafan hasil

Pemerhatian lazim yang diperoleh daripada pemeriksaan AOB pada 2016 dalam bidang pengiktirafan hasil adalah seperti berikut:

- Penentuan peratusan penyiapan bagi hasil dari pembangunan harta tanah dan pembinaan tidak dicabar secukupnya;
- Penilaian yang tidak sesuai bagi kesan salah nyata tidak diperbetulkan yang telah dikenal pasti;
- Kelemahan dalam menguji penegasan bahawa transaksi telah direkodkan dalam tempoh perakaunan yang betul; dan
- Prosedur analisis substantif tidak dilaksanakan mengikut keperluan ISA.

Hasil merupakan salah satu komponen penting kepada pernyataan kewangan sesebuah entiti. Semasa mengaudit hasil, ISA 240 *Tanggungjawab Juruaudit Berkaitan dengan Penipuan dalam Pengauditan Pernyataan Kewangan secara khusus*

menghendaki juruaudit untuk menilai risiko salah nyata ketara daripada pengiktirafan hasil berdasarkan anggapan bahawa wujud risiko penipuan. Walaupun bilangan kelemahan dalam bidang ini sudah berkurangan, AOB masih mendapati bilangan kelemahan ketara yang agak tinggi dalam hal ini. Beberapa kelemahan tertentu yang diketengahkan masih sama dengan kekurangan yang dilaporkan pada tahun-tahun sebelumnya terutamanya dalam menentukan peratusan penyiapan projek dan penegasan bahawa transaksi telah direkodkan dalam tempoh perakaunan yang betul.

Penentuan peratusan penyiapan projek sering melibatkan anggaran dan pertimbangan yang signifikan oleh penyedia terutamanya apabila tahap penyiapan ditentukan dengan merujuk kepada kos kontrak yang ditanggung sehingga kini berbanding jumlah anggaran kos kontrak. AOB tidak mempersoalkan pertimbangan rakan kongsi audit tetapi ia mempersoalkan kesesuaian dan kecukupan bukti audit untuk menyokong pertimbangan rakan kongsi audit. AOB menemui keadaan yang mana jumlah anggaran kos kontrak tidak dicabar secukupnya oleh juruaudit terutamanya apabila terdapat bukti bahawa semakan perlu dijalankan ke atas jumlah anggaran kontrak. Bagi aktiviti pembangunan harta tanah, AOB menemui keadaan yang mana peratusan penyiapan yang ditentukan oleh entiti merangkumi kos tanah yang tidak akan menggambarkan dengan pasti kerja-kerja sebenar yang telah dijalankan. Oleh itu, peratusan penyiapan yang digunakan untuk menentukan hasil adalah tidak tepat.

Seperti yang dilaporkan dalam tahun-tahun sebelumnya, AOB menyaksikan perkembangan dari Firma Audit Utama apabila menggunakan prosedur analitikal substantif sebagai prosedur substantif utama menurut ISA 520 *Analytical Procedures*. Walau bagaimanapun, masih berlaku situasi yang mana wujud jurang dalam penggunaan, terutamanya dari segi kebolehpercayaan data yang digunakan untuk

menentukan jangkaan juruaudit serta penilaian yang tidak mencukupi ke atas perbezaan yang ditemui daripada analisis yang dijalankan. AOB juga menemui keadaan yang mana senarai semak dan templat sedia ada yang diperkenalkan oleh firma tertentu dalam perkara ini tidak digunakan secara berkesan atau digunakan secara salah oleh pasukan tugas.

Untuk Firma Audit Lain, AOB masih menyaksikan prosedur analitikal substantif telah dijalankan dalam bentuk analisis varians yang terhad kepada membandingkan angka tahun semasa dengan tahun sebelumnya.

ISA 330 The Auditor's Responses to Assessed Risks menghendaki juruaudit untuk merangka dan melaksanakan prosedur substantif bagi setiap kelas material baki akaun, urus niaga, dan pendedahan tanpa mengambil kira risiko yang dinilai untuk salah nyata ketara. Prosedur substantif terdiri daripada ujian butiran dan prosedur analitikal substantif.

Jika prosedur analitikal substantif digunakan, adalah penting untuk juruaudit mematuhi keperluan *ISA 520 Analytical Procedures*. Dalam melaksanakan prosedur ini, apabila juruaudit mengenal pasti turun naik atau hubungan yang tidak selaras dengan nilai-nilai yang dijangka yang melebihi varians boleh terima juruaudit, perbezaan tersebut perlu diteliti lebih lanjut dengan:

- (a) Bertanya kepada pengurusan dan seterusnya mendapatkan bukti audit pada tahap yang sesuai untuk menyokong maklum balas pihak pengurusan; dan
- (b) Melakukan prosedur audit lain yang diperlukan terutamanya apabila pihak pengurusan tidak dapat memberi penjelasan, atau penjelasan yang diberikan, bersama dengan bukti audit yang diperolehi berkaitan dengan maklum balas pihak pengurusan, dianggap tidak mencukupi.

Inventori

Bagi pemeriksaan pada 2016, AOB telah memeriksa sebilangan tugas audit yang berkaitan dengan PIE yang terlibat dalam aktiviti pembuatan, perdagangan dan pembangunan harta tanah yang melibatkan tahap inventori yang tinggi pada tarikh pelaporan kewangan. Pemerhatian yang diperoleh adalah seperti berikut:

- Kegagalan dalam menangani kewujudan dan penilaian beberapa jenis inventori;
- Penilaian yang telah dilakukan tidak mencukupi untuk menangani pengklasifikasi wajar beberapa jenis aset tertentu sebagai inventori;
- Ujian yang tidak sesuai dijalankan ke atas model penentuan kos yang diguna pakai oleh PIE;
- Penilaian yang dijalankan ke atas keusangan dan inventori yang bergerak perlahan tidak mencukupi;
- Melakukan ujian butiran berdasarkan laporan pengurusan yang tidak diuji untuk kebolehpercayaan dan ketepatan; dan
- Kaitan dan kebolehpercayaan maklumat yang digunakan untuk menyokong nilai boleh tunai bersih inventori harta tidak ditangani.

Banyak pemerhatian berkaitan dengan inventori ditemui dalam Firma Audit Lain khususnya yang melibatkan pertimbangan dalam proses seperti permodalan inventori berasaskan penetapan kos standard pengurusan, pengklasifikasi wajar aset dalam pembinaan sebagai inventori, pengklasifikasi wajar untuk inventori harta tanah yang juga menjana pendapatan sewa dan juga semakan keusangan dalam menangani nilai boleh tunai bersih inventori. Dalam kebanyakan kes,

bukti-bukti dokumentari tidak mencukupi untuk menyokong kefahaman juruaudit tentang jenis pengaturan dan proses yang terlibat atau sama ada cabaran yang mencukupi telah dibuat ke atas pertimbangan dan anggaran pengurusan dalam pengiktirafan inventori. Oleh itu, prosedur audit yang dirangka tidak berkesan untuk mencapai objektif yang diingini.

Untuk Firma Audit Utama, AOB mendapati situasi yang mana terdapat jurang dalam prosedur audit yang dirangka terutamanya dalam pengujian penetapan kos pengurusan dan prosedur pengiraan fizikal.

Inventori hendaklah diukur pada nilai yang lebih rendah antara kos dan nilai boleh tunai bersih menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS) 102 *Inventori*. Bagi entiti pembuatan, selain daripada kos pembelian, kos inventori hendaklah merangkumi kos buruh langsung atau kos overhead yang dibelanjakan dalam menukar bahan-bahan kepada barang siap. Ketika mengesahkan penetapan kos inventori berdasarkan butiran yang disediakan oleh entiti, ISA 500 *Audit Evidence* memerlukan juruaudit untuk memastikan kebolehpercayaan maklumat tersebut, termasuk yang berikut, bila perlu:

- (a) Mendapatkan bukti audit mengenai ketepatan dan kelengkapan maklumat tersebut; dan
- (b) Menilai sama ada maklumat tersebut cukup tepat dan terperinci bagi tujuan juruaudit.

Audit Kumpulan

AOB meneruskan pemeriksaan tugas audit yang berkaitan dengan PIE yang mempunyai pelbagai komponen dan operasi perniagaan pada 2016. Pemerhatian daripada pemeriksaan AOB pada 2016 adalah seperti berikut:

- Perancangan dan penilaian yang tidak mencukupi untuk merangka tindak balas yang sesuai untuk menangani risiko salah nyata material komponen penting;
- Juruaudit komponen memberi tindak balas *Arahan Audit Kumpulan* tidak kena masa akibat dari permintaan-permintaan yang dibuat tidak kena masa atau kurang tindakan susulan terhadap serahan laporan yang dikehendaki oleh juruaudit kumpulan;
- Perolehan bukti audit yang tidak mencukupi untuk maklumat kewangan tertentu daripada komponen penting;
- Perkara-perkara yang diketengahkan oleh juruaudit komponen dalam tindak balas mereka terhadap Arahan Audit Kumpulan tidak diberi penilaian atau prosedur susulan yang mencukupi;
- Kerja-kerja yang dilakukan oleh juruaudit komponen tidak diberi penilaian yang mencukupi termasuk kecenderungan untuk bergantung kepada kerja yang dilakukan oleh juruaudit komponen terutamanya apabila juruaudit komponen tersebut berada dalam rangkaian Firma yang sama; dan
- Penggunaan tahap prosedur audit yang dijalankan oleh juruaudit komponen tidak konsisten.

Seperti yang diketengahkan dalam laporan tahunan 2015, AOB bimbang mengenai keberkesanan usaha Firma untuk menambah baik kualiti audit dalam bidang ini memandangkan kebanyakan pemerhatian di atas telah diketengahkan dalam laporan-laporan tahunan AOB yang terdahulu. Bagi Firma Audit Lain tertentu yang diperiksa buat kali pertama, AOB mendapati prosedur audit asas tertentu yang dilaksanakan dalam bidang ini adalah

lemah disebabkan perancangan dan penilaian yang tidak mencukupi dalam tindak balas kepada risiko relevan yang berkaitan dengan komponen-komponen signifikan. Berlaku juga kecenderungan firma untuk bergantung kepada kerja yang dilakukan oleh juruaudit komponen tanpa menilai kecukupan prosedur audit yang dijalankan oleh juruaudit komponen terutamanya bagi beberapa bidang yang berisiko tinggi seperti pengiktirafan hasil, kewujudan tunai dan baki di bank serta rosot nilai aset.

Untuk Firma Audit Utama tertentu, AOB masih mendapati prosedur terhad dilaksanakan untuk menilai kecukupan prosedur audit yang dijalankan untuk bidang berisiko tinggi yang dikenal pasti terutamanya apabila juruaudit komponen berada dalam rangkaian global Firma tersebut.

ISA 600 Special Consideration – Audits of Group Financial Statements (Including of Work of Component Auditors) memerlukan juruaudit kumpulan untuk melakukan dokumentasi berikut:

- (a) Analisis komponen, termasuk menunjukkan komponen yang penting, dan jenis kerja yang dilakukan ke atas maklumat kewangan komponen-komponen;
- (b) Sifat, masa dan tahap penglibatan pasukan tugas audit kumpulan dalam kerja yang dilakukan oleh juruaudit komponen ke atas komponen signifikan, termasuk keputusan semakan ke atas dokumentasi dan kesimpulan audit juruaudit komponen, jika berkenaan; dan Komunikasi bertulis antara pasukan tugas audit kumpulan dan juruaudit komponen mengenai keperluan pasukan tugas audit kumpulan.
- (c)

Urus niaga dan baki pihak yang berkaitan

Pada 2016, AOB memeriksa beberapa tugas yang mengandungi banyak urus niaga dan baki dengan pihak berkaitan. Pemerhatian lazim adalah seperti berikut:

- Prosedur audit tidak atau kurang dilaksanakan untuk menyemak proses yang dilakukan oleh pengurusan untuk mengenal pasti pihak berkaitan dan urus niaga dengan pihak berkaitan;
- Urusan perniagaan penting dan transaksi yang tertentu yang dibuat dengan pihak berkaitan tidak dinilai secukupnya; dan
- Kekurangan prosedur yang dilakukan untuk mengesahkan kesempurnaan dan ketepatan pendedahan yang berkaitan dengan pihak berkaitan.

Pemerhatian dalam perkara ini adalah meluas bagi pengauditan entiti yang dikawal oleh individu tertentu atau sekumpulan individu/keluarga yang berurus dengan pihak berkaitan yang mempunyai hubungan dengan pemegang saham. Terdapat beberapa situasi yang mana urus niaga perniagaan tertentu tidak dinilai secukupnya kerana kekurangan pengaturan urusan perniagaan secara rasmi dengan pihak-pihak berkaitan. Oleh itu, butiran urus niaga tersebut tidak disokong.

Bagi Firma Audit Lain, didapati beberapa situasi kebergantungan berlebihan terhadap perwakilan pengurusan untuk mengesahkan kewujudan dan ketepatan transaksi pihak berkaitan tanpa melakukan sebarang prosedur tambahan. Akibatnya, urus niaga dan baki pihak berkaitan tidak didedahkan atau didedahkan secara salah dalam penyata kewangan.

Bagi menangani potensi risiko salah nyata bagi urusniaga dan baki pihak berkaitan dengan berkesan, pemakaian tahap syak wasangka profesional yang sesuai adalah penting semasa mengaudit bidang ini.

Dalam merangka pendapat mengenai penyata kewangan apabila menilai perakaunan dan pendedahan hubungan dan urusniaga pihak berkaitan yang dikenal pasti, ISA 550 *Related Parties* memerlukan juruaudit untuk menilai perkara berikut:

- (a) Sama ada hubungan dan urus niaga pihak berkaitan yang dikenal pasti telah sewajarnya diambil kira dan didedahkan mengikut rangka kerja pelaporan kewangan yang diguna pakai; dan
- (b) Sama ada kesan hubungan dan urusniaga pihak berkaitan:
 - (i) Mencegah penyata kewangan daripada dibentang secara saksama; atau
 - (ii) Menyebabkan penyata kewangan yang mengelirukan.

Pensampelan

Pemerhatian lazim ketika pemeriksaan pada 2016 ialah:

- Asas pensampelan yang tidak sesuai;
- Input yang tidak betul digunakan atau instrumen pensampelan/kalkulator firma digunakan dengan cara yang salah;
- Potensi pengecualian daripada sampel ujian tidak dikenal pasti dan dinilai dengan betul;
- Potensi salah nyata yang dikenal pasti

tidak diunjurkan kepada seluruh populasi pensampelan;

- Kesempurnaan populasi pensampelan tidak ditangani; dan
- Tiada sampel dipilih ke atas populasi yang tidak diuji.

AOB terus menemui pemerhatian berhubung dengan pensampelan. Seperti yang diketengahkan pada 2015, pemerhatian berterusan seperti yang dinyatakan di atas menimbulkan kebimbangan mengenai keberkesanan prosedur audit yang direka oleh firma untuk mengurangkan risiko pensampelan apabila melaksanakan audit ke atas sesuatu populasi. Pemerhatian AOB di atas banyak ditemui bagi Firma Audit Lain yang tidak mempunyai apa-apa kaedah pensampelan tertentu atau bagi firma yang menggunakan metodologi pensampelan rekaan sendiri. Terdapat juga kes kurang pencerahan mengenai asas pensampelan yang digunakan serta penggunaan pensampelan yang tidak konsisten antara pasukan tugas disebabkan oleh kurang panduan atau sumber yang disediakan oleh firma. Seperti yang diketengahkan dalam laporan tahunan AOB terdahulu, masih terdapat situasi yang mana asas pensampelan terhad kepada memilih item utama atau item bernilai tinggi. Asas tersebut tidak mewakili populasi yang diuji yang membawa kepada populasi tidak diuji yang ketara.

Bagi Firma Audit Utama, AOB mendapati situasi potensi salah nyata yang tidak diunjurkan kepada seluruh populasi untuk mendapatkan pandangan yang luas mengenai skala salah nyata tersebut dalam membuat kesimpulan audit. Terdapat juga situasi kurang pencerahan berkenaan dengan asas pensampelan yang digunakan mengikut metodologi pensampelan terutamanya apabila pertimbangan telah digunakan untuk menentukan bilangan sampel.

Pemerhatian ke atas Bidang Berisiko Tinggi Tertentu

Perubahan dalam situasi ekonomi global dan tempatan baru-baru ini mempunyai kesan kewangan secara langsung kepada beberapa industri di Malaysia. Sebagai sebahagian daripada objektif untuk melindungi kepentingan awam dalam pasaran modal, AOB terus memberi tumpuan kepada bidang penyata kewangan yang berisiko tinggi tertentu semasa pemeriksannya termasuk kemerosotan nilai aset dan pengauditan tunai dan kesetaraan tunai.

Kemerosotan nilai aset

Keadaan ekonomi global yang malap yang menjelaskan industri tertentu seperti sektor minyak dan gas serta ketidaktentuan tentang ekonomi global telah meningkatkan lagi risiko kemerosotan nilai aset.

Secara keseluruhan, AOB mendapati pengurangan dalam peratusan pemerhatian dalam hal ini pada 2016. Ini merupakan sesuatu yang menggalakkan memandangkan AOB secara konsisten telah menyuarakan keimbangan terhadap kerapian prosedur yang dilakukan dalam laporan-laporan tahunan AOB yang terdahulu. Walau bagaimanapun, adalah penting bagi firma untuk terus mempertimbangkan tahap prosedur audit yang sesuai untuk menangani risiko salah nyata yang terlibat.

Bagi Firma Audit Utama, AOB mendapati pemerhatian yang positif dalam beberapa firma tertentu apabila ia melibatkan pasukan pakar dalaman yang berasingan untuk menyemak bukan sahaja kadar diskaun yang digunakan tetapi juga kesesuaian keseluruhan unjuran aliran tunai yang disediakan oleh pihak pengurusan untuk penilaian rosot nilai. Walau bagaimanapun, AOB masih mendapati pemerhatian berkenaan andaian utama pengurusan yang digunakan dalam unjuran aliran tunai atau dasar kemerosotan yang kurang dicabar terutamanya apabila terdapat tahap ketidakpastian yang tinggi disebabkan oleh kerumitan urusan perniagaan serta projek-projek masa depan yang belum terjamin.

Bagi Firma Audit Lain, AOB masih berasa bimbang terhadap tahap prosedur yang dilaksanakan untuk mencabar andaian utama dan kadar diskaun yang digunakan oleh pihak pengurusan dalam unjuran aliran tunai untuk menangani jumlah aset boleh diperolehi semula serta penentuan unit penjanaan tunai (CGU) yang sesuai. AOB juga menemui situasi di mana terdapat kurang bukti-bukti dokumentari dalam kertas kerja yang diarkibkan untuk menyokong penilaian rosot nilai yang telah dilakukan.

Pemerhatian lazim yang diperoleh dari pemeriksaan AOB pada 2016 berhubung dengan kemerosotan nilai aset adalah seperti berikut:

- Aset CGU telah ditentukan atau dikecualikan secara tidak wajar semasa melakukan penilaian rosot nilai bagi aset tidak ketara;
- Kurang pengesahan dan cabaran ke atas andaian utama pengurusan yang digunakan dalam unjuran aliran tunai;
- Penilaian rosot nilai untuk aset tidak ketara yang belum sedia untuk digunakan tidak dilaksanakan;
- Asas rosot nilai menggunakan peratusan tertentu daripada nilai aset yang disediakan oleh pihak pengurusan tidak dicabar; dan
- Keberkaitan dan kebolehpercayaan maklumat yang digunakan untuk menyokong penilaian aset tidak ditangani.

Pengauditan tunai dan kesetaraan tunai

Baki tunai dan kesetaraan tunai adalah salah satu elemen penting bagi menentukan kecairan sesebuah entiti.

Walaupun pemerhatian dalam hal ini tidak begitu ketara pada 2016, AOB berasa bimbang terhadap keberkesanan prosedur audit yang dijalankan oleh juruaudit tertentu dalam hal ini terutamanya dalam menangani kewujudan yang sesuai dan pengklasifikasian tunai dan kesetaraan tunai pada tarikh pelaporan. Dalam sesetengah situasi, pemerhatian adalah berkaitan dengan prosedur asas seperti percanggahan dalam butiran yang dimasukkan dalam pengesahan bank, yang tidak disiasat dengan lebih lanjut serta pengesahan item penyesuaian bank yang terhad kepada kebergantungan terhadap dokumen dalaman pengurusan.

Sebagaimana yang diperhatikan pada tahun-tahun sebelumnya, disebabkan oleh sifat kompleks produk pelaburan yang terdapat di pasaran yang sedia ada, AOB masih mendapati bahawa terdapat kecenderungan bagi entiti untuk mengklasifikasikan pelaburan mereka dalam dana amanah sebagai sebahagian daripada wang tunai dan kesetaraan tunai. Ini mencetuskan satu kebimbangan apabila dana didenominasi dalam unit dan perlu ditukar kepada harga pasaran yang berkaitan pada tarikh pelaporan. Dalam menangani pengklasifikasian baki, adalah penting untuk juruaudit memastikan bahawa penilaian entiti disokong dan bersesuaian mengikut piawaian perakaunan yang berkaitan.

Pemerhatian AOB yang diperoleh bagi tunai dan kesetaraan tunai adalah:

- Hak dan kewajipan tunai dan baki di bank yang tidak dipegang di bawah nama PIE tidak ditangani dengan secukupnya;
- Penilaian yang tidak mencukupi ke atas kesesuaian tarikh akhir awal yang diamalkan oleh PIE untuk melaporkan tunai dan baki di bank;
- Kurang prosedur susulan atau prosedur alternatif yang dilakukan tidak mencukupi untuk menangani masalah kewujudan baki bank apabila tiada balasan pengesahan dari pihak bank; dan
- Penilaian yang tidak mencukupi ke atas pelaburan dalam dana amanah yang diklasifikasikan sebagai tunai dan kesetaraan tunai.

ISA 530 *Audit Sampling* menetapkan objektif jruaudit dalam menggunakan pensampelan audit adalah untuk menyediakan asas yang munasabah bagi jruaudit membuat kesimpulan tentang populasi dari mana sampel telah dipilih. Jruaudit hendaklah menentukan saiz sampel yang mencukupi untuk mengurangkan risiko pensampelan ke tahap rendah yang munasabah serta item sampel hendaklah dipilih dengan cara yang mana setiap unit pensampelan mempunyai peluang untuk dipilih. Untuk berbuat demikian, ISA 230 *Audit Documentation* memerlukan jruaudit untuk menyediakan dokumentasi audit yang mencukupi untuk membolehkan jruaudit yang berpengalaman, yang tidak mempunyai pertalian sebelumnya dengan audit tersebut, untuk memahami:

- (a) Sifat, masa dan tahap prosedur audit yang dijalankan untuk mematuhi ISA dan keperluan undang-undang dan peraturan yang diguna pakai;
- (b) Keputusan prosedur audit yang dijalankan, dan bukti audit yang diperoleh; dan
- (c) Hal-hal penting yang timbul semasa audit, kesimpulan yang dicapai, dan pertimbangan profesional utama yang dilakukan dalam mencapai kesimpulan tersebut.

Pemulihan

Kemajuan keseluruhan

Secara amnya, firma-firma telah melaksanakan lebih banyak usaha dan pelaburan untuk mengukuhkan dan mengekalkan kualiti audit. Hal ini dapat menjelaskan pemerhatian AOB bahawa daripada sembilan firma yang telah diperiksa semula pada 2016, dua firma mencatatkan tiada pemerhatian berulang. Beberapa pemberitaan telah dikenalpasti untuk enam firma yang merekodkan pengurangan jumlah pemerhatian berulang dibandingkan dengan pemeriksaan terdahulu ke atas firma-firma tersebut.

Walau bagaimanapun, di sebalik penambahbaikan menyeluruh tersebut, pelan tindakan pemulihan beberapa firma didapati lebih berkesan dan telah menghasilkan keputusan yang lebih baik berbanding firma yang lain. Dalam beberapa firma yang telah menyaksikan kesan positif ketara, beberapa faktor kejayaan utama berikut didapati telah menghasilkan pemulihan yang berjaya (Jadual 10).

Jadual 10

Pelaksanaan pelan pemulihan – Faktor utama kejayaan

Hasil daripada pemulihan	Usaha-usaha pemulihan – Faktor utama kejayaan
Tiada pemerhatian berulang yang diperhatikan dalam firma	<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan kerapian dalam penglibatan Jabatan Teknikal, menyebabkan rangka kerja kawalan kualiti yang dipertingkatkan berjaya dilaksanakan.
Pengurangan berterusan dalam bilangan pemerhatian berulang dalam tempoh empat tahun	<ul style="list-style-type: none"> • Nada tegas daripada pihak atasan dalam memacu kualiti audit. • Pelan pemulihan yang memberi tumpuan kepada pendekatan berpusat untuk membolehkan ahli-ahli pasukan audit memberi tumpuan kepada bidang-bidang khusus. • Memperkenalkan pendekatan berpusat untuk bidang audit utama yang tertentu. • Menubuhkan Pasukan Audit Berpusat yang ditugaskan untuk menangani hal-hal pentadbiran audit.
Peningkatan menyeluruh dalam keputusan pemeriksaan semula bagi sebuah Firma Audit Lain	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan pelan pemulihan menyeluruh yang merangkumi perjanjian perkongsian, struktur firma, metodologi audit dan rangka kerja kawalan kualiti. • Penubuhan satu pasukan petugas untuk memantau kemajuan pelan pemulihan dan memastikan semua garis masa dipatuhi dengan ketat.

Faktor-faktor kejayaan utama tersebut menunjukkan bahawa untuk pelan pemulihan berjaya mencegah pengulangan, ia perlu dilaksanakan secara menyeluruh, khusus dan dihubungkan dengan punca-punca asas yang sebenar. Tidak kurang pentingnya adalah keperluan untuk mempunyai rangka kerja pemantauan dan pengukuran yang mantap bagi memastikan tindakan pemulihan yang dilaksanakan berkesan.

Rangka kerja pemulihan yang ideal bukan sekadar mencegah berulangnya pemerhatian yang dikenal pasti. Rangka kerja yang betul juga perlu memastikan bahawa isu-isu ditangani secara proaktif sebelum dikenal pasti melalui pemantauan dalaman atau pemeriksaan luaran. AOB juga menyedari hakikat bahawa pelan pemulihan yang sama tidak boleh digunakan untuk semua dan firma perlu menghasilkan tindakan pemulihan mereka sendiri berdasarkan penilaian yang jujur dan teliti tentang punca sebenar.

Pemerhatian berulang

Sama seperti pemerhatian yang dicatatkan pada tahun sebelumnya, secara keseluruhan pemerhatian berulang ke atas tugasan yang disemak sepanjang tahun terus berkurang. Daripada lima Firma Audit Utama dan empat Firma Audit Lain yang diperiksa semula, bilangan pemerhatian berulang berkurangan dalam semua firma kecuali satu Firma Audit Utama. Pemerhatian berulang utama yang diperhatikan sepanjang tahun ini adalah seperti berikut:

- Permintaan tambahan atau susulan kepada pengesahan pihak ketiga dan prosedur alternatif;
- Ujian terhadap kaedah penetapan kos inventori;
- Pembentangan dan pendedahan;

- Pensampelan dan populasi tidak diuji; dan
- Disiplin dokumentasi.

Pemerhatian berulang yang berkaitan dengan pensampelan audit serta pembentangan dan pendedahan adalah lebih lazim bagi Firma Audit Utama manakala Firma Audit Lain mencatatkan jumlah pemerhatian berulang yang lebih tinggi bagi pengesahan pihak ketiga dan dokumentasi disiplin.

Berbanding dengan tahun-tahun sebelumnya, AOB mendapat bahawa tidak ada lagi pemerhatian berulang bagi penggunaan prosedur analitikal yang substantif, penilaian rosot nilai aset dan ujian kebolehpercayaan laporan janaan sistem.

Punca sebenar

Pemahaman yang mendalam mengenai punca pemerhatian daripada pemeriksaan adalah penting untuk memastikan bahawa pelan tindakan yang berkesan boleh dihasilkan untuk mencegah situasi berulang pada masa depan. Berikut adalah punca utama yang sering diperhatikan berdasarkan analisis AOB bagi kedua-dua Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain:

- Kurang kecekapan teknikal pasukan tugas audit dalam melaksanakan audit terutamanya dalam industri khusus;
- Kurang pemahaman yang mendalam tentang pengetahuan industri untuk industri khusus tertentu;
- Pasukan tugas menjalankan penilaian terperinci yang tidak mencukupi ke atas pelaksanaan prinsip perakaunan yang sesuai;
- Peningkatan kerumitan perniagaan pelanggan – kecekapan sedia ada dan kapasiti Firma tidak diambil kira secukupnya dalam proses penerusan pelanggan;

Kesan daripada Aktiviti Kawal Selia AOB

Pemerhatian berikut secara langsung atau tidak langsung dipengaruhi oleh aktiviti AOB setakat ini:

BIDANG

Dasar dan proses sesebuah firma

PEMERHATIAN

Perubahan dan peningkatan yang dilaksanakan di peringkat firma serta tugas berpunca daripada nada tegas peringkat atasan untuk membetulkan pemerhatian daripada pemeriksaan AOB dalam perkara berikut:

- Penyediaan templat, senarai semak dan garis panduan baharu dan/atau yang dipertingkatkan bagi bidang khusus tertentu termasuk prosedur audit substantif, kalkulator pensampelan serta kebergantungan kepada pakar;
- Penerapan dasar-dasar baharu untuk meningkatkan kualiti audit dalam bidang-bidang berikut:
 - Penambahan/pengembangan skop semakan EQCR termasuk semakan pemerhatian AOB yang lalu;
 - Semakan yang dilakukan oleh jabatan kawalan kualiti firma ke atas kebimbangan industri tertentu atau bidang berisiko tinggi serta mengenal pasti perkara-perkara tertentu yang memerlukan perundungan dengan jabatan kawalan kualiti firma;
 - Keperluan untuk menggunakan khidmat pakar untuk audit ke atas PIE yang melibatkan risiko atau keadaan tertentu seperti juruaudit IT dan penilai;
 - Mempertingkatkan dasar firma mengenai penerimaan pelanggan baharu dan penilaian keupayaan firma untuk terus berkhidmat sebagai juruaudit PIE untuk tugas audit berikutnya.
- Reka bentuk dan pelaksanaan kaedah yang lebih berkesan dalam memantau kualiti dan ketekalan prestasi tugas yang merangkumi pengenalan sistem IT baharu dan/atau menerapkan instrumen pengurusan projek dalam sistem audit yang sedia ada bagi firma-firma utama.

BIDANG

Struktur firma

PEMERHATIAN

AOB memerhatikan situasi yang mana perubahan dibuat kepada struktur firma untuk menangani pemerhatian daripada pemeriksaan di peringkat firma dan/atau tugas tertentu seperti berikut:

- Semakan berterusan portfolio rakan kongsi untuk mencapai nisbah yang mampan (jumlah PIE dan bukan PIE bagi setiap rakan kongsi) yang merangkumi tindakan pengimbangan semula, kenaikan pangkat rakan kongsi baharu dan peletakan jawatan daripada audit ke atas PIE tertentu;

- Membentuk kumpulan kakitangan khusus yang akan terlibat dalam audit industri khusus seperti institusi-institusi kewangan, insurans, pengurusan dana, pembangunan harta tanah dan infrastruktur awam; dan
 - Peningkatan kepada perjanjian perkongsian untuk memasukkan kriteria berkaitan kualiti seperti tanggungjawab rakan tugas terhadap kualiti audit, penilaian prestasi dan kesan penjejasan kualiti kepadanya.
-

BIDANG

Struktur latihan

PEMERHATIAN

Peningkatan telah dibuat kepada struktur latihan firma tertentu untuk memastikan keberkesanan latihan yang dijalankan yang merangkumi penilaian berkala keberkesanan latihan, kehadiran wajib kakitangan kanan audit untuk memudahkan cara latihan dan perkongsian pengalaman, mengurangkan bilangan peserta bagi setiap sesi serta latihan yang dijalankan mengenai bidang-bidang berisiko tertentu oleh pakar luar.

AOB juga mendapat bahawa terdapat peningkatan sebanyak 22% dalam jumlah jam latihan yang dicatatkan untuk firma dipilih dari 2013 sehingga 2016.

BIDANG

Pembangunan kapasiti industri pengauditan

PEMERHATIAN

Beberapa situasi yang mana aktiviti kawal selia AOB ke atas sekumpulan firma dipilih telah memberi kesan secara tidak langsung seperti berikut:

- Peningkatan sebanyak 18% dalam jumlah kakitangan audit dari 2013 sehingga 2016; dan
 - Peningkatan dalam jumlah pekerja di jabatan 2013 hingga 2016.
-

- Ketekalan prestasi tugas rakan kongsi individu dan cawangan;
- Ketidakberkesanan rakan kongsi tugas dalam proses semakan;
- Bilangan kakitangan dengan tahap pengalaman sesuai tidak mencukupi; dan
- EQCR tidak melaksanakan pencabaran yang mencukupi bagi bidang berisiko tinggi.

Adalah sangat disarankan firma-firma mewujudkan analisis punca sebenar yang mantap kerana ia memberikan lebih pemahaman tentang faktor-faktor di sebalik pemerhatian daripada pemeriksaan. Adalah menggalakkan untuk memerhatikan bahawa kebanyakan Firma Audit Utama berada di pelbagai peringkat untuk memformalkan rangka kerja analisis punca sebenar, dan usaha yang dilaksanakan termasuk penubuhan sebuah pasukan Analisis Punca Sebenar yang khusus. Ini adalah konsisten dengan inisiatif IFIAR yang menggalakkan rangkaian global 4-Firma Audit Besar untuk mewujudkan prosedur rasmi untuk analisis punca sebenar.

Kesimpulan

Secara amnya, firma-firma didapati menunjukkan komitmen yang positif ke arah meningkatkan dan mengekalkan kualiti audit. Kepimpinan bagi Firma Audit Utama, dilihat telah menetapkan nada yang tegas di peringkat atasan yang membantu untuk memupuk budaya dan tingkah laku yang betul dalam firma masing-masing. Sebagai contoh, daripada temu bual dengan sampel rakan kongsi audit dari firma audit dipilih yang telah diperiksa, AOB mendapati firma secara aktif menangani pelbagai cabaran melalui pelbagai langkah termasuk mengimbangi semula portfolio rakan kongsi, usaha pengekalan bakat serta mengekalkan struktur sokongan yang baik

untuk mengekalkan kualiti audit. Di samping itu, usaha telah diambil untuk memformalkan rangka kerja analisis punca sebenar dalam kebanyakan Firma Audit Utama dan pelbagai tindakan pemuliharan dirancang dan dilaksanakan untuk menangani potensi punca sebenar kelemahan yang diketengahkan oleh AOB. Firma Audit Utama secara umum juga telah menubuhkan satu rangka kerja yang menghubungkan keputusan semakan pemantauan dengan penilaian prestasi dan ganjaran rakan kongsi.

Usaha-usaha ini digambarkan dalam hasil aktiviti pemeriksaan yang mana peratusan keseluruhan tugas yang memerlukan penambahbaikan yang ketara bagi Firma Audit Utama telah berkurangan pada 2016. Penambahbaikan juga diperhatikan dalam bilangan pemerhatian berulang. Di sebalik peningkatan tersebut, AOB masih mendapati pemerhatian dalam elemen-elemen ISQC 1 dan juga pemerhatian tugas dalam hal audit utama yang tertentu. Pemerhatian tugas tersebut meliputi urus niaga dan pengaturan perniagaan yang kompleks dan rumit serta bidang asas tertentu.

AOB juga mendapati jumlah tugas yang memerlukan penambahbaikan yang ketara bagi Firma Audit Lain meningkat pada 2016, dengan AOB mengambil tindakan tertentu ke atas beberapa firma dan rakan kongsi audit mereka. Bagi dua Firma Audit Lain yang diperiksa buat kali pertama, jurang yang ketara diperhatikan dalam pematuhan firma terhadap keperluan ISQC 1. Ia adalah penting bagi Firma Audit Lain meningkatkan usaha di peringkat firma untuk menggalakkan budaya kualiti audit dan memperbaiki sistem kawalan kualiti termasuk mekanisme pemantauan yang sesuai. Tindakan-tindakan ini juga perlu diambil untuk memastikan pemerhatian seperti latihan dalam perakaunan dan pengauditan yang tidak mencukupi, kurang perkaitan antara penilaian prestasi untuk rakan kongsi dan kualiti audit dan kurang kerapian dalam penilaian ke atas sistem kawalan kualiti firma tidak lagi ditemui dalam Firma Audit Lain.

Kualiti audit yang berbeza antara Firma Audit Utama dan Firma Audit Lain seperti yang ditekankan di atas juga boleh dikaitkan dengan analisis punca sebenar yang kurang mantap, kualiti pelan pemulihan yang tidak konsisten serta tahap ketegasan dalam pelaksanaan pelan pemulihan itu. Untuk meningkatkan lagi kualiti audit, Firma Audit Lain boleh bermula dengan membangunkan rangka kerja formal analisis punca sebenar yang boleh digunakan untuk pemantauan dalaman dan pemeriksaan AOB, serta pelan pemulihan yang khusus kepada punca sebenar yang dikenal pasti.

Pada tahun ini, skop semakan pemeriksaan AOB meliputi tumpuan kepada bidang penyata kewangan berisiko tinggi tertentu yang berpunca daripada perubahan ekonomi tempatan dan global. Salah satu industri yang mana bidang berisiko tinggi adalah lebih ketara dalam persekitaran semasa adalah industri minyak dan gas. Namun demikian, di sebalik risiko yang semakin meningkat dalam industri ini terutamanya dari segi kemerosotan nilai aset, adalah menggalakkan apabila AOB mendapati pengurangan dalam peratusan pemerhatian dalam bidang ini berbanding pada tahun-tahun sebelumnya.

Selain itu, AOB berasa bimbang bahawa pemerhatian masih ditemui berhubung prosedur asas dan fundamental tertentu bagi tunai dan kesetaraan tunai, satu lagi bidang berisiko tinggi yang dikenal pasti. AOB ingin menekankan kepentingan memastikan bukti audit yang mencukupi dan bersesuaian diperolehi bagi bidang berisiko tinggi terutamanya dalam keadaan ketidaktentuan ekonomi yang berterusan. Skeptisme profesional yang tinggi dan pengagihan sumber yang mencukupi adalah lebih penting dalam persekitaran ekonomi semasa.

Melangkah ke hadapan, bagi tahun 2017, AOB akan terus memantau perkembangan industri dan bidang yang paling terjejas oleh persekitaran ekonomi yang tidak menentu. AOB juga akan memberi tumpuan kepada bidang-bidang berisiko tinggi dan isu-isu baharu timbul, terutamanya keperluan baharu untuk melaporkan Hal Audit Utama di bawah *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula*. Walaupun laporan juruaudit yang dipertingkatkan tersebut dijangka menjadi lebih bermaklumat dan mendalam, ia adalah menarik untuk melihat bagaimana ia akan memberi kesan kepada tumpuan audit dan strategi firma pada masa hadapan.

Penguatkuasaan

Pada 2016, AOB menerima pengiktirafan besar atas usaha penguatkuasaannya daripada CG Watch 2016 ACGA. Pengiktirafan ini memperkuuhkan lagi usaha penguatkuasaan AOB.

AOB sentiasa memberi keutamaan kepada penguatkuasaan memandangkan peranan penting yang dimainkan oleh juruaudit luaran dalam pasaran modal.

AOB percaya bahawa untuk melindungi kepentingan awam dalam penyediaan laporan audit yang berkualiti tinggi, tindakan penguatkuasaan mestilah mempunyai kesan pencegahan dan memberi mesej yang mantap bahawa AOB akan mengambil tindakan ke atas mereka yang melanggar undang-undang dan peraturan.

Kesan pencegahan sistem penguatkuasaan menjadi lemah apabila pemain utama tidak menyedari jangkaan pengawal selia pasaran dan kesan daripada ketidakpatuhan. Dalam hal ini, AOB sangat telus dan terus melibatkan firma audit dan juruaudit di pelbagai peringkat untuk menegaskan kepentingan kualiti audit. Selama ini, AOB secara konsisten telah mengambil tindakan terhadap juruaudit dan firma audit termasuk membatalkan pendaftaran firma audit dan rakan-rakan kongsi auditnya. Tindakan AOB dengan jelas menetapkan jangkaan bahawa sebarang pelanggaran atau ketidakpatuhan undang-undang dan peraturan-peraturan yang relevant akan disiasat dan dikenakan sekatan yang sewajarnya.

Rayuan kepada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Pihak yang tidak berpuas hati dengan tindakan AOB mempunyai peluang untuk merayu kepada

SC. Proses rayuan SC adalah bebas daripada AOB sekaligus membuktikan proses rayuan tersebut adalah bebas daripada sebarang pengaruh dan mantap. Menurut SCMA, SC mempunyai kuasa untuk mengesahkan, mengetepikan atau menggantikan keputusan penguatkuasaan AOB. Pada tahun ini, dua rayuan yang dikemukakan oleh juruaudit yang telah dikenakan tindakan oleh AOB telah didengar oleh SC. Dalam kedua-dua kes, SC mengekalkan keputusan AOB.

Cabarani Perundangan

Selain merayu kepada SC, terdapat kes-kes yang mana pihak-pihak tertentu telah mengambil tindakan undang-undang melalui semakan kehakiman. Keputusan AOB adalah tertakluk kepada semakan kehakiman dan prosiding undang-undang lain oleh juruaudit yang telah dikenakan tindakan oleh AOB. AOB sentiasa menyedari tentang mandat dan kesan tindakannya terhadap reputasi dan kehidupan profesional juruaudit. Oleh itu, AOB memastikan bahawa ia mematuhi sistem penguatkuasaan yang mantap yang mana proses yang sewajarnya dilaksanakan secara konsisten dalam membuat keputusan yang adil dan munasabah. Bagi memastikan keadilan asasi, juruaudit juga diberi banyak peluang untuk mempertahankan pendirian dan membentangkan kes mereka.

Atas tujuan ini, pada masa lalu, SC telah berjaya mempertahankan dan memenangi semua tindakan undang-undang yang bertujuan untuk menimbulkan keraguan terhadap proses AOB.

Kes di mana sebuah firma audit dan rakan-rakan auditnya telah memfailkan permohonan semakan kehakiman bagi mencabar keputusan SC menolak rayuan mereka terhadap keputusan AOB untuk membatalkan pendaftaran mereka adalah masih berterusan.

Satu saman civil juga telah difailkan oleh seorang juruaudit yang telah diambil tindakan oleh AOB dan dua plaintiff lain terhadap SC yang berpunca daripada tindakan yang dikenakan oleh AOB ke atas juruaudit tersebut. Saman civil tersebut, antara lain, memohon perisyiharan bahawa pendedahan yang dibuat oleh Plaintiff-plaintif berhubung dengan penyelewengan kewangan

PIE merupakan pendedahan kelakuan tidak wajar di bawah *Akta Perlindungan Pemberi Maklumat 2010*.

Plaintif merayu bahawa mereka adalah kebal daripada sebarang prosiding sivil, jenayah dan tatatertib. Walaupun permohonan SC untuk membatalkan saman civil itu telah ditolak oleh Mahkamah Tinggi, rayuan SC terhadap keputusan Mahkamah Tinggi telah dibenarkan oleh Mahkamah Rayuan. Plaintiff kemudiannya memfailkan rayuan kepada Mahkamah Persekutuan tetapi telah menarik balik rayuan tersebut pada 16 November 2016.

Demi mencapai keputusan yang adil dan saksama, AOB memastikan proses-prosesnya adalah kukuh dan dinamik. Dengan ini, AOB akan menyokong dan mempertahankan keputusan yang dibuat sepenuhnya.

BAHAGIAN TIGA

**Mempengaruhi Ekosistem
Pelaporan Kewangan dan
Memanfaatkan Sokongan
Pihak Berkepentingan**

Perkembangan Antarabangsa

Kumpulan Pengawal Selia Audit ASEAN (AARG) dan Bank Dunia

Pusat Pembinaan Profesi Keuangan (PPPK Indonesia) menjadi tuan rumah Bengkel Pemeriksaan AARG ke-4 (Bengkel AARG) di Nusa Dua, Bali pada Januari 2016. AOB, Suruhanjaya Sekuriti dan Bursa Thailand (SEC Thailand), dan Autoriti Pengawalseliaan Perakaunan dan Korporat Singapura (ACRA Singapura) telah mengambil bahagian dalam bengkel AARG tersebut bersama pengawal selia dari Kemboja, China, Jepun, Hong Kong, Laos, Filipina dan Vietnam.

Bengkel AARG tiga hari tersebut menjadi platform bagi ahli-ahli AARG dan pengawal selia dari rantau ini bertukar-tukar maklumat dan idea mengenai isu-isu praktikal yang berkaitan dengan teknik pemeriksaan, pemerhatian dan pengalaman.

Isu-isu lain yang dibincangkan adalah berkaitan dengan struktur tadbir urus dan aktiviti pengawalseliaan audit, pemeriksaan berdasarkan risiko, inisiatif kualiti yang baik dan amalan terbaik yang dilaksanakan oleh firma audit untuk meningkatkan kualiti audit. Bank Dunia juga telah dijemput untuk berkongsi pengalaman mereka mengenai pelaksanaan program pemantauan awam di Eropah.

Pada Ogos 2016, Mesyuarat Tahunan AARG ke-6 telah diadakan dan dianjurkan oleh ACRA Singapura. Lebih 100 peserta menghadiri mesyuarat tersebut, termasuk pengawal selia audit dari lapan negara ASEAN, Hong Kong dan China, serta kepimpinan serantau dan global dalam firma audit Jawatankuasa Dasar Awam Global (GPPC).

Salah satu perkara utama dalam agenda mesyuarat itu termasuklah sesi dengan Bank Dunia mengenai usaha kerjasama bagi meningkatkan lagi standard kualiti audit di

ASEAN. Bidang kerjasama antara AARG dan Bank Dunia termasuk bengkel pembinaan kapasiti dan bantuan teknikal yang memenuhi tahap keupayaan berbeza-beza dalam kalangan anggota-anggota ASEAN .

Satu sesi dialog antara pengawal selia dan firma audit turut diadakan mengenai trend akan datang dan perkembangan dalam landskap audit global yang merangkumi penggunaan analisis data, petunjuk kualiti audit termasuk *Piawaian Pelaporan Juruaudit yang Baharu dan Disemak Semula*.

Penglibatan AOB dalam AARG akan terus menggalakkan kerjasama erat bersama pengawal selia serantau untuk mendukung kualiti audit.

Forum Antarabangsa Pengawal Selia Audit Bebas

Pihak Berkuasa Keber tanggungjawaban Abu Dhabi menganjurkan Bengkel Pemeriksaan (Bengkel) IFIAR ke-10 pada Februari 2016 yang telah dihadiri oleh pegawai pemeriksaan AOB.

Bengkel tiga hari itu bertujuan untuk berkongsi pengetahuan dan pengalaman praktikal dalam kalangan pengawal selia audit bebas yang merupakan anggota IFIAR dan disasarkan untuk mereka yang terlibat dalam aktiviti pemeriksaan.

Berikut adalah beberapa isu utama yang dibincangkan di bengkel tersebut:

- (a) Gambaran keseluruhan penyelidikan akademik yang mengetengahkan kesan ekonomi dari pemeriksaan oleh pihak berkuasa pemantauan bebas terhadap pasaran modal.
- (b) Perbincangan mengenai hasil kajian global tahunan keempat IFIAR dijalankan pada 2015 berhubung dengan penemuan daripada pemeriksaan Anggota IFIAR.

- (c) Pemeriksaan audit IT – pendekatan pemeriksaan, isu-isu lazim dan analisis data.
- (d) Pemeriksaan berdasarkan risiko; dan
- (e) Pertimbangan utama dalam reka bentuk dan pembangunan sistem pemeriksaan audit.

Pada April 2016, AOB dengan bertemu anggota IFIAR di London untuk Mesyuarat Pleno IFIAR. IFIAR menganjurkan Mesyuarat Pleno tahunan, yang mana anggotanya bertemu, berbincang dan membuat keputusan mengenai perkara-perkara penting berkaitan dengan peningkatan kualiti audit, dan struktur tadbir urus dan operasi IFIAR.

Mesyuarat Pleno yang dianjurkan oleh Majlis Pelaporan Kewangan (UK FRC) membolehkan peserta bertukar-tukar maklumat dan pengalaman berkaitan dengan pemeriksaan firma audit dan isu-isu audit semasa, dan juga menggalakkan kerjasama dalam kalangan pengawal selia audit.

Semasa Mesyuarat Pleno bersidang, anggota IFIAR telah meluluskan penubuhan Sekretariat tetap IFIAR yang akan dihoskan oleh Agensi Perkhidmatan Kewangan Jepun (JFSA) dan Akauntan Awam Bertauliah dan Lembaga Pemantauan Audit (CPAAOB). Inisiatif ini, berserta dengan pelaksanaan struktur tadbir urus diterajui Lembaga IFIAR yang baharu, akan melonjakkan kemampuan organisasi IFIAR dan meningkatkan keupayaannya untuk menangani isu-isu global mengenai kualiti audit dengan cekap dan berkesan.

Sempena mesyuarat pleno tersebut, IFIAR juga menganjurkan Bengkel Kumpulan Kerja Penguatkuasaan yang kedua. Bengkel tersebut memberi tumpuan kepada dua topik yang paling popular iaitu pengenalpastian kes dan pengumpulan bukti.

Penyertaan AOB dalam inisiatif IFIAR akan terus menggalakkan kerjasama dan ketekalan dalam aktiviti pengawalseliaan dan menyediakan

platform untuk organisasi antarabangsa lain yang mempunyai kecenderungan dalam kualiti audit.

Suruhanjaya Eropah Mengiktiraf Kecukupan Keperluan AOB

Pada 2016, EC mengiktiraf keperluan AOB sebagai setanding dengan apa yang dipatuhi oleh rakan-rakan sejawat dalam EU bagi tujuan memindahkan kertas kerja audit dan dokumen lain yang berkaitan untuk pemeriksaan dan penyiasatan. Ini akan memudahkan kerjasama yang berkesan dan pergantungan bersama terhadap sistem pemantauan masing-masing.

Pengiktirafan ini seterusnya mengiktiraf bahawa rangka kerja audit di Malaysia adalah setanding dengan amalan terbaik antarabangsa, dengan peraturan yang berkaitan dengan pemantauan awam, jaminan kualiti, siasatan dan sistem penalti bagi juruaudit yang setara dengan rakan-rakan sejawatnya di EU.

Dengan pengiktirafan ini, AOB kini mampu mewujudkan perjanjian dua hala dengan pihak berkuasa pengawasan audit negara anggota EU, mendalamai hubungan kerja dan menyumbang kepada visi yang dikongsi bersama oleh AOB dan pengawal selia pengawasan audit EU dalam meningkatkan kualiti audit.

Laporan Pemerhatian Tadbir Urus Korporat 2016 yang dikeluarkan oleh Persatuan Tadbir Urus Korporat Asia

Pada September 2016, ACGA mengeluarkan *CG Watch 2016*. Laporan tersebut menekankan bahawa AOB “terus melaksanakan penilaian pasaran yang terperinci, satu program pemeriksaan yang kukuh dan langkah-langkah penguatkuasaan yang padu”. Pengiktirafan dalam laporan ini adalah pengiktirafan terhadap kerja-kerja yang dijalankan oleh AOB sejak beberapa tahun kebelakangan ini.

Pembabitan Firma Audit dan Pihak Berkepentingan Lain

Laporan Juruaudit Baharu – Perkongsian Pengalaman UK

Pada 13 dan 14 Januari 2016, AOB menganjurkan dua acara setengah hari mengenai Laporan Juruaudit Baharu – Perkongsian Pengalaman UK. Acara tersebut menampilkan Paul George dari UK FRC.

Acara ini disasarkan kepada pengarah, ahli-ahli jawatankuasa audit PLC dan juruaudit luar PIE dan kumpulan wang jadual. Selain berkongsi pengalaman UK dalam melaksanakan *Piawaian Laporan Audit yang Baharu dan Disemak Semula*, acara ini turut mendalamai potensi impak *Piawaian Laporan Audit yang Baharu dan Disemak Semula* terhadap organisasi yang terlibat dan cara untuk mengurus jangkaan pihak berkepentingan.

Forum Hal Audit Utama

Pada 14 dan 15 September 2016, AOB bersama MIA menganjurkan Forum dua hari mengenai Hal Audit Utama. Forum ini dihadiri oleh 123 peserta.

Penceramah jemputan ialah Dan Montgomery, Pengerusi Kumpulan Kerja Pelaksanaan Pelaporan Juruaudit bagi Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan Antarabangsa (IAASB). Beliau berkongsi pandangan mengenai pengenalpastian Hal Audit Utama (KAM) untuk penzahiran. Melalui penggunaan kajian kes, Forum tersebut menerokai amalan yang disyorkan untuk menerangkan KAM dalam laporan juruaudit dan keperluan dokumentasi berkaitan dengan penzahiran tersebut.

Ini diikuti dengan sesi panel yang membincangkan perspektif bagi Malaysia dan perkongsian oleh firma Malaysia mengenai ‘ujian asas’ yang dilakukan dengan pelanggan audit. Ketua AOB

merupakan salah seorang daripada ahli panel dalam sesi ini.

Komposisi Hasil – Fokus kepada Perkhidmatan Bukan Audit

Firma-firma audit di peringkat global secara umumnya menyediakan tiga jenis perkhidmatan – audit (jaminan), cukai dan khidmat nasihat (perundingan). AOB telah mendapati bidang perkhidmatan yang serupa di peringkat Malaysia.

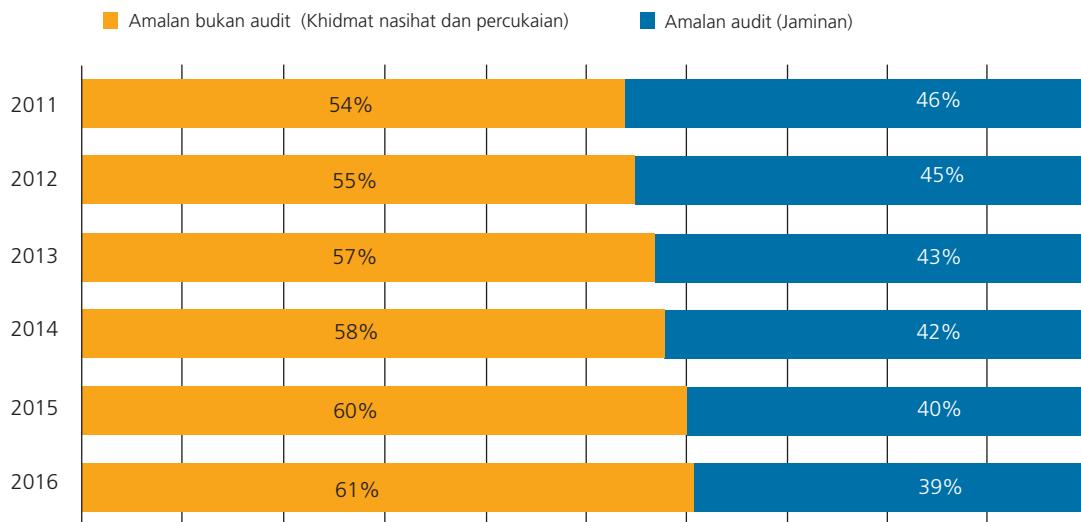
Carta 1 menunjukkan bahawa bahagian hasil yang diperolehi daripada amalan audit rangkaian global Empat Firma Besar telah menunjukkan trend menurun, berbeza dengan bahagian hasil amalan bukan audit. Di peringkat global, amalan bukan audit merupakan penyumbang hasil utama, dengan bahagian tersebut yang semakin meningkat setiap tahun. Rangkaian global Empat Firma Audit Besar secara aktif telah mengembangkan amalan perundingan dan khidmat nasihat mereka, didorong oleh pelbagai pemerolehan mereka ke atas perniagaan perundingan dalam sebilangan bidang kuasa.

Di peringkat tempatan, amalan audit masih merupakan penyumbang hasil utama, walaupun bahagiannya berbanding jumlah hasil telah berkurangan pada tahun-tahun kebelakangan ini, serupa dengan trend global. Dengan andaian bahawa perkara ini berterusan, hasil yang diperolehi daripada amalan bukan audit Malaysia mungkin juga melebihi hasil yang diperolehi daripada amalan audit.

Di tengah-tengah kebimbangan bahawa bahagian hasil amalan bukan audit yang semakin meningkat boleh menjelaskan keupayaan firma audit untuk mengekalkan kebebasan dalam audit pelanggan PIEnya, AOB telah mengadakan pembabitan bersama Firma Audit Utama untuk memahami bagaimana ancaman kepada kebebasan ini dapat diuruskan. Sehubungan ini, peningkatan dalam hasil amalan bukan audit

Carta 1

Bahagian hasil Rangkaian Global Empat Firma Audit Besar diperolehi daripada amalan audit dan bukan audit

Sumber: Ernst & Young Global Review, Deloitte Global Report, KPMG International Annual Review, PricewaterhouseCoopers Global Annual Review

sebahagian besarnya didorong oleh penyediaan perkhidmatan kepada pelanggan bukan audit, yang tidak akan membangkitkan sebarang isu kebebasan.

Dengan mengambil kira bahawa firma audit berdaftar dengan 10 dan lebih rakan kongsi audit secara kolektif mengaudit 94.30% daripada permodalan pasaran PLC dan 99.24% daripada jumlah NAV di Malaysia, AOB terus menekankan pentingnya tumpuan sewajarnya kepada kualiti audit secara konsisten, tanpa mengira saiz firma audit dan sama ada hasil mereka kebanyakannya diperolehi daripada amalan audit atau tidak.

AOB akan terus memantau perkembangan di peringkat antarabangsa dan tempatan, dan dengan itu menentukan tindakan sewajarnya yang perlu diambil.

Menggalakkan Amalan Pelaporan Kewangan Berkualiti Tinggi

AOB terus terlibat dengan pihak berkepentingan dan mengambil bahagian secara aktif dalam pelbagai acara untuk menggalakkan amalan pelaporan kewangan berkualiti tinggi.

Pada 2016, AOB telah terlibat dalam beberapa sesi meja bulat, seminar, dialog bersama badan perakaunan, universiti dan agensi yang relevan untuk mempengaruhi pembentukan kualiti amalan laporan kewangan PIE dan kumpulan wang jadual.

Mengukuhkan Profesion Perakaunan

AOB terlibat secara aktif dalam Jawatankuasa untuk Mengukuhkan Profesion Perakaunan (CSAP), yang ditugaskan untuk merangka cadangan untuk mengukuhkan profesion perakaunan untuk dikemukakan kepada Menteri Kewangan. Laporan akhir telah diserahkan kepada Menteri Kewangan pada Jun 2015, mengandungi 15 cadangan.

Cadangan-cadangan CSAP antara lain adalah mengenai cara-cara profesion perakaunan dapat memenuhi keperluan ekonomi dan sosial dengan lebih baik dalam persekitaran landskap ekonomi yang sentiasa berubah dan persaingan yang semakin meningkat. Cadangan tersebut juga merangkumi cara-cara bagaimana pendidikan perakaunan dan latihan boleh dipertingkatkan untuk memastikan bekalan akauntan profesional yang memiliki kompetensi yang dituntut oleh pasaran modal yang pesat mengalami perubahan adalah mencukupi.

Pada Januari 2016, Menteri Kewangan II (pada ketika itu), Datuk Seri Abdul Husni Hanadzlah, memberikan SC mandat untuk menubuhkan Jawatankuasa Pelaksanaan untuk melaksanakan cadangan CSAP dan untuk memenuhi objektif yang disasarkan dalam Laporan CSAP.

Berdasarkan mandat ini, SC telah menubuhkan Jawatankuasa Pelaksanaan CSAP dan melantik anggota Jawatankuasa Pelaksanaan yang terdiri daripada wakil-wakil dari MIA, SC, Bank Negara Malaysia (BNM), Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM), Jabatan Akauntan Negara (JAN), Kementerian Pengajian Tinggi (KPT), dan Institut Akauntan Awam Bertauliah Malaysia (MICPA).

Presiden MIA yang terkini dilantik untuk mempengerusikan Jawatankuasa Pelaksanaan. MIA juga dilantik untuk bertindak sebagai Urusetia Jawatankuasa Pelaksanaan bagi

menyediakan sokongan kesetiausahaan dan pentadbiran yang diperlukan.

Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula

Dalam tahun-tahun kebelakangan ini, AOB terus menumpukan perhatian kepada *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula* di peringkat tempatan dan serantau. Perubahan besar yang diperkenalkan kepada pelaporan juruaudit, seperti yang digariskan dalam Rajah 1, akan memberi manfaat peningkatan ketelusan dan nilai maklumat yang dipertingkat, termasuk:

Komunikasi yang dipertingkatkan dalam kalangan pelabur, juruaudit dan pihak yang dipertanggungjawabkan dengan tadbir urus (TCWG)	Lebih perhatian oleh pihak pengurusan dan TCWG kepada penzahiran dalam pernyataan kewangan	Fokus yang diperbaharui oleh juruaudit terhadap hal-hal yang disampaikan dalam laporan juruaudit
--	--	--

Pelaksanaan piawaian ini akan membantu memacu aliran maklumat berguna dan berkaitan ke pasaran modal, mengurangkan spekulasi dan menggalakkan pemahaman terhadap pernyataan kewangan. Ini selanjutnya akan memperkasa pelabur dan membantu menstrukturkan perbincangan yang lebih berkaitan dan bermakna dalam kalangan pihak berkepentingan. Syarikat dan pengarah juga akan dibimbing untuk menjadi lebih berhati-hati dalam perkara di mana pemegang saham menunjukkan minat yang meningkat.

Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula yang dikeluarkan oleh IAASB dan digunakan sepenuhnya oleh MIA, berkuasa untuk audit pernyataan kewangan dengan tempoh kewangan berakhir pada atau selepas 15 Disember 2016.

Bagi Malaysia, ini bermakna bahawa *Laporan Juruaudit Baharu* akan digunakan buat kali pertama dalam laporan tahunan PLC yang memiliki tahun kewangan berakhir 31 Disember 2016.

Kerjasama dan Sokongan Kawal Selia

Memandangkan piawaian ini dijangka memberi kesan kepada ekosistem pelaporan kewangan yang lebih luas (bukan terhad kepada juruaudit sahaja), Jawatankuasa Pemandu¹ telah ditubuhkan sebagai satu usaha sama dalam

kalangan pengawal selia, industri dan profesion perakaunan. Dipengerusikan oleh SC, dengan AOB sebagai sekretariat, ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu telah mengambil usaha terselaras untuk menyokong pelaksanaan piawaian baharu dan disemak semula yang lancar di Malaysia. Ini mencetuskan pelbagai aktiviti dengan pelbagai pihak berkepentingan di peringkat tempatan, serantau dan antarabangsa.

Pada 2016, AOB terus memudahcarakan perbincangan dalam kalangan ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu. Di samping aktiviti pembabitan utama (dijelaskan dalam Jadual 1)

Jadual 1
Aktiviti pembabitan utama pada 2016

Aktiviti	Pihak berkepentingan	Tarikh
<i>Laporan Juruaudit Baharu – Perkongsian Pengalaman UK</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pengarah PLC • Juruaudit PIE dan kumpulan wang jadual 	Jan 2016
Piawaian Pelaporan Juruaudit yang Baharu dan Disemak Semula: Kesan kepada Institusi Kewangan	<ul style="list-style-type: none"> • Pengarah institusi kewangan 	Jan 2016
Bengkel Pemeriksaan Tahunan AARG	<ul style="list-style-type: none"> • Pengawal selia audit serantau 	Jan 2016
Mesyuarat Kumpulan Kerja Bersama MIA-MICPA	<ul style="list-style-type: none"> • Profesion perakaunan 	Feb 2016
Siri Sarapan CG Bersama Pengarah: Masa Depan Pelaporan Juruaudit – Pengubah Haluan untuk Lembaga Pengarah	<ul style="list-style-type: none"> • Pengarah PLC 	Mac dan Jun 2016
Mesyuarat Kumpulan Kerja Bersama MIA-MICPA dengan Bursa Malaysia	<ul style="list-style-type: none"> • Pengawal selia tempatan • Profesion perakaunan 	Mac 2016
Persidangan Jawatankuasa Audit 2016: Perbincangan Panel mengenai Meningkatkan Tadbir Urus melalui Perkara Signifikan	<ul style="list-style-type: none"> • Ahli jawatankuasa audit PLC 	Mac 2016
Seminar Jawatankuasa Audit bagi Sektor Awam dan Swasta 2016 – Meningkatkan Keberkesanan Audit anjuran FPLC	<ul style="list-style-type: none"> • Ahli jawatankuasa audit 	Mei 2016
Mesyuarat Tahunan AARG dengan Firma Audit	<ul style="list-style-type: none"> • Pengawal selia serantau • Empat Firma Audit Besar Serantau 	Ogos 2016
Forum mengenai Hal Audit Utama anjuran bersama AOB dan MIA	<ul style="list-style-type: none"> • Juruaudit PIE dan kumpulan wang jadual 	Sep 2016

¹ Ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu terdiri daripada wakil dari SC, BNM, Bursa Malaysia, SSM, *Federation of Public Listed Companies Bhd* (FPLC), Institut Juruaudit Dalaman Malaysia (IIAM), MIA dan MICPA.

untuk membantu membina keupayaan dan menjana kesedaran dan pemahaman mengenai kesan piawaian tersebut, usaha terselaras di kalangan ahli-ahli Jawatankuasa Pemandu juga membawa kepada:

- Perubahan peraturan, khususnya pindaan kepada keperluan penyenaraian Bursa Malaysia mengenai:
 - Pengumuman serta merta mengenai pendapat audit terubah dan ketidakpastian material berkaitan dengan usaha berterusan (MUGC);
 - Penzahiran laporan sukuan mengenai pendapat audit terubah dan MUGC; dan
 - Memperkuuh peranan jawatankuasa audit.
- Pengeluaran penerbitan, *Board of Directors – Are you ready for the enhanced auditors' report?*, oleh MIA.

Perkongsian Pengalaman – Perspektif Malaysia dan Antarabangsa dan Malaysia

Individu utama dari UK FRC dan IAASB telah dijemput untuk berkongsi pandangan dan pengalaman praktikal mengenai cabaran pelaksanaan dalam penggunaan awal piawaian baharu dan disemak semula kepada khalayak di Malaysia. Didapati bahawa tindak balas umum daripada pasaran dalam setiap bidang kuasa

yang mengguna awal *Laporan Juruaudit Baharu* adalah positif secara konsisten.

Kepimpinan Firma Audit Utama tertentu di Malaysia turut berkongsi pengalaman mereka dalam sesi ‘ujian asas’ untuk mengenal pasti dan menyediakan draf KAM berdasarkan penyata kewangan PLC teraudit bagi tahun sebelumnya. Sesi ‘ujian asas’ ini membolehkan Lembaga Pengarah lebih memahami prosedur audit yang telah dilaksanakan dan bagaimana ia menyokong pendapat yang dikemukakan oleh juruaudit ke atas penyata kewangan. Inisiatif seperti ini akan mempercepat perapatan jurang jangkaan audit antara pihak berkepentingan dan juruaudit.

Secara keseluruhan, aktiviti pembabitan telah mendapat maklum balas positif daripada pihak berkepentingan kerana piawaian ini akan memperkaya nilai dan hubung kait sesuatu audit. Adalah memberangsangkan bahawa profesion perakaunan melihat ini sebagai peluang untuk meningkatkan cadangan nilai kepada pelanggan audit masing-masing, yang membolehkan syarikat-syarikat untuk membezakan kualiti antara firma audit dan untuk merangsang persaingan dalam pasaran bidang pengauditan.

AOB komited untuk mengekalkan momentum positif ini dengan terus memberi tumpuan kepada perkara-perkara utama dan pengubah haluan seperti *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula* sebagai satu cara untuk memacu inovasi dan lebih ketelusuran dalam laporan juruaudit dan juga pelaporan kewangan PIE dan kumpulan wang jadual di Malaysia.

Hal Audit Utama

Antara pelbagai perubahan terhadap laporan juruaudit, Hal Audit Utama (KAM) telah menerima paling banyak perhatian di peringkat antarabangsa. KAM diperkenalkan sebagai sebahagian daripada usaha untuk menangani jurang di antara maklumat sedia ada kepada pasaran dan maklumat tersedia kepada juruaudit dengan memberikan sedikit kefahaman mendalam juruaudit mengenai maklumat yang paling signifikan dalam audit kepada pengguna penyata kewangan itu.

Oleh itu, untuk memaksimumkan nilai komunikatif dan kesan diunggini kepada pihak berkepentingan, penzahiran KAM perlu disesuaikan dengan entiti dan berpandukan model perniagaannya. Intipati isu yang diketengah hendaklah menjadi tumpuan utama, bukan hanya aspek teknikalnya. Penzahiran mestilah jelas, ringkas, mengelakkan kekaburuan, tidak terlalu merumitkan perkara, dan mengelakkan daripada penzahiran dengan kata-kata amalan standard ('boilerplate') atau semata-mata menyediakan pemerihalan prosedur audit yang telah dilaksanakan.

Maklumat asal berpuncu daripada penyedia manakala juruaudit ialah pengawal maklumat. Dengan pelaksanaan *Piawaian Pelaporan Juruaudit Baharu dan Disemak Semula*, penyedia, pengurusan kanan dan pengarah PLC yang berkenaan akan juga perlu mengambil tindakan muktamad dan tegas untuk meningkatkan kualiti fungsi pelaporan kewangan masing-masing. Ini adalah memandangkan mereka perlu menyediakan bukti dan dokumen yang diperlukan untuk menyokong kerja-kerja juruaudit dan membantu memudahkan proses pengauditan. Pemantauan oleh jawatankuasa audit adalah sama penting pada peringkat ini.

Untuk mengurangkan kejutan pada saat akhir, komunikasi awal dan berterusan dalam kalangan juruaudit, pengurusan dan pihak yang dipertanggungjawabkan dengan tadbir urus adalah kritikal untuk kejayaan pelaksanaan piawaian ini. Juruaudit juga perlu mengekalkan nilai dan kualiti tanpa mengambil kira saiz firma audit mereka.

Rajah 1

Laporan Juruaudit – Satu Perbandingan

Sumber: AOB

Halaman ini sengaja dibiarkan kosong.

BAHAGIAN EMPAT

Menyokong Pemakaian
dan Pelaksanaan Piawaian

Perkembangan pesat dalam pasaran modal global mengetengahkan peningkatan kepentingan untuk melindungi kepentingan awam. Ini memberi penekanan semula terhadap perihal pentingnya untuk meningkatkan dan mengekalkan kualiti audit. Piawaian menyediakan asas untuk persefahaman dan komunikasi bersama serta meningkatkan kualiti dan ketekalan amalan, yang amat penting untuk mencapai matlamat ini.

Menyedari hal ini, AOB memperakui bahawa pembangunan piawaian dan pelaksanaan seterusnya adalah penting untuk meningkatkan tahap kualiti audit. Oleh itu, AOB terus komited dalam penyertaan dan pembabitan dengan pelbagai pihak berkepentingan dalam ekosistem pelaporan kewangan ke arah matlamat ini. Bahagian ini menerangkan penglibatan AOB dalam arena penetapan piawaian dan bagaimana perkembangan global tertentu digambarkan dalam persekitaran Malaysia.

Pembangunan dan Pelaksanaan Piawaian dan Peraturan

Pada 2016, AOB terus mengambil bahagian sebagai pemerhati dalam mesyuarat yang dianjurkan oleh Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan (AASB) dan Lembaga Piawaian Etika (ESB) MIA. Ini memudahcarakan usaha untuk merapatkan jurang antara AOB, industri dan profesion dalam memahami persepsi dan cabaran berbeza yang timbul daripada isu-isu semasa perakaunan dan pengauditan.

Penglibatan ini juga telah membolehkan AOB untuk menyumbang pandangannya, khususnya dalam bidang berbangkit. Ini adalah selaras dengan usaha untuk mempengaruhi kualiti audit dengan mengukuhkan profesion perakaunan melalui pelbagai interaksi dengan penggiat utama dalam ekosistem pelaporan kewangan. Untuk melengkapkan lagi usaha ini, AOB telah berkongsi

ulasannya tentang pelbagai pengumuman draft seperti yang disenaraikan dalam Jadual 1.

Menambah baik Struktur Kod Etika bagi Akauntan Profesional IESBA

Pada November 2014, Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa bagi Akauntan (IESBA) mengeluarkan kertas perundingan mengenai *Improving the Structure of the Code of Ethics for Professional Accountants* (Kod). Penambahbaikan yang dicadangkan bertujuan untuk menangani keimbangan berkaitan dengan kebolehgunaan, pemakaian, pelaksanaan dan penguatkuasaan Kod tersebut.

Selepas mempertimbangkan maklum balas daripada pelbagai pihak berkepentingan, ini diikuti oleh draft pendedahan, *Improving the Structure of the Code – Phase 1*, pada Disember 2015. Draft pendedahan tersebut mencadangkan penstrukturkan semula Kod di samping mengekalkan maksud yang sedia ada, kecuali dalam keadaan tertentu. Tumpuan khusus diberikan untuk mengelakkan pengurangan keperluan atau kelemahan lain yang tidak disengajakan dalam Kod. Perubahan-perubahan utama diringkaskan dalam Rajah 1.

AOB menerima baik pindaan yang dicadangkan yang membezakan dengan jelas keperluan daripada panduan pemakaian. Walau bagaimanapun, adalah penting untuk memastikan bahawa struktur yang dipertingkatkan tersebut dengan

Jadual 1**Ulasan AOB tentang pengumuman draf**

Ulasan dikemukakan kepada	Pengumuman draf
Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan Antarabangsa (IAASB)	<i>Enhancing Audit Quality in the Public Interest: A Focus on Professional Skepticism, Quality Control and Group Audits</i>
Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa bagi Akauntan (IESBA)	<i>Improving the Structure of the Code of Ethics for Professional Accountants – Phase 1</i> <i>Limited Re-exposure of Proposed Changes to the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit Client</i>
Institut Akauntan Malaysia (MIA)	<i>Penerbitan MIA, Board of Directors – Are you ready for the enhanced auditors' report?</i>

Rajah 1**Cadangan perubahan utama dalam penstrukturuan semula Kod**

Sumber: Draf pendedahan IESBA mengenai *Improving the Structure of the Code – Phase 1*

bukan secara tidak sengaja menyebabkan kurangnya perhatian diberikan kepada panduan pemakaian. Pengguna perlu membaca panduan pemakaian tersebut dalam konteks keperluannya.

Hubungan lama antara kakitangan dengan pelanggan audit atau jaminan

Di tengah-tengah kebimbangan pihak berkepentingan yang semakin meningkat

mengenai kebebasan juruaudit, baik dalam minda maupun penampilan, terhadap pelanggan audit dan jaminan mereka, IESBA mengeluarkan draf pendedahan mengenai *Proposed Change to Certain Provisions of the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit or Assurance Client* pada Ogos 2014. Cadangan tersebut, diringkaskan dalam Rajah 2, adalah sebagai tindak balas kepada kebimbangan ini dan keperluan untuk memastikan bahawa ancaman yang timbul daripada hubungan kakitangan firma audit yang lama terjalin dengan pelanggan audit ditangani dengan wajar dalam semua tugas audit.

Rajah 2

Pindaan utama yang dicadangkan pada Ogos 2014

Peruntukan umum diperkujuh berkaitan dengan ancaman yang timbul daripada hubungan lama.	Keperluan tempoh bertenang mandatori yang lebih ketat bagi rakan kongsi audit yang terlibat dengan audit PIE.
<i>Proposed Change to Certain Provisions of the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit or Assurance Client (Ogos 2014)</i>	
Sekatan diperkujuh terhadap jenis aktiviti yang boleh dijalankan semasa tempoh bertenang mandatori.	Keperluan untuk mendapatkan persetujuan TCWG* berkenaan dengan pemakaian pengecualian tertentu kepada keperluan penggiliran.

* Pihak yang dipertanggungjawabkan dengan tadbir urus

Sumber: Draf pendedahan mengenai Proposed Change to Certain Provisions of the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit or Assurance Client

Sokongan luas telah diterima untuk cadangan penambahbaikan kepada Kod yang membolehkan kesimpulan kepada pelbagai aspek cadangan yang disemak semula. Walau bagaimanapun, kepelbagaian pandangan dan perspektif baru pihak berkepentingan juga menunjukkan keperluan untuk pendedahan semula cadangan baharu atau disemak semula yang tertentu.

Limited Re-exposure of Proposed Changes to the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit Client telah dikeluarkan pada Disember 2015. Perubahan yang dicadangkan bertujuan untuk mengimbangi dengan sewajarnya kepentingan awam, keimbangan pihak berkepentingan mengenai keperluan untuk Kod baharu dan pertimbangan kebolehoperasian global. Komen diminta mengenai jangka masa tempoh bertenang di mana rakan kongsi audit telah berkhidmat dalam gabungan peranan dalam tempoh masa bertindak tujuh tahun¹.

Penyempurnaan selanjutnya dibuat kepada sekatan ke atas jenis-jenis aktiviti yang boleh dilaksanakan

dalam tempoh bertenang mandatori. Perlindungan kawal selia yang ditetapkan di peringkat bidang kuasa juga telah dipertimbangkan.

AOB tidak mempunyai bantahan terhadap cadangan perubahan yang digariskan dalam draf pendedahan semula. Namun demikian, AOB mengulangi bahawa bidang kuasa tertentu mungkin tidak mempunyai sumber yang mencukupi untuk menangani tempoh bertenang yang dilanjutkan dari dua hingga lima dan tiga tahun masing-masing untuk EQCR bagi audit entiti tersenarai dan PIE selain daripada entiti tersenarai. Sebagai contoh, dalam keadaan di mana terdapat sebilangan kecil rakan kongsi audit yang mempunyai kepakaran dalam industri yang khusus, mungkin tidak ada sumber yang mencukupi untuk melaksanakan peranan EQCR atau menyediakan perundingan jika diperlukan.

Pada Januari 2017, dokumen penutup, *Changes to the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit or Assurance Client*, dikeluarkan. Dokumen ini akan digunakan

¹ Perenggan 290.151 Undang-undang Kecil MIA mengenakan keperluan yang lebih ketat di mana tempoh masa bertindak maksimum adalah lima tahun, berbanding tujuh tahun yang dibenarkan dalam Kod.

sebagai asas untuk menyediakan versi yang distuktur semula mengikut struktur baharu dan resam pengubalan Kod yang dibincangkan dalam Bahagian ini sebelum ini. Pindaan yang terkandung adalah berkuat kuasa bagi audit penyata kewangan bagi tempoh bermula pada atau selepas 15 Disember 2018. Beberapa aturan peralihan tertentu diwujudkan berkaitan dengan tempoh bertengang untuk rakan kongsi tugasan dalam bidang kuasa yang mana badan perundangan atau pengawal selia telah menetapkan tempoh bertengang kurang daripada lima tahun berturut-turut.

Sebaik sahaja dikuatkuasakan, penggiliran rakan kongsi audit terpakai untuk semua audit PIE. Seseorang individu tidak boleh bertindak sebagai rakan kongsi tugasan (EP), EQCR atau sebarang peranan rakan kongsi audit utama (KAP) yang lain, atau gabungan peranan-peranan tersebut, untuk tempoh terkumpul lebih daripada tujuh tahun. Ini akan diikuti dengan tempoh bertengang yang dikehendaki, bergantung kepada gabungan peranan yang dimainkan oleh individu (digambarkan dalam Rajah 3). Dalam tempoh bertengang, perundingan antara pasukan tugasan dan EP

Rajah 3

Contoh ilustratif– Mengguna pakai keperluan penggiliran rakan kongsi audit dalam gabungan peranan

Nota	Tahun												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(a)	●	●	●	■	■	●	■	▲	▲	▲	▲	▲	●
(b)	■	■	■	◆	◆	◆	◆	▲	▲	▲	■	■	◆
(c)	●	●	●	◆	◆	■	■	▲	▲	▲	▲	▲	■
(d)	●	●	◆	◆	◆	■	■	▲	▲	▲	●	●	◆
(e)	●	●	◆	■	■	■	■	▲	▲	■	■	■	■
(f)	■	■	■	■	■	■	■	▲	▲	■	■	■	■

● Tempoh masa bertindak bagi EP
■ Tempoh masa bertindak bagi KAP lain

◆ Tempoh masa bertindak bagi EQCR
▲ Tempoh bertengang

Nota:

- (a) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, dan berkhidmat sebagai EP selama empat tahun terkumpul atau lebih. Tempoh bertengang hendaklah selama lima tahun berturut-turut.
- (b) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, dan berkhidmat sebagai EQCR selama empat tahun terkumpul atau lebih. Tempoh bertengang hendaklah selama tiga tahun berturut-turut.
- (c) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, berkhidmat sebagai EP/EQCR selama empat tahun terkumpul atau lebih, di mana individu telah menjadi EP selama tiga tahun atau lebih. Tempoh bertengang hendaklah selama lima tahun berturut-turut.
- (d) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, berkhidmat sebagai EP/EQCR selama empat tahun terkumpul atau lebih, di mana individu telah menjadi EP kurang daripada tiga tahun. Tempoh bertengang hendaklah selama tiga tahun berturut-turut.
- (e) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, berkhidmat sebagai EP/EQCR kurang daripada empat tahun terkumpul, di mana individu telah menjadi EP kurang daripada tiga tahun terkumpul. Tempoh bertengang hendaklah selama dua tahun berturut-turut.
- (f) Tempoh masa bertindak selama tujuh tahun terkumpul, berkhidmat sebagai KAP. Tempoh bertengang hendaklah selama dua tahun berturut-turut.

Sumber: Dokumen penutup IESBA mengenai Changes to the Code Addressing the Long Association of Personnel with an Audit or Assurance Client

atau EQCR yang telah tamat tempohnya adalah dilarang.

Respons kepada ketidakpatuhan terhadap undang-undang dan peraturan²

AOB telah memantau kemajuan projek Respons kepada Ketidakpatuhan terhadap Undang-Undang dan Peraturan (NOCLAR) IESBA sejak draf pendedahan pertama mengenai *Responding to a Suspected Illegal Act* yang dikeluarkan pada Ogos 2012. Dengan memasukkan maklum balas yang diterima daripada pendedahan ini, sidang meja bulat global dan pelbagai pihak berkepentingan, pendedahan semula pada 2015 mengenai *Responding to Non-compliance with Laws and Regulations* telah memperkenalkan rangka kerja respons untuk membimbing juruaudit, akauntan profesional (PA) dalam amalan awam yang lain dan PA dalam perniagaan (PAIB) ketika memutuskan cara terbaik untuk bertindak demi kepentingan awam ketika menghadapi suatu tindakan atau perbuatan yang disyaki berkaitan NOCLAR.

Ini dilengkapi dengan pengeluaran seksyen 225 dan 360 Kod IESBA yang disemak semula pada Julai 2016, dengan tarikh yang berkuat kuasa pada 15 Julai 2017. Rangka kerja respons dimuktamadkan (diringkaskan dalam Rajah 4) memberi tumpuan kepada hasil yang diingini demi kepentingan awam, iaitu PA menangani akibat NOCLAR dengan tindakan lanjut yang sesuai diambil demi kepentingan awam dan tepat pada masanya. Untuk memudahcaraan ini, buat kali pertama, PA dibenarkan untuk mengetepikan kewajipan kerahsiaan dalam Kod untuk memaklumkan NOCLAR kepada pihak berkuasa yang berkenaan.

AOB mengalui-alukan rangka kerja respons baru tersebut kerana memberi penekanan semula kepada nada daripada pihak atasan di samping mengagihkan tanggungjawab berkadar menurut keupayaan, pengaruh dan jangkaan pihak awam bagi kategori PA masing-masing. Ini mengiktiraf dan seterusnya menekankan lagi bahawa semua pihak dalam ekosistem pelaporan kewangan mempunyai peranan penting dalam mencegah dan menangani tindakan NOCLAR yang mungkin.

Bagi memastikan ketekalan dalam pendekatan untuk respons kepada NOCLAR, IAASB telah mengeluarkan pindaan terhad kepada ISA 250 (Disemak semula) *Consideration of Laws and Regulations in an Audit of Financial Statements* pada Oktober 2016. Pindaan ini menyelaras aspek-aspek piawaian yang berkaitan dengan NOCLAR dengan aspek dalam Kod IESBA yang disemak semula, dan berkuat kuasa bagi audit penyata kewangan bagi tempoh bermula pada atau selepas 15 Disember 2017.

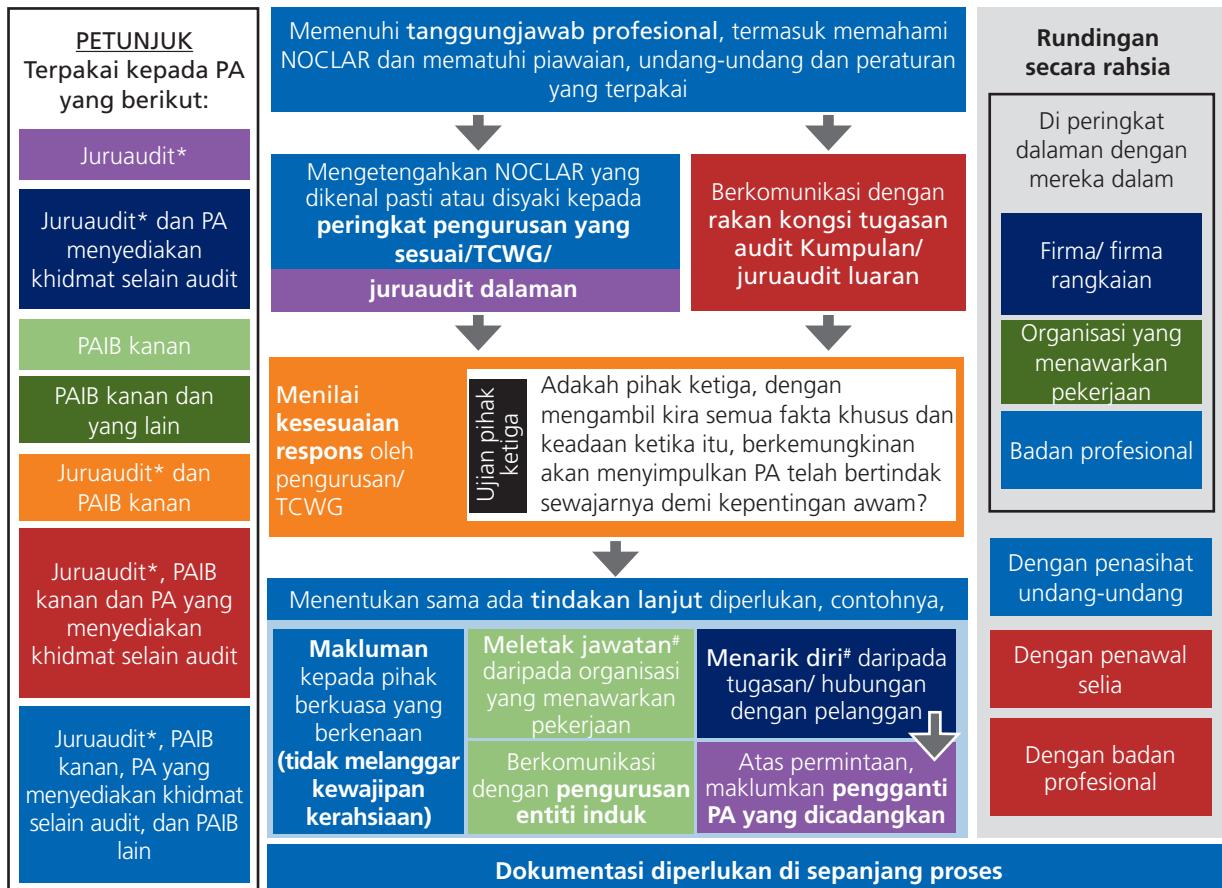
ISA 250 (Disemak semula) sekarang membezakan antara dua jenis undang-undang dan peraturan, sama ada mereka mempunyai kesan langsung ke atas penentuan amaun dan penzahiran material dalam penyata kewangan. Pembezaan ini akan menentukan pendekatan juruaudit dan prosedur audit yang perlu dilaksanakan apabila NOCLAR dikenal pasti atau disyaki (Rajah 5).

Tanggungjawab bagi memastikan operasi entiti tersebut dijalankan mengikut undang-undang dan peraturan kekal sebagai tanggungjawab pihak pengurusan, dengan pengawasan oleh TCWG. Juruaudit tidak bertanggungjawab untuk mencegah NOCLAR dan tidak boleh diharapkan untuk mengesan NOCLAR.

² Ketidakpatuhan undang-undang dan peraturan (NOCLAR) adalah sebarang tindakan pengecualian atau pelakuan, secara sengaja atau tidak sengaja, yang dilakukan oleh pelanggan atau majikan, termasuk oleh pengurusan atau orang lain yang bekerja untuk atau di bawah arahan pelanggan atau majikan, yang bertentangan dengan undang-undang atau peraturan yang lazim. NOCLAR tidak termasuk salah laku peribadi yang tidak berkaitan dengan aktiviti perniagaan entiti. – Kod IESBA Disemak Semula dan ISA 250 (Disemak Semula)

Rajah 4

Rangka kerja respons ketika menghadapi NOCLAR yang dikenal pasti atau disyaki

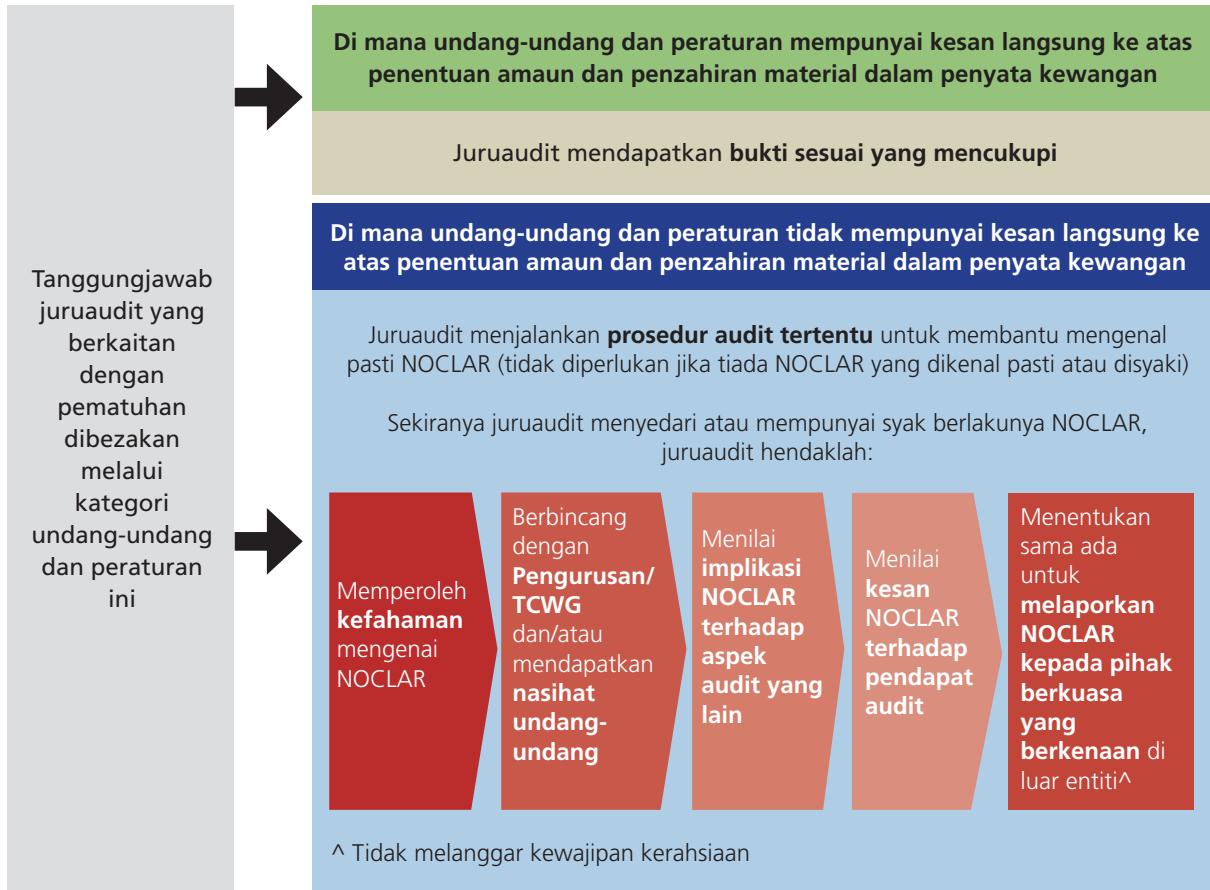
* Merujuk kepada juruaudit luaran.

Bukan suatu gantian untuk mengambil tindakan sesuai yang lain di bawah Kod.

Sumber: Seksyen 225 dan 360 Kod IESBA mengenai Responding to Non-compliance with Laws and Regulations

Rajah 5

Tanggungjawab juruaudit dibezaikan melalui kesan undang-undang dan peraturan terhadap penyata kewangan

Sumber: ISA 250 (Disemak semula) Consideration of Laws and Regulations in an Audit of Financial Statements

Inisiatif Global dalam Mengubah Pasaran dan Amalan Audit

Meningkatkan Kualiti Audit Demi Kepentingan Awam: Fokus Terhadap Skeptisme Profesional, Kawalan Kualiti dan Audit Kumpulan

Pada April 2016, AOB mengambil bahagian dalam perbincangan meja bulat mengenai peningkatan kualiti audit yang dianjurkan bersama oleh MIA, IAASB dan Persatuan Akauntan Bertauliah Berkunun (ACCA). Ia menyediakan platform bagi badan penetap piawaian, pengawal selia dan profesion untuk berkongsi pandangan mereka mengenai isu-isu kepentingan awam utama yang berkaitan dengan skeptisme profesional, kawalan kualiti dan audit kumpulan yang digariskan dalam pelawaan untuk memberi komen (ITC) IAASB mengenai *Enhancing Audit Quality in the Public Interest: A Focus on Professional Skepticism, Quality Control and*

Group Audits yang diterbitkan pada 17 Disember 2015.

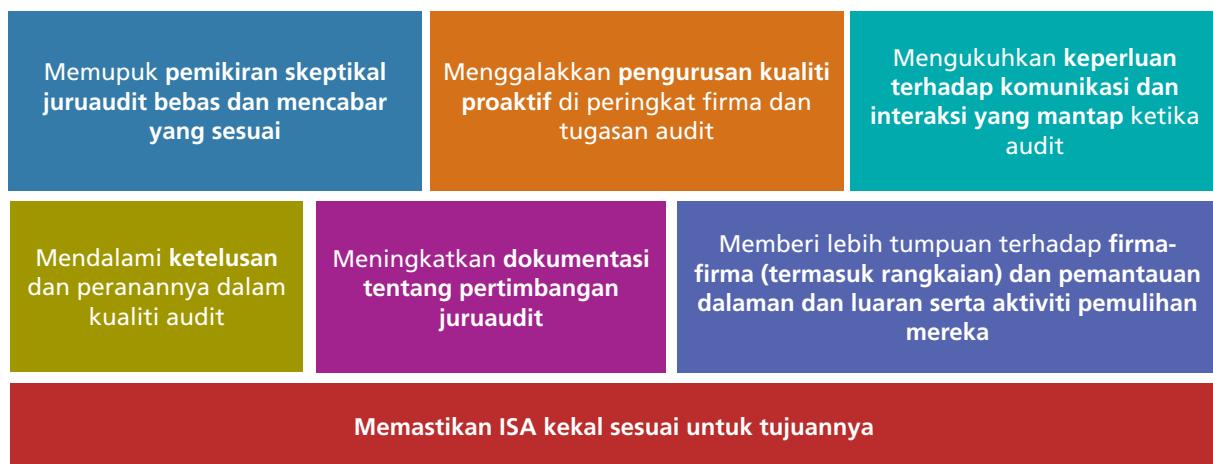
Di dalam ITC, IAASB menyatakan cadangannya sebagai langkah ke hadapan untuk mengukuhkan pemakaian skeptisme profesional dalam audit dan piawaian bagi menangani kawalan kualiti dan audit kumpulan. Input yang dikehendaki daripada pihak berkepentingan adalah sama ada isu-isu yang tepat telah dikenal pasti, sama ada terdapat isu-isu lain yang perlu dipertimbangkan, sebab-sebab yang berkemungkinan bagi isu-isu ini, dan perubahan yang perlu kepada piawaian.

Cadangan dan pertimbangan utama digariskan dalam Jadual 2.

Secara keseluruhan, AOB menyokong komitmen dan usaha IAASB ke arah peningkatan kualiti audit, dengan keutamaan semasa diberikan kepada skeptisme profesional, kawalan kualiti dan audit kumpulan. Perubahan ini adalah tepat pada masanya memandangkan tahap kepesatan perkembangan model perniagaan dan kemajuan teknologi, menekankan keperluan untuk memastikan ISA kekal sesuai untuk tujuannya. Panduan yang berkaitan juga amat penting bagi

Rajah 6

Isu-isu kepentingan awam utama berkaitan skeptisme profesional, kawalan kualiti dan audit kumpulan

Sumber: Pelawaan untuk memberi komen IAASB mengenai *Enhancing Audit Quality in the Public Interest: A Focus on Professional Skepticism, Quality Control and Group Audits*

membolehkan juruaudit bertindak sewajarnya terhadap cabaran persekitaran yang semakin berkembang dan pada masa yang sama mencapai audit berkualiti.

Walau bagaimanapun, AOB menekankan bahawa ketelitian diperlukan bagi memastikan bahawa isu-isu kualiti audit yang timbul daripada pemakaian piawaian tidak disalah anggap sebagai yang timbul daripada penetapan piawaian. Mesti ada pengasingan jelas antara kedua-dua jenis isu-isu kualiti audit ini untuk menangani secara berkesan punca sebenar isu yang timbul.

AOB mencadangkan bahawa sebarang peningkatan kepada piawaian hendaklah memudahcarakan pemakaianya dan mengurangkan pencapaian dalam amalan, disokong oleh nota-nota penjelasan dan panduan yang berkaitan bagi menunjukkan dengan jelas hasrat di sebalik perumusan piawaian tertentu. Selain itu, walaupun wujudnya tadbir urus, budaya firma dan Pendekatan Pengurusan Kualiti (QMA) yang baik, adalah sama penting untuk mempertimbangkan hasil yang boleh diukur bagi menilai keberkesanan pelaksanaan mereka dan impak seterusnya ke atas prestasi tugas audit.

Jadual 2

Cadangan dan pertimbangan utama dalam mengukuhkan pemakaian skeptisisme profesional dan piawaian yang menangani kawalan kualiti dan audit kumpulan

Cadangan utama dan bidang tumpuan IAASB	Pertimbangan utama
<p>Skeptisisme profesional</p> <ul style="list-style-type: none"> • Untuk mendalami apa yang boleh dilakukan untuk menekankan semula peranan penting skeptisisme profesional dalam audit penyata kewangan. • Kerjasama antara IAASB, IESBA dan Lembaga Piawaian Pendidikan Perakaunan Antarabangsa (IAESB) untuk mengusahakan pendekatan yang lebih menyeluruh dan konsisten untuk menggalakkan pemikiran juruaudit yang lebih mencabar. • Untuk mempertimbangkan sama ada rangka kerja perlu dibangunkan dan sama ada panduan dan/atau penjelasan lanjut diperlukan. 	<p>Faktor-faktor berkaitan audit yang boleh menghalang pemakaian skeptisisme profesional oleh juruaudit termasuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wujudnya kognitif berat sebelah kognitif, cth. dalam situasi hubungan jangka panjang perkhidmatan pelanggan. • Kekangan masa dan sumber. • Faktor-faktor persekitaran dan konteks, termasuk persekitaran perniagaan, undang-undang dan peraturan, norma dan budaya tempatan di mana juruaudit beroperasi. <p>Dokumentasi pertimbangan profesional dan tindakan menyediakan bukti bahawa skeptisisme profesional telah diguna pakai. Adalah dijangkakan bahawa <i>Piawaian Pelaporan Juruaudit yang Baharu dan Disemak Semula</i> (lihat Bahagian 3 laporan tahunan ini) bertindak untuk menambah baik dokumentasi pertimbangan profesional yang dibuat semasa audit, dan dengan itu membuktikan pemakaian skeptisisme profesional dengan lebih baik.</p>

Jadual 2 (sambungan)

Cadangan dan pertimbangan utama dalam mengukuhkan pemakaian skeptisme profesional dan piawaian yang menangani kawalan kualiti dan audit kumpulan

Cadangan utama dan bidang tumpuan IAASB	Pertimbangan utama
Kawalan Kualiti	
<ul style="list-style-type: none"> Penggunaan QMA untuk meningkatkan tumpuan kepada kepentingan dan perlunya kepimpinan firma yang berkesan, dan kepentingan budaya dan strategi firma. <p>QMA akan menjelaskan bahawa kepimpinan firma, sebagai sebahagian daripada struktur tadbir urus firma, bertanggungjawab mewujudkan budaya dan strategi keseluruhan firma, dan dengan itu bertanggungjawab untuk kualiti keseluruhan.</p> <p>QMA bagi kawalan kualiti menekankan tanggungjawab pemimpin-pemimpin firma untuk bertindak balas dengan lebih proaktif, setimpal dan mantap untuk mengurus risiko kualiti yang boleh disesuaikan dengan lebih mudah dalam persekitaran perniagaan yang pesat berubah.</p>	<p>Kepimpinan melalui teladan merupakan faktor kejayaan utama untuk menggalakkan kualiti audit. Adalah dipercayai bahawa nada daripada pihak atasan yang menggalakkan budaya dalaman yang berorientasikan kualiti akan mempengaruhi tingkah laku dan komitmen kepada kualiti audit rakan-rakan kongsi audit dan pasukan tugas audit secara positif.</p> <p>AOB mengalu-alukan penekanan yang dicadangkan mengenai tanggungjawab pemimpin firma. Walau bagaimanapun, perlu diambil perhatian bahawa setiap firma mempunyai budaya tersendiri yang memacu tingkah laku dan mempengaruhi tatalaku firma tersebut secara keseluruhannya.</p> <p>Oleh itu, adalah penting untuk QMA berdasarkan prinsip bagi membolehkan kelonggaran yang mencukupi dalam pelaksanaan untuk mencapai dan mengekalkan kualiti audit. QMA juga perlu dipertimbangkan dari perspektif menyeluruh, bukannya dengan tumpuan kepada pematuhan, agar ia dapat menangani intipati isu kualiti tersebut.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Bagi menangani pelbagai isu-isu di peringkat firma dan tugas audit, termasuk: <ul style="list-style-type: none"> Untuk menetapkan dengan jelas peranan dan tanggungjawab kepimpinan firma dan EP. Untuk mempertimbangkan sama ada piawaian perlu menangani secara lebih khusus struktur firma dan pasukan tugas audit yang semakin berkembang, cth. pusat perkhidmatan berkongsi dan aturan penyumberan luar. Untuk mempertimbangkan asas bagi sebarang kebergantungan kepada sistem kawalan kualiti firma, serta kebergantungan firma kepada dasar-dasar dan prosedur di peringkat rangkaian. 	<u>Tanggungjawab Tadbir Urus dan Kepimpinan Firma Terhadap Kualiti</u> <p>Kemasukan tadbir urus firma sebagai komponen ISQC 1 akan memberikan lebih keutamaan kepada dan menyediakan lebih banyak panduan prinsip mengenai kebertanggungjawaban dan tanggungjawab kepimpinan firma.</p> <p>AOB ingin mengetengahkan bahawa keberkesanannya tadbir urus firma ke atas kualiti audit kekal sebagai suatu isu. Khususnya, ini dapat diperhatikan dalam kes firma-firma yang lebih besar di mana struktur tadbir urus wujud, tetapi ketekalan dan pelaksanaan tugas audit terus menjadi keimbangan.</p> <p>Sehingga tahap tertentu, keberkesanannya tadbir urus firma boleh diukur berdasarkan ketekalan prestasi para rakan kongsi audit individu firma susulan aktiviti pemeriksaan dalaman atau luaran. Ini harus dikaitkan dengan penjelasan dan kebertanggungjawaban kepimpinan global dan peringkat negara terhadap prestasi rakan-rakan kongsi audit rangkaian mereka.</p>

Jadual 2 (sambungan)

Cadangan dan pertimbangan utama dalam mengukuhkan pemakaian skeptisme profesional dan piawaian yang menangani kawalan kualiti dan audit kumpulan

Cadangan utama dan bidang tumpuan IAASB	Pertimbangan utama
Kawalan Kualiti (sambungan)	
<ul style="list-style-type: none"> – Untuk mempertimbangkan sama ada keperluan yang menangani dasar dan prosedur berkaitan dengan pemantauan dan pemulihan perlu diperkuuhkan, khususnya untuk menangani penyiasatan dan maklum balas kepada pemerhatian daripada pemeriksaan luaran. – Untuk mempertimbangkan trend dalam pelaporan ketelusan di peringkat firma dan tugas audit serta sama ada dan bagaimana piawaian tersebut perlu atau boleh memerlukan pelaporan sedemikian. – Untuk mempertimbangkan peluasan skop semakan kawalan kualiti tugas, dan mengukuhkan peranan dan tanggungjawab EQCR. 	<u>Semakan Kawalan Kualiti Tugasan</u> <p>AOB berpendapat bahawa keperluan semasa yang dinyatakan dalam ISQC 1 dan ISA 220 sedia ada adalah mencukupi dalam menangani tanggungjawab seseorang EQCR dan keperluan dokumentasi berkenaan.</p> <p>Oleh itu, adalah dicadangkan bahawa sebarang panduan yang lebih lanjut yang diperlukan untuk menangani keimbangan yang dibangkitkan perlu dimasukkan masing-masing ke dalam keperluan sedia ada dan panduan pemakaian piawaian berkenaan.</p> <p>AOB mengingatkan bahawa pembangunan piawaian semakan kawalan kualiti tugas yang berasingan mungkin mendatangkan akibat yang tidak diingini yang melemahkan kebertanggungjawaban dan mengalihkan tanggungjawab daripada EP.</p>
Audit Kumpulan	
<ul style="list-style-type: none"> • Bagi menangani keimbangan mengenai keupayaan untuk menggunakan piawaian secara berkesan kepada pelbagai struktur kumpulan yang wujud ketika ini dan yang akan terus berkembang. • Untuk mempertimbangkan bagaimana piawaian tersebut boleh menjadi lebih fleksibel dan sama ada pendekatan ‘atas ke bawah’ dalam merangka audit kumpulan adalah lebih sesuai dan meningkatkan kualiti audit kumpulan. • Bagi menangani keimbangan khusus yang dikenal pasti berkaitan dengan cabaran dalam situasi audit kumpulan, yang termasuk: <ul style="list-style-type: none"> – Penerimaan dan penerusan audit kumpulan, termasuk pertimbangan akan kesan penggiliran mandatori juruaudit di mana juruaudit komponen bertempat. 	<p>Berhubung dengan audit kumpulan, keimbangan AOB berkaitan dengan risiko salah nyata material yang dikenal pasti. Perenggan 18 ISA 330 menyatakan bahawa tanpa mengira risiko salah nyata material yang dinilai, juruaudit itu hendaklah merangka dan melaksanakan prosedur substantif bagi setiap kelas urus niaga, baki akaun dan penzahiran yang material. Perenggan 28 ISA 600 menyatakan bahawa bagi komponen bukan penting, GET hendaklah melaksanakan prosedur analisis di peringkat kumpulan.</p> <p>Berhubung dengan perkara di atas, AOB mendapati situasi yang mana terdapat butiran material dalam komponen bukan penting. Juruaudit kumpulan telah memilih untuk hanya melaksanakan prosedur analisis di peringkat kumpulan, yang mungkin tidak mencukupi untuk menangani risiko salah nyata material dalam audit kumpulan.</p>

Jadual 2 (sambungan)

Cadangan dan pertimbangan utama dalam mengukuhkan pemakaian skeptisme profesional dan piawaian yang menangani kawalan kualiti dan audit kumpulan

Cadangan utama dan bidang tumpuan	Pertimbangan utama
Audit Kumpulan (sambungan)	
<ul style="list-style-type: none"> – Akses kepada pengurusan dan maklumat yang diperlukan bagi audit. – Struktur kumpulan yang berkembang, termasuk peningkatan dalam penggunaan pusat perkhidmatan berkongsi dan sistem teknologi maklumat yang canggih. – Penglibatan EP yang mencukupi apabila tidak setempat dengan kedudukan di mana kebanyakan kerja audit dijalankan. – Penglibatan pasukan tugas kumpulan (GET) yang mencukupi, termasuk dalam kerja-kerja yang dilakukan oleh juruaudit komponen. – Komunikasi yang sesuai dan berkesan antara GET dan juruaudit komponen. – Pemakaian konsep kematanan di peringkat komponen. – Tahap kerja-kerja juruaudit komponen yang sesuai dalam pelbagai situasi yang berbeza-beza. 	<p>Bagi menangani situasi sebegini, AOB menekankan keperluan dan kepentingan untuk mengurus jangkaan antara juruaudit kumpulan dan komponen.</p>

Sumber: Pelawaan untuk memberi komen IAASB mengenai Enhancing Audit Quality in the Public Interest: A Focus on Professional Skepticism, Quality Control and Group Audits.

Halaman ini sengaja dibiarkan kosong.

BAHAGIAN LIMA

Pernyataan
Tadbir Urus

Ahli-ahli Lembaga Pemantauan Audit

Dari kiri ke kanan: Dato' Zahrah Abd Wahab Fenner, Eugene Wong Weng Soon, Dato' Gumuri Hussain, Che Zakiah Che Din, Wong Chong Wah dan Darawati Hussain

Dato' Gumuri Hussain

**Dilantik Pengerusi Eksekutif
18 November 2016**

Dato' Gumuri Hussain pernah menganggotai Lembaga Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dari tahun 2006 hingga 2016 dan Ahli Bukan Eksekutif AOB dari tahun 2012 hingga 2016.

Dengan pengalaman selama 45 tahun, Dato' Gumuri telah memegang pelbagai jawatan dalam bidang pengauditan, perakaunan, dan sektor korporat. Beliau pernah menjadi Rakan Kongsi Kanan dan Timbalan Pengerusi Lembaga Tadbir Urus PricewaterhouseCoopers Malaysia, Pengerusi Bank SME, Pengarah Urusan dan Ketua Pegawai Eksekutif Penerbangan Malaysia Bhd, Pengerusi Bukan Eksekutif Sistem Televisyen Malaysia Bhd, Rangkaian Hotel Seri Malaysia Bhd, Pengarah Bukan Eksekutif Media Prima Bhd, Malaysian Airline System Bhd, Sabah Bank Bhd dan Metrod Bhd.

Dato' Gumuri merupakan Felo Institut Akauntan Bertauliah England and Wales (ICAEW) dan ahli Institut Akauntan Malaysia (MIA) dan Institut Akauntan Awam Bertauliah Malaysia (MICPA).

Eugene Wong Weng Soon

Dilantik 1 Mac 2016

Eugene Wong Weng Soon ialah Pengarah Urusan SC dan bertanggungjawab ke atas hal-hal yang berkaitan dengan Kewangan Korporat dan Pelaburan yang merangkumi tawaran awam awal (IPO), penerbitan hutang swasta, skim pelaburan kolektif dan pengambilalihan. Beliau juga menyelia inisiatif SC berkaitan ASEAN.

Sebelum menyertai SC pada 2009, Eugene telah memegang pelbagai jawatan di bank saudagar, syarikat broker saham dan audit dan kewangan korporat firma-firma perakaunan antarabangsa.

Beliau merupakan penasihat kepada Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia. Eugene merupakan mantan Pengurus Lembaga Piawaian Etika MIA

Eugene ialah Felo Institute of Chartered Accountants Australia dan New Zealand, Felo CPA Australia dan ahli MIA. Beliau memegang Diploma Lanjutan dalam Kewangan Korporat dari ICAEW dan memegang ijazah sarjana muda Perdagangan dari University of Melbourne.

Che Zakiah Che Din

Dilantik 1 April 2016

Che Zakiah Che Din kini berkhidmat dengan Bank Negara Malaysia (BNM) sebagai Pengarah Penyeliaan Konglomerat Kewangan. Sebelum ini, beliau merupakan Pengarah Pengawalan Institusi Kewangan Pembangunan. Beliau telah berkhidmat dengan bank pusat tersebut melebihi 33 tahun, dengan tumpuan dalam bidang Pengawalan dan Penyeliaan Institusi Perbankan serta Ekonomi.

Ketika krisis kewangan Asia, beliau telah dipinjamkan ke MBF Finance Bhd, sebuah syarikat di bawah kawalan BNM. Beliau telah mengetuai satu pasukan untuk menujuhkan Jawatankuasa Penstrukturkan Semula Hutang Korporat (CDRC), salah satu daripada tiga agensi resolusi yang ditubuhkan untuk menyelesaikan krisis kewangan Asia (dua agensi lain ialah Danaharta Bhd dan Danamodal). Beliau juga merupakan salah seorang anggota utama kumpulan kerja yang menggerakkan penggabungan dan percantuman institusi perbankan tempatan serta penubuhan Suruhanjaya Koperasi Malaysia.

Beliau memegang ijazah sarjana muda dalam bidang Ekonomi (Kepujian) dari Universiti Malaya.

Dato' Zahrah Abd Wahab Fenner

Dilantik 3 Jun 2015

Dato' Zahrah Abd Wahab Fenner ialah Ketua Pegawai Eksekutif (CEO) Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM). Sebelum pelantikan beliau sebagai CEO pada 1 Januari 2015, beliau merupakan Timbalan CEO (Perkhidmatan), jawatan yang disandangnya sejak penubuhan SSM pada 2002. Ketika berkhidmat sebagai Timbalan CEO (Perkhidmatan), portfolio beliau meliputi Bahagian Pembangunan Korporat dan Dasar, Bahagian Sumber Korporat, Teknologi Maklumat dan Komunikasi, Bahagian Pematuhan, Akademi Latihan SSM (COMTRAC) dan Bahagian Komunikasi Korporat.

Dato' Zahrah yang berkelulusan ijazah sarjana muda Perakaunan (Kepujian) dari Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) merupakan seorang ahli MIA dan Akauntan Bertauliah (CA). Beliau juga ialah ahli Jawatankuasa Kelulusan dan Pelaksanaan Pihak Berkusa Pembangunan Wilayah Iskandar (IRDA).

Dato' Zahrah telah dilantik sebagai ahli lembaga pengarah bagi Pensijilan Pegawai Integriti Bertauliah, yang merupakan lantikan selama dua tahun bermula Mac 2015 dan juga ahli Yayasan Laporan Kewangan (FRF). Di samping itu, Dato' Zahrah merupakan ahli Lembaga Perkhidmatan Kewangan Labuan (LFSA), ahli Lembaga Pemegang Amanah, Yayasan Kebajikan Negara Malaysia. Beliau juga merupakan pengurus Koperasi SSM antara 2011 dan 2014. Pada 2016, Dato' Zahrah telah dilantik sebagai ahli Jawatankuasa Eksekutif Forum Pendaftar Korporat (CRF) yang merupakan sebuah persatuan pendaftar korporat antarabangsa.

Wong Chong Wah

Dilantik pada 1 April 2016

Wong Chong Wah ialah rakan kongsi di Wong & Wong. Dengan lebih daripada 40 tahun pengalaman dalam bidang undang-undang, bidang pengamalan Wong termasuk litigasi dan penyelesaian pertikaian alternatif, undang-undang korporat dan perkongsian, pencukaian, duti kastam dan eksais, pengambilan tanah, insurans dan fitnah. Beliau diterima sebagai peguam oleh badan peguam di Malaysia, Singapura dan Brunei.

Wong mempunyai lebih daripada 80 kes yang dilaporkan dalam Jurnal Undang-undang Malaysia dan laporan undang-undang lain. Beliau bertindak sebagai peguam kepada hakim Mahkamah Persekutuan dalam Tribunal Perlembagaan. Beliau telah beberapa kali muncul dalam Majlis Privi sebagai peguam junior. Beliau telah menyumbang kepada *Malaysian Court Forms*, sebuah penerbitan Butterworth. Beliau juga telah menyampaikan beberapa syarahan dan menyumbang rencana mengenai penimbangtaraan dan pelbagai subjek lain kepada jurnal undang-undang.

Beliau bertindak sebagai penimbang tara dan peguam dalam penimbangtaraan yang melibatkan pertikaian pemegang saham, kontrak komersial dan pembinaan. Beliau menganggotai panel penimbang tara Pusat Timbang Tara Serantau Kuala Lumpur dan Dewan Perniagaan Antarabangsa Malaysia. Beliau juga merupakan ahli Panel Adjudikator Pusat Timbang Tara Serantau Kuala Lumpur dan satu-satunya ahli dari Malaysia di Mahkamah Timbang Tara Antarabangsa bagi Dewan Perniagaan Antarabangsa dari 2004 hingga 2012.

Beliau dinamakan sebagai salah seorang daripada ahli litigasi komersial terkemuka oleh *International Who is Who's of Commercial Litigation*. Beliau ialah ahli panel Jawatankuasa Tatatertib Majlis Peguam dan Felo Institut Percukaian Berkanun Malaysia. Beliau juga pernah menganggotai jawatankuasa penyenaraian Bursa Malaysia dari 2008 hingga 2016.

Darawati Hussain

Dilantik pada 1 April 2016

Darawati Hussain ialah Pengarah Eksekutif Syalin Sdn Bhd, sebuah syarikat pelaburan keluarga. Sebelum ini ketika berkhidmat dengan Kumpulan CIMB, beliau memegang jawatan Pengarah, Kumpulan Wang dan Hubungan Pelabur Bersama di bawah Bahagian Strategi dan Pelaburan Strategik Kumpulan CIMB (CIMB GSSI).

Beliau mempunyai lebih 20 tahun pengalaman dalam bidang kewangan korporat, pengurusan aset dan ekuiti swasta, yang mana bidang pengkhususannya ialah penggabungan dan pemerolehan dan urus niaga pencarian modal. Beliau juga telah menetap selama lima tahun di London sebagai seorang pengurus portfolio ekuiti Eropah untuk syarikat pengurusan dana AS dengan aset bawah pengurusan (AUM) bernilai AS\$70 bilion.

Darawati merupakan ahli Jawatankuasa Pelaburan bagi dana di bawah Agensi Inovasi Malaysia dan BIMB Investment Management Bhd.

Beliau juga berkhidmat sebagai Ahli Lembaga Pengarah Bebas di Tanah Makmur Bhd, Asiamet Education Group Bhd dan Global Maritime Ventures Bhd. Beliau juga merupakan pengarah di beberapa syarikat sendirian berhad yang terlibat dengan komunikasi pengurusan krisis strategik dan perundingan HSE.

Darawati ialah mantan Pengerusi Persatuan Modal Teroka dan Ekuiti Swasta Malaysia (MVCA) dan ahli jawatankuasa Majlis Pembangunan Modal Teroka Malaysia (MVCDC) di bawah naungan SC dan kekal sebagai ahli aktif MVCA.

Beliau berkelulusan ijazah sarjana muda Ekonomi dan Perakaunan dari Durham University, UK serta ijazah sarjana Pentadbiran Perniagaan daripada London Business School, UK. Beliau juga ialah seorang Penganalisis Kewangan Bertauliah (CFA).

Pernyataan Tadbir Urus

AOB ditubuhkan di bawah naungan SC di bawah SCMA untuk menyediakan pemantauan audit bebas terhadap PIE dan kumpulan wang jadual dan untuk memastikan rangka kerja pengawalseliaan bagi juruaudit setanding dengan piawaian antarabangsa. Misi AOB adalah untuk memantau juruaudit PIE dan kumpulan wang jadual dan untuk melindungi kepentingan pelabur dengan meningkatkan keyakinan terhadap kualiti dan kebolehpercayaan penyata kewangan teraudit PIE dan kumpulan wang jadual. Tanggungjawab, kuasa dan autoriti AOB dinyatakan dengan jelas dan ditetapkan dengan nyata dalam Bahagian IIIA SCMA.

Mengenai Lembaga Pemantauan Audit

Lembaga SC melantik ahli AOB yang terdiri daripada seorang pengurus eksekutif dan sehingga lima ahli bukan eksekutif.

Nik Mohd Hasyudeen Yusoff bersara sebagai Pengurus Eksekutif AOB berkuat kuasa dari 31 Mac 2016.

Jawatan Pengurus Eksekutif AOB kini dipegang oleh Dato' Gumuri Hussain yang dilantik pada 18 November 2016. Empat orang ahli bukan eksekutif AOB telah menamatkan tempoh perkhidmatan mereka pada bulan Mac 2016. Mereka ialah Datuk Nor Shamsiah Mohd Yunos, Goh Ching Yin, Cheong Kee Fong dan Chok Kwee Bee.

Empat orang ahli baru menyertai Lembaga Pengarah pada 2016. Mereka ialah Eugene Wong Weng Soon, Che Zakiah Che Din, Wong Chong Wah dan Darawati Hussain.

Profil ahli lembaga AOB dipaparkan di halaman 88 hingga 92.

Tempoh perkhidmatan ahli-ahli AOB hendaklah tidak melebihi tiga tahun. Pengurus Eksekutif boleh dilantik semula selepas tamat tempoh tiga tahunnya, manakala ahli AOB bukan eksekutif boleh dilantik semula bagi tempoh tidak melebihi dua penggal.

Seseorang tidak layak memegang jawatan ahli AOB jika beliau:

- Disabitkan atas suatu kesalahan di bawah undang-undang;
- Diisyiharkan bankrap;
- Gagal menghadiri tiga mesyuarat Lembaga berturut-turut tanpa kebenaran AOB; dan
- Tidak mampu melaksanakan tugasnya.

SCMA menghendaki ahli AOB untuk menguruskan konflik kepentingan dengan menzahirkan kepentingannya dalam apa-apa perkara yang dibincangkan. Setelah penzahiran dibuat, beliau:

- tidak boleh mengambil bahagian atau hadir dalam apa-apa perbincangan atau keputusan AOB; dan
- tidak boleh diambil kira bagi maksud membentuk korum AOB.

Tanggungjawab Lembaga Pengarah

Lembaga Pengarah bertanggungjawab membantu SC dalam melaksanakan fungsinya di bawah SCMA. Tanggungjawab ini termasuk:

- Melaksanakan dasar dan program bagi memastikan sistem pemantauan audit yang berkesan di Malaysia;
- Mendaftarkan atau mengiktiraf juruaudit PIE atau kumpulan wang jadual bagi maksud SCMA;
- Mengarahkan MIA supaya mengadakan atau menerima pakai, atau melalui kedua-duanya, piawaian pengauditan dan etika yang hendaklah dipakai oleh juruaudit;
- Menjalankan pemeriksaan dan program pemantauan ke atas juruaudit untuk menilai tahap pematuhan piawaian pengauditan dan etika;
- Menjalankan siasatan dan mengenakan sekatan yang sesuai terhadap juruaudit yang tidak mematuhi piawaian pengauditan dan etika;
- Bekerjasama dengan pihak berkuasa yang berkaitan dalam merumuskan dan melaksanakan strategi bagi penambahbaikan tahap penzahiran kewangan PIE dan kumpulan wang jadual;
- Berhubung dan bekerjasama dengan badan pemantauan di luar Malaysia untuk menambah baik kedudukan profesion pengauditan di Malaysia dan di peringkat antarabangsa;
- Menjalankan pemeriksaan ke atas individu yang menyediakan laporan berhubung dengan maklumat kewangan PIE atau kumpulan wang jadual, berhubung dengan aktiviti pasaran modal, sebagaimana yang dikehendaki untuk disediakan di bawah

undang-undang sekuriti atau garis panduan yang dikeluarkan oleh SC; dan

- Melaksanakan apa-apa kewajipan atau fungsi lain sebagaimana yang ditentukan oleh AOB sebagai perlu atau sesuai untuk menggalakkan piawaian profesional yang tinggi bagi juruaudit dan untuk membaiki kualiti perkhidmatan audit yang diberikan oleh juruaudit.

Mesyuarat AOB

Sebanyak tujuh mesyuarat Lembaga telah diadakan pada 2016. Rekod kehadiran dinyatakan dalam Jadual 1.

Jadual 1

Kehadiran mesyuarat Lembaga Pengarah pada 2016

Ahli Lembaga	Bilangan mesyuarat yang dihadiri
Nik Mohd Hasyudeen Yusoff (Bersara pada 30 Mac 2016 dari Lembaga)	2/2
Goh Ching Yin (Bersara pada 29 Februari 2016 dari Lembaga)	1/1
Dato' Gumuri Hussain	6/7
Datuk Nor Shamsiah Mohd Yunos (Bersara pada 30 Mac 2016 dari Lembaga)	2/2
Cheong Kee Fong (Bersara pada 30 Mac 2016 dari Lembaga)	2/2
Chok Kwee Bee (Bersara pada 30 Mac 2016 dari Lembaga)	2/2
Dato' Zahrah Abd Wahab Fenner	2/7
Eugene Wong Weng Soon (Dilantik dalam Lembaga pada 1 Mac 2016)	6/7
Che Zakiah Che Din (Dilantik ahli Lembaga pada 1 April 2016)	4/5
Wong Chong Wah (Dilantik ahli Lembaga pada 1 April 2016)	5/5
Darawati Hussain (Dilantik ahli Lembaga pada 1 April 2016)	5/5

Jawatankuasa AOB

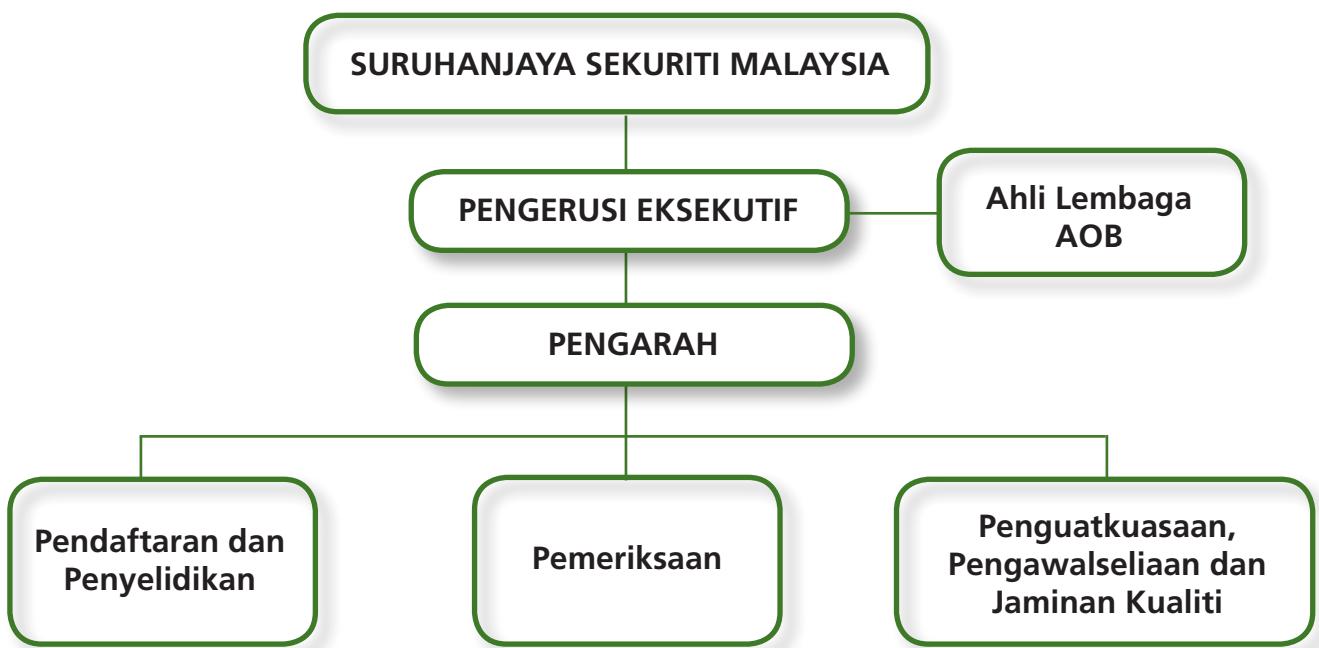
Seksyen 31EA SCMA memperuntukkan bahawa AOB boleh menubuhkan apa-apa jawatankuasa yang difikirkannya perlu atau wajar bagi membantu dalam melaksanakan tanggungjawabnya seperti yang dinyatakan di bawah seksyen 31E (1) SCMA.

Dalam hal ini, Jawatankuasa Pendaftaran telah ditubuhkan pada tahun 2011 untuk menentukan perkara-perkara yang berhubung dengan kelulusan permohonan untuk pendaftaran atau pengiktirafan juruaudit dengan AOB.

Ahli-ahli Jawatankuasa Pendaftaran ialah:

- Nik Mohd Hasyudeen Yusoff
(Bersara pada 30 Mac 2016 dari Jawatankuasa Pendaftaran)
- Goh Ching Yin
(Bersara pada 29 Februari 2016 dari Jawatankuasa Pendaftaran)
- Dato' Gumuri Hussain
(Dilantik ahli Jawatankuasa Pendaftaran pada 29 April 2016)
- Eugene Wong Weng Soon
(Dilantik ahli Jawatankuasa Pendaftaran pada 29 April 2016)
- Dato' Zahrah Abd Wahab Fenner
(Dilantik ahli Jawatankuasa Pendaftaran pada 29 April 2016)

Struktur Organisasi

BAHAGIAN ENAM

Penyata
Kewangan
dan Lain-lain

Lembaga Pemantauan Audit

Penyata Kewangan bagi tahun
berakhir 31 Disember 2016

Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2016

	Nota	2016 RM	2015 RM
Aset			
Aset semasa			
Pelbagai penghutang	4	90,634	87,489
Pelaburan lain	5	111,842	-
Tunai dan setara tunai	6	185,414	176,701
Jumlah aset		387,890	264,190
Rizab			
Dana daripada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia	7.1	19,016,438	15,500,000
Defisit terkumpul	7.2	(18,654,748)	(15,258,510)
Jumlah rizab	7	361,690	241,490
Liabiliti semasa			
Pembiayaan lain dan akruan	8	26,200	22,700
Jumlah liabiliti		26,200	22,700
Jumlah rizab dan liabiliti		387,890	264,190

Nota pada muka surat 101 hingga 111 merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Tan Sri Dato' Seri Ranjit Ajit Singh

Pengerusi
Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Dato' Gumuri Hussain

Pengerusi Eksekutif
Lembaga Pemantauan Audit

Tarikh: 24 Januari 2017

Penyata keuntungan atau kerugian dan pendapatan komprehensif lain bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	Nota	2016 RM	2015 RM
Pendapatan			
Yuran pendaftaran		1,899,755	1,904,778
Pendapatan kewangan daripada deposit tetap	9	18,337	30,527
Pendapatan lain		50,000	–
		<hr/> 1,968,092	<hr/> 1,935,305
Perbelanjaan operasi			
Perbelanjaan pentadbiran	10	(5,364,330)	(5,813,835)
		<hr/>	<hr/>
Defisit sebelum cukai			
Perbelanjaan cukai	13	(3,396,238)	(3,878,530)
		–	–
		<hr/>	<hr/>
Defisit bagi tahun/Jumlah perbelanjaan komprehensif bagi tahun		(3,396,238)	(3,878,530)
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Nota pada muka surat 101 hingga 111 merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Penyata aliran tunai bagi tahun berakhir 31 Disember 2016

	2016 RM	2015 RM
Aliran tunai daripada aktiviti operasi		
Defisit sebelum cukai	(3,396,238)	(3,878,530)
<i>Pelarasan bagi:</i>		
Pendapatan kewangan	(18,337)	(30,527)
Defisit operasi sebelum perubahan dalam modal kerja	(3,414,575)	(3,909,057)
Perubahan dalam pelbagai penghutang	(3,145)	166
Perubahan dalam pelbagai pembiayaan dan akruan	3,500	(63,586)
Tunai bersih dalam aktiviti operasi	(3,414,220)	(3,972,477)
-----	-----	-----
Aliran tunai daripada aktiviti pelaburan		
Pendapatan kewangan	18,337	30,527
Peningkatan pelaburan dalam deposit di bank berlesen	(51,842)	-
Tunai bersih daripada aktiviti pelaburan	(33,505)	30,527
-----	-----	-----
Aliran tunai daripada aktiviti pembiayaan		
Dana diterima daripada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia	3,516,438	3,000,000
Tunai bersih daripada aktiviti pembiayaan	3,516,438	3,000,000
-----	-----	-----
(Pengurangan)/Peningkatan bersih dalam tunai dan setara tunai	68,713	(941,950)
Tunai dan setara tunai pada 1 Januari	116,701	1,058,651
Tunai dan setara tunai pada 31 Disember	185,414	116,701
=====	=====	=====
Tunai dan setara tunai terdiri daripada:		
Tunai dan baki di bank	185,414	76,701
Deposit di bank berlesen	111,842	100,000
-----	-----	-----
Tolak: Deposit terhad	(111,842)	(60,000)
-----	-----	-----
185,414	116,701	116,701
=====	=====	=====

Nota pada muka surat 101 hingga 111 merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

Lembaga Pemantauan Audit NOTA BAGI PENYATA KEWANGAN

1. Umum

Pada 1 April 2010, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) menubuhkan Lembaga Pemantauan Audit (AOB) di bawah seksyen 31C dalam *Akta Suruhanjaya Sekuriti Malaysia 1993* (SCMA). AOB ditubuhkan bagi tujuan yang dinyatakan dalam seksyen 31B SCMA, iaitu:

- a. Untuk menggalakkan dan membangunkan kerangka kerja pemantauan audit yang efektif dan teguh di Malaysia,
- b. Untuk meningkatkan keyakinan dalam kualiti dan keandalan penyata kewangan teraudit di Malaysia, dan
- c. Untuk mengawal selia juruaudit bagi entiti kepentingan awam.

Untuk memudah cara tujuan yang dinyatakan di atas, sebuah dana, Dana AOB telah ditubuhkan di bawah seksyen 31H SCMA. Dana AOB ini ditadbir oleh SC. SC memberikan sokongan pentadbiran dan perakaunan kepada Dana AOB dan menyediakan akaun yang berasingan daripada akaun SC menurut seksyen 31L(5) SCMA. SC akan terus menyediakan sokongan kewangan kepada AOB untuk masa depan yang boleh dijangka.

2. Asas penyediaan

(a) Penyata pematuhan

Penyata kewangan AOB telah disediakan mengikut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia (MFRS), dan menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa.

Berikut adalah piawaian, pindaan dan interpretasi perakaunan bagi kerangka kerja MFRS yang dikeluarkan oleh Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia (MASB) tetapi belum diguna pakai oleh AOB.

MFRS, Interpretasi dan pindaan yang berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2017

- Pindaan kepada MFRS 107, *Statement of Cash Flows – Disclosure Initiative*
- Pindaan kepada MFRS 112, *Income Taxes – Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses*
- Pindaan kepada MFRS 12, *Disclosure of Interests in other Entities (Annual Improvements 2014-2016 Cycle)*

MFRS, Interpretasi dan pindaan yang berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2018

- MFRS 9, *Financial Instruments* (2014)
- MFRS 15, *Revenue from Contracts with Customers*
- MFRS 15, *Revenue from Contracts with Customers – Clarifications to MFRS 15, Revenue from Contracts with Customers*
- Pindaan kepada MFRS 2, *Share-based Payment – Classification and Measurement of Share-based Payments Transactions*
- Pindaan kepada MFRS 4, *Insurance Contracts – Applying MFRS 9 Financial Instruments with MFRS 4, Insurance Contracts*
- Pindaan kepada MFRS 1, *First-time Adoption of Malaysian Financial Reporting Standards (Annual Improvements 2014-2016 Cycle)*
- Pindaan kepada MFRS 128, *Investments in Associates and Joint Ventures (Annual Improvements to MFRS Standards 2014-2016 Cycle)*
- Pindaan kepada MFRS 140, *Investment Property – Transfers of Investment Property*
- IC Interpretation 22, *Foreign Currency Transactions and Advance Consideration*

MFRS, Interpretasi dan pindaan yang berkuat kuasa bagi tempoh tahunan bermula pada atau selepas 1 Januari 2019

- MFRS 16, *Leases*

MFRS, Interpretasi dan pindaan yang berkuat kuasa bagi satu tarikh yang belum ditentukan

- Pindaan kepada MFRS 10, *Consolidated Financial Statements* dan MFRS 128, *Investments in Associates and Joint Ventures – Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture*

AOB merancang menggunakan piawaian, pindaan dan interpretasi yang dinyatakan di atas yang terpakai dan berkuat kuasa dari tempoh tahunan masing-masing bermula pada atau selepas 1 Januari 2017, 1 Januari 2018 dan 1 Januari 2019.

Pemakaian awal piawaian, pindaan dan interpretasi yang dinyatakan di atas tidak dijangka memberikan apa-apa impak kewangan yang besar kepada penyata kewangan AOB bagi tempoh semasa dan tempoh sebelumnya.

(b) Asas pengukuran

Penyata kewangan AOB disediakan mengikut asas kos sejarah, kecuali yang dinyatakan dalam Nota 3.

(c) Mata wang fungsi dan pembentangan

Penyata kewangan ini dibentangkan dalam ringgit Malaysia (RM), yang merupakan mata wang fungsi AOB. Semua maklumat kewangan dinyatakan dalam RM.

(d) Penggunaan anggaran dan pertimbangan

Penyediaan penyata kewangan dalam pematuhan dengan MFRS memerlukan pengurusan membuat pertimbangan anggaran dan andaian yang menjelaskan pemakaian dasar perakaunan dan amaun aset, liabiliti, pendapatan dan perbelanjaan yang dilaporkan. Keputusan sebenar mungkin berbeza daripada anggaran ini.

Anggaran dan andaian asas disemak secara berterusan. Penyemakan anggaran perakaunan dikira dalam tempoh yang anggaran tersebut disemak dan dalam mana-mana tempoh akan datang yang berkenaan.

Tidak terdapat perkara ketidakpastian ketara pada anggaran dan pertimbangan kritis dalam mengguna pakai dasar perakaunan yang mempunyai kesan ke atas amaun yang dikira dalam penyata kewangan.

3. Dasar perakaunan utama

Dasar perakaunan yang dinyatakan di bawah telah diguna secara konsisten dalam tempoh yang dibentangkan dalam penyata kewangan ini, dan telah diguna secara konsisten oleh AOB, melainkan dinyatakan sebaliknya.

(a) Instrumen kewangan

(i) Pengiraan dan pengukuran awal

Aset kewangan atau liabiliti kewangan dikira dalam penyata kedudukan kewangan apabila, dan hanya apabila, AOB menjadi satu pihak dalam peruntukan berkontrak instrumen tersebut.

Instrumen kewangan dikira awalnya, pada nilai saksamanya campur, dalam kes kewangan yang bukan pada nilai saksama melalui keuntungan dan kerugian, kos transaksi yang secara langsung menyebabkan pengambilan atau pengeluaran instrumen kewangan.

(ii) Kategori instrumen kewangan dan pengukuran berikutnya

AOB mengkategorikan instrumen kewangannya seperti yang berikut:

Aset kewangan

Pinjaman dan penghutang

Aset kewangan yang dikategorikan sebagai pinjaman dan penghutang kemudiannya diukur pada kos pelunasan dengan menggunakan kaedah faedah berkesan.

Semua aset kewangan tertakluk kepada semakan semula bagi elau rosot nilai (lihat Nota 3(c)).

Liabiliti kewangan

Semua liabiliti kewangan kemudiannya diukur pada kos pelunasan.

(iii) **Tidak diambil kira**

Aset kewangan atau bahagian daripadanya tidak diambil kira apabila, dan hanya apabila hak berkontrak bagi aliran tunai daripada aset kewangan itu luput atau kawalan aset tidak dikekalkan atau secara ketaranya semua risiko dan ganjaran pemilikan aset kewangan dipindahkan kepada pihak lain. Apabila aset kewangan tidak diambil kira, perbezaan antara amaun bawaan dengan jumlah balasan yang diterima (termasuk apa-apa aset baharu yang diperoleh tolak apa-apa liabiliti baharu yang tertanggung) dan apa-apa laba kumulatif atau kerugian yang telah dikira dalam ekuiti, dikira dalam keuntungan atau kerugian.

Liabiliti kewangan atau sebahagian daripadanya tidak diambil kira apabila, dan hanya apabila, obligasi yang dinyatakan dalam kontrak dilepaskan, dibatalkan atau luput. Apabila liabiliti kewangan tidak diambil kira, perbezaan antara amaun bawaan liabiliti kewangan yang dihapuskan atau dipindahkan kepada pihak lain dan balasan dibayar, termasuk mana-mana aset bukan tunai yang dipindahkan atau diambil alih liabilitinya, dikira dalam keuntungan atau kerugian.

(b) Tunai dan setara tunai

Tunai dan setara tunai terdiri daripada tunai dalam tangan, baki dan simpanan di bank yang mempunyai risiko tidak ketara dalam perubahan nilai saksama dengan kematangan asal tiga bulan atau kurang dan digunakan oleh AOB dalam pengurusan komitmen jangka pendeknya. Untuk tujuan penyata aliran tunai, tunai dan setara tunai dinyatakan selepas ditolak deposit terhad.

(c) Rosot nilai

Aset kewangan

Semua aset kewangan dinilai pada setiap tarikh pelaporan sama ada terdapat atau tidak apa-apa bukti benar rosot nilai disebabkan oleh satu atau lebih peristiwa yang meninggalkan impak ke atas anggaran aliran tunai pada masa akan datang bagi aset tersebut. Kerugian yang dijangka disebabkan oleh peristiwa akan datang, walau bagaimana pasti sekalipun, tidak akan diambil kira.

Kerugian rosot nilai aset berhubung dengan pinjaman dan penghutang dikira dalam keuntungan atau kerugian, dan diukur sebagai perbezaan antara amaun bawaan aset dan nilai semasa bagi anggaran aliran tunai akan datang didiskaunkan pada kadar faedah efektif yang asal. Nilai bawaan aset diturunkan melalui penggunaan akaun peruntukan.

Jika, dalam satu-satu tempoh berikutnya, nilai saksama aset kewangan meningkat dan peningkatan tersebut boleh dikaitkan dengan jelas dengan peristiwa yang berlaku selepas kerugian rosot nilai dikira dalam keuntungan atau kerugian, kerugian rosot nilai akan ditarik balik, setakat amaun yang amaun bawaan aset tidak melebihi nilai bawaan yang

mungkin sekiranya rosot nilai tidak dikira pada tarikh rosot nilai tersebut ditarik balik. Nilai penarikbalikan dikira dalam keuntungan atau kerugian.

(d) Pendapatan

(i) Yuran pendaftaran

Yuran pendaftaran daripada juruaudit bagi entiti kepentingan awam dikira dalam keuntungan atau kerugian apabila pembayaran tersebut diterima.

(ii) Pendapatan kewangan

Pendapatan kewangan dikira apabila terakru dengan menggunakan kaedah faedah berkesan dalam keuntungan dan kerugian.

(e) Manfaat kakitangan

(i) Manfaat kakitangan jangka pendek

Obligasi manfaat kakitangan jangka pendek berhubung dengan gaji, bonus tahunan, cuti tahunan berbayar diukur secara tidak terdiskaun dan dikira sebagai perbelanjaan bagi perkhidmatan berkaitan yang diberikan.

Liabiliti dikira bagi amaun yang jangka akan dibayar jika AOB mempunyai obligasi undang-undang atau konstruktif untuk membayar amaun ini disebabkan oleh perkhidmatan lampau yang diberikan oleh kakitangan dan obligasi tersebut dapat dianggar dengan andal.

(ii) Pelan negara

Caruman AOB ke dalam dana persaraan berkanun dicajkan ke dalam keuntungan atau kerugian dalam tahun kewangan yang berkaitan dengannya. Caruman prabayar dikira sebagai aset setakat pembayaran balik tunai atau pengurangan dalam pembayaran masa akan datang, jika ada.

(f) Pengukuran nilai saksama

Nilai saksama bagi aset atau liabiliti ditentukan sebagai harga yang akan diterima untuk menjual sesuatu aset harga yang dibayar untuk memindahkan liabiliti dalam transaksi secara tertib antara peserta pasaran pada tarikh pengukuran. Pengukuran tersebut menganggap bahawa transaksi untuk menjual aset tersebut atau memindahkan liabiliti berlaku sama ada dalam pasaran utama atau dalam ketakhadiran pasaran utama, dalam pasaran paling berfaedah.

Bagi aset bukan kewangan, pengukuran nilai saksama mengambil kira keupayaan peserta pasaran untuk menjana manfaat ekonomi dengan menggunakan aset dalam kegunaan tertinggi dan terbaiknya atau menjualnya kepada peserta pasaran lain yang akan menggunakan set tersebut dalam kegunaan tertinggi dan terbaiknya.

Semasa mengukur nilai saksama asset atau liabiliti, setakat yang mungkin, AOB menggunakan data pasaran boleh cerap. Nilai saksama dikategorikan ke dalam peringkat berbeza dalam hierarki nilai saksama berdasarkan input yang digunakan dalam teknik penilaian seperti yang berikut:

- Tahap 1: harga sebutan (tak terlaras) dalam pasaran aktif untuk asset atau liabiliti serupa yang boleh diakses oleh AOB pada tarikh pengukuran.
- Tahap 2: input selain harga sebutan terangkum dalam Tahap 1 yang boleh dicerap bagi asset atau liabiliti tersebut, sama ada secara langsung atau tidak langsung.
- Tahap 3: input tak boleh cerap bagi asset atau liabiliti.

AOB mengira pindahan antara tahap hierarki nilai saksama pada tarikh peristiwa atau perubahan dalam keadaan yang menyebabkan pemindahan.

4. Pelbagai penghutang

	2016 RM	2015 RM
Deposit	82,714	80,684
Prapembayaran	6,805	6,805
Faedah boleh terima	1,115	-
	<hr/> 90,634	<hr/> 87,489
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

5. Pelaburan lain

	2016 RM	2015 RM
Deposit di bank berlesen	111,842	-
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Deposit di bank berlesen adalah terhad untuk digunakan bagi perancangan dan pelaksanaan program bina upaya berhubung dengan profesion perakaunan dan pegauditian.

6. Tunai dan setara tunai

	2016 RM	2015 RM
Tunai dan baki di bank	185,414	76,701
Deposit di bank berlesen	-	100,000
	<hr/>	<hr/>
	185,414	176,701
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Termasuk dalam deposit di bank berlesen adalah RM60,000 yang terhad untuk digunakan bagi perancangan dan pelaksanaan program bina upaya berhubung dengan profesion perakaunan dan pengauditan.

Tunai dan setara tunai tersebut disimpan di bank berlesen.

7. Jumlah dana dan ekuiti

	Nota	2016 RM	2015 RM
Dana daripada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia	7.1	19,016,438	15,500,000
Defisit terkumpul	7.2	(18,654,748)	(15,258,510)
Jumlah dana dan ekuiti		361,690	241,490
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

7.1 Dana daripada Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

	2016 RM	2015 RM
Sumbangan:		
Pada awal tahun	15,500,000	12,500,000
Tambahan bagi tahun	3,516,438	3,000,000
Pada akhir tahun	19,016,438	15,500,000
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

7.2 Defisit terkumpul

	2016 RM	2015 RM
Pada awal tahun	(15,258,510)	(11,379,980)
Kerugian bagi tahun	(3,396,238)	(3,878,530)
Pada akhir tahun	(18,654,748)	(15,258,510)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

8. Pelbagai pembiutang dan akruan

	2016 RM	2015 RM
Akruan	26,200	22,700
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

9. Pendapatan kewangan daripada deposit tetap

	2016 RM	2015 RM
Pendapatan kewangan bagi aset yang bukan pada nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian	18,337	30,527

10. Perbelanjaan pentadbiran

	2016 RM	2015 RM
Perbelanjaan pentadbiran terdiri daripada:		
Ganjaran juruaudit	20,000	20,000
Bayaran honorarium	72,502	45,076
Elaun ahli bukan eksekutif	121,500	86,000
Pelbagai caj lain	288,570	231,144
Sewa premis	341,278	342,018
Kos kakitangan	4,520,480	5,089,597
	<hr/>	<hr/>
	5,364,330	5,813,835
	<hr/>	<hr/>

11. Instrumen kewangan

11.1 Kategori instrumen kewangan

Jadual di bawah memberikan analisis instrumen kewangan yang dikategorikan seperti yang berikut:

- (a) Pinjaman dan penghutang (L&R); dan
- (b) Liabiliti kewangan lain diukur pada kos terlunas (FL).

2016	Amaun bawaan RM	L&R RM	FL RM
Aset kewangan			
Pelbagai penghutang*			
Pelaburan lain	83,829	83,829	–
Tunai dan setara tunai	111,842	111,842	–
	185,414	185,414	–
	<hr/>	381,085	<hr/>
Liabiliti kewangan			
Pelbagai pembiutang dan akruan	(26,200)	–	(26,200)

2015**Aset kewangan**

Pelbagai penghutang*	80,684	80,684	-
Tunai dan setara tunai	176,701	176,701	-
	257,385	257,385	-
			=====

Liabiliti kewangan

Pelbagai pembiutang dan akruan	(22,700)	-	(22,700)
			=====

*Tidak termasuk prabayaran

11.2 Laba diperoleh daripada instrumen kewangan

	2016 RM	2015 RM
Laba diperoleh daripada:		
Pinjaman dan penghutang	18,337	30,527
	=====	=====

11.3 Objektif dan dasar pengurusan risiko kewangan

AOB terdedah terutamanya kepada risiko kewangan kecairan sepanjang tempoh operasi normalnya. Oleh sebab AOB ditadbir oleh SC, AOB adalah tertakluk kepada dasar pengurusan risiko kewangan SC.

11.4 Risiko kredit

Risiko kredit adalah risiko kerugian kepada AOB jika pihak berlawanan kepada instrumen kewangan gagal mematuhi obligasi kontraknya.

AOB tidak terdedah kepada sebarang risiko kredit kerana AOB tidak mempunyai hutang dagangan.

11.5 Risiko kecairan

Risiko kecairan adalah risiko yang AOB tidak akan dapat memenuhi obligasi kewangannya apabila tiba tarikh luputnya.

Melalui SC, AOB memantau dan mengekalkan aras tunai dan setara tunai yang difikirkan cukup untuk membiayai operasi AOB dan untuk mengurangkan kesan turun naik dalam aliran tunai.

Analisis kematangan

Jadual di bawah meringkaskan profil kematangan liabiliti kewangan AOB pada penghujung tempoh pelaporan berdasarkan aliran tunai berkontrak tidak terdiskaun.

	Amaun bawaan RM	Aliran tunai berkontrak RM	Bawah 1 tahun RM
2016			
Liabiliti kewangan			
Pelbagai pembiayaan dan akruan	26,200	26,200	26,200
2015			
Liabiliti kewangan			
Pelbagai pembiayaan dan akruan	22,700	22,700	22,700

11.6 Risiko pasaran

Risiko pasaran adalah risiko yang mengubah harga pasaran, seperti kadar faedah yang akan menjelaskan kedudukan kewangan atau aliran tunai AOB.

11.6.1 Risiko kadar faedah

Profil kadar faedah instrumen kewangan yang menanggung faedah ketara AOB, berdasarkan amaun bawaan pada penghujung tempoh pelaporan adalah:

	2016 RM	2015 RM
Instrumen kadar tetap		
Aset kewangan		
Aset kewangan	111,842	100,000

Analisis sensitiviti risiko kadar faedah***Analisis sensitiviti nilai saksama bagi instrumen kadar tetap***

AOB tidak mengambil kira apa-apa aset kewangan kadar tetap pada nilai saksama melalui keuntungan atau kerugian, dan AOB tidak menetapkan derivatif sebagai instrumen lindung nilai di bawah model perakaunan lindung nilai saksama. Oleh itu, perubahan dalam kadar faedah pada penghujung tempoh pelaporan tidak akan menjelaskan keuntungan atau kerugian.

11.7 Nilai saksama

Berhubung dengan tunai dan setara tunai, pelbagai penghutang, pelbagai pembiutang dan akruan, aman bawaan menganggarkan nilai saksama yang disebabkan oleh instrumen kewangan yang berjangka pendek.

12. Pengurusan dana

Objektif AOB adalah untuk mengekalkan rizab yang cukup untuk memelihara keupayaan AOB bagi melaksanakan kewajipan dan fungsinya dengan bebas. Rizab ini diuruskan oleh SC.

13. Perbelanjaan cukai

SC telah diberikan kelulusan oleh Menteri Kewangan agar dikecualikan daripada cukai berkuat kuasa dari Tahun Taksiran 2007. Dengan ini, AOB turut dikecualikan daripada cukai.

14. Pemberian kebenaran penyata kewangan

Penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2016 ini diberikan kebenaran oleh SC untuk dikeluarkan dan ditandatangani oleh Pengerusi SC dan Pengerusi Eksekutif AOB pada 24 Januari 2017.

Lembaga Pemantauan Audit PERAKUAN BERKANUN

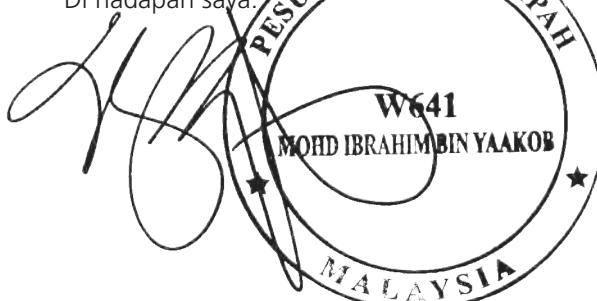
Saya, **Vignaswaran A/L Kandiah**, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Lembaga Pemantauan Audit, dengan sesungguhnya dan seikhlasnya berikrar bahawa penyata kewangan yang dibentangkan pada muka surat 98 hingga 111 adalah betul sepanjang pengetahuan dan kepercayaan saya, dan saya membuat ikrar ini dengan penuh kepercayaan bahawa ia benar dan menurut peruntukan Akta Perakuan Berkanun, 1960.

Ditandatangani dan diikrarkan oleh penama di atas di Kuala Lumpur pada 24 Januari 2017.

.....
Vignaswaran A/L Kandiah

Pegawai

Di hadapan saya:

Unit 50-10-1, Tingkat 10
Wisma UOA Damansara
No. 50, Jalan Dungun
Bukit Damansara
50490 Kuala Lumpur.

LAPORAN JURUAUDIT BEBAS Kepada Lembaga Pemantauan Audit, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Laporan mengenai Audit Penyata Kewangan

Pendapat

Kami telah mengaudit penyata kewangan Lembaga Pemantauan Audit (AOB), yang merangkumi penyata kedudukan kewangan pada 31 Disember 2016, dan penyata keuntungan atau kerugian dan pendapatan komprehensif lain, penyata perubahan dalam ekuiti dan penyata aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut, dan nota-nota kepada penyata kewangan, termasuk satu ringkasan dasar perakaunan yang penting, seperti yang dibentangkan di muka surat 98 hingga 111.

Pada pendapat kami, penyata kewangan yang disertakan memberi pandangan yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan AOB pada 31 Disember 2016, dan prestasi kewangan dan aliran tunai bagi tahun berakhir pada tarikh tersebut menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dan Piawaian Laporan Kewangan Antarabangsa.

Asas Pendapat

Kami telah menjalankan audit mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa. Tanggungjawab kami di bawah piawaian tersebut diuraikan dengan lanjut dalam bahagian Tanggungjawab Juruaudit terhadap Audit Penyata Kewangan di dalam laporan kami. Kami percaya bahawa bukti audit yang telah kami perolehi adalah mencukupi dan wajar untuk dijadikan asas bagi pendapat kami.

Kebebasan dan Tanggungjawab Etika lain

Kami adalah bebas daripada AOB menurut Undang-Undang Kecil (Mengenai Etika, Kelakuan dan Amalan Profesional) Institut Akauntan Malaysia (Undang-Undang Kecil), dan Kod Etika bagi Akauntan Profesional (Kod IESBA) Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa untuk Akauntan, dan kami telah memenuhi tanggungjawab etika lain mengikut Undang-Undang Kecil dan Kod IESBA.

Tanggungjawab Ahli-ahli Suruhanjaya bagi Suruhanjaya Sekuriti Malaysia Terhadap Penyata Kewangan

Ahli-ahli Suruhanjaya bagi Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) bertanggungjawab terhadap penyediaan penyata kewangan AOB yang memberikan gambaran yang benar dan saksama menurut Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia dan Piawaian Pelaporan Kewangan Antarabangsa. Ahli-ahli Suruhanjaya

juga bertanggungjawab terhadap kawalan dalaman sebagaimana yang ditetapkan sebagai perlu oleh Ahli-ahli Suruhanjaya bagi membolehkan penyediaan penyata kewangan AOB yang bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan.

Dalam menyediakan penyata kewangan AOB, Ahli-ahli Suruhanjaya bagi SC adalah bertanggungjawab untuk menilai kesinambungan keupayaan AOB sebagai suatu usaha berterusan, mendedahkan sekiranya berkenaan, perkara-perkara yang berkaitan dengan usaha berterusan dan menggunakan asas usaha berterusan perakaunan kecuali sekiranya Ahli-ahli Suruhanjaya bagi SC berhasrat untuk membubarkan AOB atau menghentikan operasi, atau tidak mempunyai pilihan realistik kecuali berbuat demikian.

Tanggungjawab Juruaudit terhadap Audit Penyata Kewangan

Objektif kami adalah untuk memperolehi jaminan munasabah sama ada penyata kewangan AOB secara keseluruhannya adalah bebas daripada salah nyata yang ketara, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan, dan mengeluarkan laporan juruaudit yang merangkumi pendapat kami. Jaminan munasabah merupakan tahap jaminan yang tinggi, tetapi bukan satu jaminan bahawa audit dijalankan mengikut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa akan sentiasa mengesan salah nyata yang ketara apabila ia wujud. Salah nyata boleh timbul daripada penipuan atau kesilapan dan dianggap ketara sekiranya, secara individu atau agregat, dijangkakan dengan munasabah akan mempengaruhi keputusan ekonomi yang dibuat oleh pengguna berdasarkan penyata kewangan ini.

Sebagai sebahagian daripada pengauditan menurut piawaian pengauditan yang diluluskan di Malaysia dan Piawaian Pengauditan Antarabangsa, kami menggunakan pertimbangan profesional dan mengekalkan skeptisme profesional sepanjang audit tersebut. Kami juga:

- Mengenal pasti dan menilai risiko salah nyata yang ketara dalam penyata kewangan AOB, sama ada disebabkan oleh penipuan atau kesilapan, merangka dan melaksanakan prosedur audit yang responsif terhadap risiko berkenaan, dan memperoleh bukti audit yang mencukupi dan wajar untuk menyediakan asas bagi pendapat kami. Risiko tidak mengesan salah nyata yang ketara akibat daripada penipuan adalah lebih tinggi daripada risiko yang terhasil daripada kesilapan, kerana penipuan mungkin melibatkan pakatan sulit, pemalsuan, pengeneptian secara sengaja, gambaran yang salah, atau ketidakpatuhan terhadap kawalan dalaman.
- Mendapatkan kefahaman terhadap kawalan dalaman yang berkaitan dengan audit untuk merangka prosedur audit yang wajar mengikut keadaan, tetapi bukan bertujuan untuk menyatakan pendapat mengenai keberkesanan kawalan dalaman AOB.
- Menilai kesesuaian dasar perakaunan yang diguna pakai dan kemunasabahan anggaran perakaunan dan pendedahan yang berkaitan yang dibuat oleh Ahli-ahli Suruhanjaya bagi SC.
- Membuat kesimpulan mengenai kesesuaian asas perakaunan usaha berterusan yang diguna pakai oleh Ahli-ahli Suruhanjaya bagi SC dan, berdasarkan bukti audit yang diperolehi, sama ada wujud ketidakpastian ketara yang berkaitan dengan peristiwa atau keadaan yang boleh menimbulkan keraguan ketara ke atas keupayaan AOB untuk terus beroperasi sebagai suatu usaha berterusan.

Jika kami membuat kesimpulan bahawa ketidakpastian ketara wujud, kami dikehendaki untuk mengenengahkan pendedahan yang berkaitan dalam penyata kewangan AOB di dalam laporan juruaudit kami, atau, jika pendedahan tersebut tidak mencukupi, untuk membuat perubahan terhadap pendapat kami. Kesimpulan kami adalah berdasarkan kepada bukti audit yang diperolehi sehingga tarikh laporan juruaudit kami. Walau bagaimanapun, peristiwa atau keadaan masa hadapan boleh menyebabkan tamatnya kesinambungan AOB untuk sebagai suatu usaha berterusan.

- Menilai pembentangan keseluruhan, struktur dan kandungan penyata kewangan AOB, termasuk pendedahan, dan sama ada penyata kewangan mewakili transaksi-transaksi dan peristiwa sebenar dengan cara yang membolehkan penyata kewangan tersebut memberi suatu pandangan yang benar dan saksama.

Kami berkomunikasi dengan Ahli-ahli Suruhanjaya bagi SC, antara lain, mengenai skop yang dirancang dan tempoh pengauditan dan pemerhatian audit yang ketara, termasuk apa-apa kelemahan yang ketara dalam kawalan dalaman yang kami kenal pasti ketika pengauditan kami.

Hal-hal lain

Laporan ini disediakan hanya untuk Suruhanjaya Sekuriti Malaysia, sebagai satu badan, dan bukan untuk sebarang tujuan yang lain. Kami tidak bertanggungjawab kepada pihak lain berhubung dengan kandungan laporan ini.

.....
KPMG PLT
(LLP0010081-LCA & AF 0758)
Akauntan Berkanun

.....
Loh Kam Hian
Nombor Kelulusan: 02941/09/2018 J
Akauntan Berkanun

Petaling Jaya, Malaysia
Tarikh: 24 Januari 2017

Akronim dan Singkatan

AARG	Kumpulan Pengawal Selia Audit ASEAN
AASB	Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan
ACCA	Persatuan Akauntan Bertauliah Berkanun
ACGA	Persatuan Tadbir Urus Korporat Asia
ACRA Singapura	Autoriti Pengawalseliaan Perakaunan dan Korporat, Singapura
AOB	Lembaga Pemantauan Audit
ARAS	Sistem Permohonan Pendaftaran Juruaudit
ASEAN	Pertubuhan Negara-Negara Asia Tenggara
AUM	Aset bawah pengurusan
BNM	Bank Negara Malaysia
CDRC	Jawatankuasa Penstrukturkan Semula Hutang Korporat
CEO	Ketua Pegawai Eksekutif
CFA	Penganalisis Kewangan Bertauliah
CIMB GSSI	Bahagian Strategi dan Pelaburan Strategik Kumpulan CIMB
CG	Tadbir urus korporat
CGU	Unit penjanaan tunai
CMSA	<i>Akta Pasaran Modal dan Perkhidmatan 2007</i>
COMTRAC	Akademi Latihan SSM
CPAAOB	Akauntan Awam Bertauliah dan Lembaga Pemantauan Audit
CPE	Pendidikan Profesional Berterusan
CRF	Forum Pendaftar Korporat
CSAP	Jawatankuasa untuk Mengukuhkan Profesion Perakaunan
EC	Suruhanjaya Eropah
EP	Rakan kongsi tugas
EQCR	Penyemak kawalan kualiti tugas
ESB	Lembaga Piawaian Etika
EU	Kesatuan Eropah
FPLC	Federation of Public Listed Companies Bhd
FRF	Yayasan Laporan Kewangan
GET	Pasukan tugas kumpulan
GPPC	Jawatankuasa Dasar Awam Global
IAASB	Lembaga Piawaian Pengauditan dan Jaminan Antarabangsa
IAESB	Lembaga Piawaian Pendidikan Perakaunan Antarabangsa
ICAEW	Institut Akauntan Bertauliah di England dan Wales
IIAM	Institut Juruaudit Dalaman Malaysia
IESBA	Lembaga Piawaian Etika Antarabangsa bagi Akauntan

IFAC	Persekutuan Akauntan Antarabangsa
IFIAR	Forum Pengawal Selia Audit Bebas Antarabangsa
IPO	Tawaran awam awal
IRDA	Pihak Berkuasa Pembangunan Wilayah Iskandar
ISA	Piawaian Antarabangsa tentang Pengauditan
ISQC	Piawaian Antarabangsa tentang Kawalan Kualiti
ITC	Pelawaan untuk memberi komen
JANM	Jabatan Akauntan Negara Malaysia
JFSA	Agensi Perkhidmatan Kewangan Jepun
KAM	Hal Audit Utama
KAP	Rakan kongsi audit utama
Kod	<i>Code of Ethics for Professional Accountants</i>
KPT	Kementerian Pengajian Tinggi
LFSA	Lembaga Perkhidmatan Kewangan Labuan
MASB	Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia
MFRS	Piawaian Pelaporan Kewangan Malaysia
MIA	Institut Akauntan Malaysia
MIA By-Laws	Undang-undang Kecil MIA (Tentang Etika Profesional, Tatalaku dan Amalan)
MICPA	Institut Akauntan Awam Bertauliah Malaysia
MUGC	Ketidakpastian material berkaitan dengan usaha berterusan
MVCA	Persatuan Modal Teroka dan Ekuiti Swasta Malaysia
MVCDC	Majlis Pembangunan Perakaunan Syarikat Awam
NAV	Nilai aset bersih
NOCLAR	Ketidakpatuhan terhadap undang-undang dan peraturan
PA	Akauntan profesional
PAIB	Akauntan profesional dalam perniagaan
PIE	Entiti berkepentingan awam
PKS	Perusahaan kecil dan sederhana
PLC	Syarikat awam tersenarai
PPPK Indonesia	Pusat Pembinaan Profesi Keuangan, Indonesia
SC	Suruhanjaya Sekuriti Malaysia
SCMA	<i>Akta Suruhanjaya Sekuriti Malaysia 1993</i>
SEC Thailand	Suruhanjaya Sekuriti dan Bursa, Thailand
SSM	Suruhanjaya Syarikat Malaysia
TCWG	Pihak yang dipertanggungjawabkan dengan tadbir urus
UK FRC	Majlis Pelaporan Kewangan UK
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia

Definisi

10 Firma Audit Terbesar	10 Firma Audit Terbesar berdasarkan permodalan pasaran pelanggan PLC di Malaysia.
Empat Firma Audit Besar	Deloitte, Ernst & Young, KPMG dan PricewaterhouseCoopers.
Entiti Berkepentingan Awam	Entiti yang dinyatakan dalam Bahagian 1, Jadual 1, SCMA: (a) suatu PLC atau perbadanan yang disenaraikan di bursa saham; (b) suatu bank yang dilesenkan di bawah <i>Akta Perkhidmatan Kewangan 2013</i> ; (c) suatu penanggung insurans yang dilesenkan di bawah <i>Akta Perkhidmatan Kewangan 2013</i> ; (d) suatu pengendali takaful yang dilesenkan di bawah <i>Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013</i> ; (e) suatu bank Islam yang dilesenkan di bawah <i>Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013</i> ; (f) seseorang yang ditetapkan sebagai suatu institusi kewangan yang ditetapkan dibawah seksyen 212 <i>Akta Perkhidmatan Kewangan 2013</i> atau seseorang yang ditetapkan sebagai suatu institusi kewangan Islam yang ditetapkan dibawah seksyen 223 <i>Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013</i> ; (g) suatu institusi kewangan pembangunan yang ditetapkan di bawah <i>Akta Institusi Kewangan Pembangunan 2002</i> ; (h) suatu pemegang Lesen Perkhidmatan Pasaran Modal untuk menjalankan aktiviti yang dikawal selia bagi berurus niaga dalam sekuriti, berurus niaga dalam derivatif atau pengurusan kumpulan wang; (i) suatu syarikat pegangan bursa yang diluluskan di bawah undang- undang sekuriti; (j) suatu bursa yang diluluskan di bawah undang-undang sekuriti; (k) suatu depositori pusat yang diluluskan di bawah undang- undang sekuriti;

- (l) suatu pusat penjelasan yang diluluskan di bawah undang-undang sekuriti;
- (m) suatu organisasi pengawalseliaan sendiri yang diiktiraf di bawah undang-undang sekuriti;
- (n) suatu pentadbir skim persaraan swasta yang diluluskan di bawah undang-undang sekuriti;
- (o) suatu repositori dagangan yang diluluskan di bawah undang- undang sekuriti;
- (p) Capital Market Compensation Fund Corporation
- (q) mana-mana orang lain sebagaimana yang Menteri boleh tetapkan, melalui perintah yang disiarkan dalam Warta.

Firma Audit Lain

Firma audit selain daripada Firma Audit Utama.

Firma Audit Utama

Firma audit dengan lebih daripada 10 rakan kongsi audit dan mengaudit lebih daripada 50 pelanggan PIE dengan jumlah permodalan melebihi RM20 bilion.

Juruaudit

Juruaudit individu atau firma audit yang berdaftar atau diiktiraf di bawah seksyen 31O SCMA sebagai juruaudit berdaftar atau juruaudit yang diiktiraf suatu PIE atau kumpulan wang jadual.

Kumpulan wang jadual

Dana yang dinyatakan dalam Bahagian 2 Jadual 1 SCMA:

- (a) Suatu skim persaraan swasta yang diluluskan oleh SC di bawah *Akta Pasaran Modal dan Perkhidmatan 2007* (CMSA);
- (b) Suatu skim unit amanah yang diluluskan, diberi kuasa atau diiktiraf oleh SC di bawah CMSA;
- (c) Mana-mana dana pasaran modal lain sebagaimana yang ditentukan oleh SC.

Halaman ini sengaja dibiarkan kosong.